

SELÇUK UNIVERSITY
SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES

2ND INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

Congress Dates: 03-04 November, 2022

lotuscongress.selcuk.edu.tr

Abstracts Book

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

Çizgi Kitabevi Yayınları (e-kitap)
Dilbilim

Genel Yayın Yönetmeni
Mahmut Arlı

©Çizgi Kitabevi
Kasım 2022

ISBN: 978-605-196-904-6
Yayıncı Sertifika No: 52493

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -
EDİTÖR

KÖKSAL, Onur – PAMUK ÖZTÜRK Nuray
2. ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ
BİLDİRİ ÖZETLERİ

Baskıya Hazırlık: Çizgi Kitabevi Yayınları
Tel: 0332 353 62 65- 66

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahiata Mah. Alemdar Mah.
M. Muzaffer Cad. No:41/1 Çatalçeşme Sk. No:42/2
Meram/**Konya** Çağaloğlu/**İstanbul**
(0332) 353 62 65 - 66 - (0212) 514 82 93

www.cizgikitavevi.com

   / cizgikitavevi

Editörden;

Değerli araştırmacılar,

Bilgi ve deneyimleri sonraki nesillere aktarmanın ve iletişimin en önemli araçlarından biri olan dil, sürekli gelişen, kendini yenileyen bir sistemdir. Kişinin ruhunun bir yansıması olan dil, bireyin tüm duyu dünyasını yönlendiren, biçimlendiren bir algı mekanizmasıdır. Çeviribilim ise dil araştırmaları içerisinde önemli bir yere sahiptir.

Söz konusu durum göz önünde bulundurulduğunda, Uluslararası Dil ve Çeviribilim Kongresinin amacı dilbilim, çeviri çalışmalarını, ikinci dil edinimi, kültür çalışmalarını ve yabancı dil öğretimi alanlarında çalışan bilim insanlarını bir araya getirerek bu alanlara özgü araştırma yöntemlerini ve kuramları yeniden gözden geçirmek, ortaya çıkan yeni eğilimleri saptamak, dile, kültüre ve her ikisini bünyesinde barındıran çeviriye ilişkin temel güncel sorunları ele almak, kısacası bu alanlarda geçmişi ve bugünü eleştirel bir bakışla değerlendirmek ve geleceğe ilişkin öngörülerde bulunmaktır. Temennimiz, bir önceki yıl olduğu gibi bu yıl da sempozyumun online bir platformda dinamik bir tartışma ortamı yaratarak yepyeni bakış açılarına ve önerilere zemin hazırlaması, geçmiş ile bugünün, eski ile yeninin, geleneksel ile modernin ikili karşıtlıklar biçiminde değil de bir devamlılık ilişkisi biçiminde ele alınmasına katkıda bulunmaktır.

2. Uluslararası Dil ve Çeviribilim Kongresi 03-04 Kasım 2022 tarihinde Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Mütercim ve Tercümanlık Bölümünün ev sahipliğinde başarı ile tamamlanmıştır. Bu yıl ikincisini düzenlediğimiz kongremize farklı ülkelerden üçü davetli konuşmacı, on biri yabancı katılımcı olmak üzere toplam elli bir bilim insanı katılmıştır. Sunumlar Türkçe başta olmak üzere İngilizce, Rusça ve Arapça dillerinde yapılmıştır. Sözlü sunumların yirmi beş tanesi yabancı dilde gerçekleştirilmiştir.

Kongrede çeviribilim, dilbilim, çeviri çalışmalarını, ikinci dil edinimi, kültür çalışmalarını ve yabancı dil öğretimi alanında Türk ve yabancı bilim insanları tarafından sunulan bildiriler dil ve çeviribilim alanına yeni ve önemli katkılar sağlayacaktır.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür eder, keyifli okumalar dilerim..

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Düzenleme Kurulu Başkanı

Kongre Onur Kurulu

Prof. Dr. Metin AKSOY, Selçuk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Cem ZORLU, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Behiç COŞKUN, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Kazım ÜRÜN, Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ

Doç. Dr. Betül CAN

Doç. Dr. Nurcihan YÜRÜK

Dr. Öğr. Üyesi Ahmed HALİL

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOLMACI

Dr. Öğr. Üyesi Nuray DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Ruşen RAMİZOĞLU

Öğr. Gör. Müjdat ALAN

Öğr. Gör. Sami ÇAVUŞOĞLU

Arş. Gör. Yonca Gül UĞURLU

Arş. Gör. Beyza Nur ZORLU

Kongre Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdulvahit Çakır, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Abed Elrahim Azzam Marashdeh Ajloun National University, Jordan

Prof. Dr. Ali Mohammed Almashhor, King Saud University

Prof. Dr. Ali Tilbe, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Prof. Dr. Arif Sarıçoban, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Badr Nasser Saleh Aljabr, Imam Mohammad Ibn Saud Islamic University

Prof. Dr. Bahar Güneş, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Betka Salim Muhamed , Khider University, Biskra, Algeria

Prof. Dr. Bülent Kırmızı, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Prof. Dr. Djamel Sadna, Batna Unibersitesi, Cezayir

Prof. Dr. Ghazi Abuhakema, College of Charleston

Prof. Dr. Gülsev Pakkan, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Hacer Hande Uysal Gürdal, Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail Çakır, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Kadid Dieb, Université Freres Mentouri Constantine, Algeria

Prof. Dr. Kadriye Dilek Bacanak, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Khaled Shaalan, The British University in Dubai

Prof. Dr. Mahmut Kafes, Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Takkaç, Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Meriem Sahli, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Mohamed Bounejma, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Muhammet Hekimoğlu, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Muhammet Koçak, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu, Uşak Üniversitesi

Prof. Dr. Musa Yıldız, Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Nuray Alagözlü, Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Omar Mehdioui, Moulay Ismail University

Prof. Dr. Ravshan H. Maksudov, Fergana State University, Uzbekistan

Prof. Dr. Soumia Ennaciri, Al Akhawayn University

Prof. Dr. Sun Yinggang, Zhejiang University, China

Prof. Dr. Tahir Balcı, Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Zhang Hua, Beijing Language and Culture University, China

Prof. Dr. Turan Paker, Pamukkale
Üniversitesi

Assoc. Prof. Ahmed Tama Halabi, Qatar
University, Doha

Assoc. Prof. PaedDr. Silvia Barnová, DTI
University, Slovakia

Assoc. Prof. Mahrous Borayyek, Qatar
University, Doha

Assoc. Prof. Mohamad Zetan, Abdulmalik
Saadi University, Morocco

Assoc. Prof. Fergana State University,
Uzbekistan

Asst. Prof. Abderrahim Rachdi,
Mohammed V University, Morocco

Asst. Prof. Ibrahem Amer, Qatar
University, Doha

Asst. Prof. Mahmoud Al-Ashiri,
Georgetown University

Asst. Prof. Manel Bel haiza Larribi, Higher
Institute of Arts and Crafts in Gafsa-
University of Gafsa, Tunisia

Kongre Bilgileri

Kongre Tarih	: 3-4 Kasım 2022
Özet Son Gönderim Tarih	: 10 Ekim 2022
Kabul Edilen Özetlerin Duyurulması	: 14 Ekim 2022
Katılım Ücreti Yatırma Son Tarih	: 21 Ekim 2022
Kongre Programı İlanı	: 30 Ekim 2022
Tam Metin Son Gönderim Tarih	: 25 Kasım 2022

Kongre Sunum Dili

Türkçe, İngilizce, Rusça, Arapça, Çince

NOT: Sunum dili Türkçe, İngilizce, Arapça, Çince veya Rusça olabilir ancak tam metinlerin Türkçe veya İngilizce hazırlanması zorunludur.

Kongre Konuları

Kongre başta dil ve çeviribilim olmak üzere aşağıdaki alanlarda yazılmış olan tüm özgün ve akademik çalışmalara açıktır.

Çeviribilim, Edebiyat, Dilbilim, Yabancı Dil Öğretimi, İkinci Dil Edinimi, Kültür Çalışmaları vb.

Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. Mehmet DEMİREZEN Kapadokya Üniversitesi
The Pronunciation Of British /R/ Phoneme Versus North American English /R/ Phoneme

Prof. Dr. ZHANG Hua Beijing Language and Culture University
Cultural Translation and Translation Culture——Standing on a Position of Chinese
(文化翻译与翻译文化——中文作为翻译主体)

Assoc. Prof. Dürdane HÜMBETOVA Baku Slavic University
Bedii Edebiyatta Ziyalık Meseleleri Вопросы Интеллекции В Литературе

İÇİNDEKİLER

THE PRONUNCIATION OF BRITISH /R/ PHONEME VERSUS NORTH AMERICAN ENGLISH /R/ PHONEME.....	1
Mehmet DEMİREZEN	
CULTURAL TRANSLATION AND TRANSLATION CULTURE_“STANDING ON A POSITION OF CHINESE”	2
Hua ZHANG	
ISSUES OF INTELLIGENCE IN ART LITERATURE.....	3
ВОПРОСЫ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ	
Durdana HUMBATOVA	
HAPPINESS AND MISERY IN THE POETRY OF THE ARABIC MUHAJIR	5
السَّعَادَةُ وَالشَّقَاءُ فِي شِعْرِ الْمُهَاجِرِ الْعَرَبِيَّةِ	
Abdelkarim Amin Mohamed Soliman	
THE LEVANTINE DIALECT OF ARABIC (RELATIVE PRONOUNS - DEMONSTRATIVE PRONOUNS - INTERROGATIVE PRONOUNS) خصائص اللهجة الشامية (الأسماء الموصولة - أسماء الإشارة - أدوات الاستفهام).....	7
Ahmed HALİL	
REFLECTIONS FROM A CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAM FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS	9
İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK SÜREGELEN PROFESYONEL GELİŞİM PROGRAMININ YANSIMALARI	
Ahmet Serdar BİÇER	
Cemile DOĞAN	
FEMINIST INTERVENTION IN TRANSLATION: A LEGITIMATE ACT OR A DOUBLE STANDARD?	11
ÇEVİRİYE FEMİNİST MÜDAHALE: MEŞRU BİR EYLEM Mİ YOKSA ÇİFTE STANDART MI?	
Banu TELLİOĞLU	
TRANSLATIONAL RECANONIZATION OF WORLD DRAMA FOR YOUNG AUDIENCES IN TURKEY: A TETRALOGY BY BGST THEATRE COMPANY.....	13
DÜNYA TİYATROSUNUN GENÇLİK TİYATROSU OLARAK TÜRKİYE’DE ÇEVİRİ YOLUYLA YENİDEN KANONLAŞTIRILMASI: BGST TİYATRO TOPLULUĞUNUN BİR DÖRTLEMESİ	
Başak ERGİL	

FROM WORD LEVEL TO LITERARY TEXTS – THE FOOTPRINTS OF THE EAST IN WESTERN LITERATURE	15
SÖZCÜK DÜZEYİNDEN YAZINSAL METİNLERE - BATI EDEBİYATINDA DOĞU'NUN AYAK İZLERİ	
Betül CAN	
TRANSLATION AS AN EMBODIED PRACTICE: CONTRIBUTION OF THE PRACTICE THEORY TO THE SOCIOLOGY OF TRANSLATION	17
BEDENLENMİŞ BİR EYLEM OLARAK ÇEVİRİ: PRATİK KURAMININ ÇEVİRİ SOSYOLOJİSİNE KATKILARI	
Burcu TAŞKIN	
IMAGE OF "MOTHER" IN CLASSICAL RUSSIAN LITERATURE.....	19
KLASİK RUS EDEBİYATINDA "ANNE" İMGESİ	
Elnura ALIYEVA	
SUBTITLE TRANSLATION WORKSHOP DESIGN AND ITS IMPLEMENTATION.....	21
ALTYAZI ÇEVİRİSİ ATÖLYESİ TASARIMI VE UYGULAMASI	
Ezgi GAGA	
THE PERCEPTION OF THE SCIENTIST IN CHRISTOPHER MARLOWE'S <i>DR. FAUSTUS</i> AND GOETHE'S <i>FAUST</i>	23
CHRISTOPHER MARLOWE'UN <i>DR. FAUSTUS</i> VE GOETHE'NİN <i>FAUST</i> ADLI ESERLERİNDE BİLİM İNSANI ALGISI	
Fatoş Işıl BRITTEN	
THE IMPERIAL ARMY DURING THE TANG DYNASTY: THE FLYING CAVALRYMAN AND THE BOW STRETCHING CAVALRYMAN	25
TANG DÖNEMİNDE HÜKÜMDARLIK ORDUSU: UÇAN ATLILAR BİRLİĞİ VE YAY GEREN ATLILAR BİRLİĞİ	
Gökçen KAPUSUZOĞLU	
REPRESENTATION OF INDIA IN ENGLISH VERSION AND TURKISH SELF-TRANSLATION OF HALIDE EDİB'S <i>INSIDE INDIA</i>	27
HALIDE EDİB'İN <i>HINDİSTAN'A DAİR</i> ESERİNİN TÜRKÇE VE İNGİLİZCE ÖZ-ÇEVİRİ VERSİYONLARINDA HİNDİSTAN'IN TEMSİLİ	
Göksenin ABDAL	
RELEVANCE THEORY IN LINGUISTICS	29
DİLBİLİMDE BAĞINTI KURAMI	
Gulshan MAMMADLI	

ABE KÖBÖ'S AFFIRMATION THEORY AND POETRY	31
ABE KÖBÖ'NUN OLUMLAMA TEORİSİ VE ŞİİR	
Habibe SALĞAR	
THEATER TRANSLATION IN THE REPUBLICAN PERIOD: EUGENE O'NEILL IN TURKISH LITERARY SYSTEM.....	33
CUMHURİYET DÖNEMİNDE TİYATRO ÇEVİRİSİ: TÜRK YAZIN DİZGESİNDE EUGENE O'NEİLL	
Halise GÜLMÜŞ SİRKINTI	
DEVELOPING A GENRE-BASED INSTRUCTION FRAMEWORK FOR NOTETAKING THROUGH ANALYSIS OF GENERIC AND METADISCURSIVE STRUCTURE OF ACADEMIC LECTURES AND ITS EFFECTS ON NOTETAKING PERFORMANCE AND METACOGNITIVE LISTENING AWARENESS	35
AKADEMİK DERSLERİN TÜRSEL VE ÜST-SÖYLEMSEL YAPISININ ANALİZİ YOLUYLA TÜRE DAYALI NOT ALMA ÖĞRETİM PROGRAMI GELİŞTİRİLMESİ VE BUNUN NOT ALMA PERFORMANSI VE ÜSTBİLİŞSEL DİNLEME FARKINDALIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ	
Hatice SEZGIN	
Ece ZEHİR TOPKAYA	
SYNONYM IN TRANSLATION	38
ÇEVİRİDE ANLAMDAŞLIK	
Kadriye HÖKELEKLİ	
TO THE PRACTICE OF TRANSLATION OF NAMES OF RUSSIAN ADMINISTRATIVE DIVISIONS INTO THE ENGLISH LANGUAGE К ПРАКТИКЕ ПЕРЕВОДА НАЗВАНИЙ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ЕДИНИЦ РОССИИ НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК	40
KAZANTSEV Sergey V.	
READING THE FEMINIST'S STRUGGLE FOR PRESENCE IN THE LIGHT OF PARATEXTS IN TRANSLATION.....	42
FEMINIST'IN VAROLUŞ MÜCADELESİNİ ÇEVİRİDE YAN METİNLER IŞIĞINDA OKUMAK	
Kübra ÇELİK	
AN OVERVIEW OF LITERARY WORKS TRANSLATED FROM CHINESE LITERATURE TO TURKISH.....	44
ÇİN EDEBİYATINDAN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLEN EDEBİ ESERLERE GENEL BİR BAKIŞ	
Lale AYDIN TUNÇ	

HOW MUCH CAN THINGS ABOUT WOMEN BE MARGINALIZED?	46
A PARATEXTUAL STUDY ACROSS CULTURES: <i>ORANGES ARE NOT THE ONLY FRUIT</i>	
Mert ATEŞ	
AN EVALUATION ON THE CAUSES OF THE PROBLEMS ENCOUNTERED IN THE TRANSLATIONS OF CLASSICAL ARABIC POETRY AND SUGGESTIONS FOR SOLUTIONS.....	47
KLASİK ARAP ŞİİRİ ÇEVİRİLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARIN NEDENLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Mücahit KÜÇÜKSARI	
EQUIVALENCE PROBLEMS INTO TURKISH: A CASE OF SEAGULL NOVEL TÜRKİYE TÜRKÇESİNE YAPILAN ÇEVİRİLERDE EŞDEĞERLİK SORUNLARI: MARTI ROMANI ÖRNEĞİ.....	49
Murat DEMİREKİN	
DISCUSSIONS ON THE SEMANTIC CHARACTERISTICS OF LETTERS IN ARABIC LINGUISTICS: A VIEW IN THE CONTEXT OF EMİR PĀDISHĀH'S <i>RISĀLE FĪ TAHKĪQI LETTER KAD</i>	51
ARAP DİLBİLİMİNDE HARFLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE YAPILAN TARTIŞMALAR: EMİR PĀDİŞĀH'IN <i>RISĀLE FĪ TAHKĪKI HARFİ KAD</i> ADLI ESERİ BAĞLAMINDA BİR BAKIŞ	
Murat TALA	
THE EFFICACY OF VOCABULARY LEARNING STRATEGIES THROUG INTENSIVE READING PRACTICES OF BEGINNER LEVEL LEARNERS.....	53
BAŞLANGIÇ SEVİYESİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN YOĞUN OKUMA ÇALIŞMALARINI ARACILIĞIYLA KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN ETKİLİLİĞİ	
Mustafa ÇINAR	
A TRANSLATION MANAGEMENT SOFTWARE APPLICATION AND STUDENTS' OPINIONS ABOUT IT.....	55
BİR ÇEVİRİ YÖNETİM YAZILIMI UYGULAMASI VE UYGULAMA HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	
Mustafa DOLMACI	
THE BIBLIOGRAPHY OF LITERARY WORKS TRANSLATED FROM TURKISH TO ARABIC WITH THE SUPPORT OF THE TEDA PROJECT BY THE MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM AND THE MINISTRY OF YOUTH AND SPORTS.....	57
ببليوغرافيا الأعمال المترجمة من التركية إلى العربية بدعم من مشروع "تيدا" التابع لوزارة الثقافة والسياحة ومن وزارة الشباب والرياضة	
Mustafa İsmail DÖNMEZ	

TRANSLATION IN THE PROCESS OF MASTERING POLITICAL VOCABULARY DEVELOPING EXERCISES	59
ПЕРЕВОД В ПРОЦЕССЕ ОВЛАДЕНИЯ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКОЙ РАЗРАБОТКА УПРАЖНЕНИЙ	
Ms Nadezhda A. ANANIEVA	
EXPLORING EMOTIONAL LABOR IN THE HIERARCHICAL ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF A SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES: A CASE IN TÜRKIYE.....	61
Necati SÖNMEZ	
Ece ZEHİR TOPKAYA	
TRANSLATIONS OF NAZIM HIKMET'S POEMS INTO RUSSIAN LANGUAGE.....	62
NAZIM HİKMET'İN ŞİİRLERİNİN RUS DİLİNE ÇEVİRİLERİ	
Nigar ALIYEVA	
ANALYZING THE ISSUE OF BEING A FEMALE INTERPRETER IN THE WORKING ENVIRONMENT.....	64
İŞ HAYATINDA KADIN SÖZLÜ ÇEVİRMEN OLMA KONUSUNA BİR BAKIŞ	
Nihal YETKİN KARAKOÇ	
THE STRATEGIES USED IN THE TRANSLATION OF THE EPISODE NAMES OF “MASHA AND THE BEAR”	66
“MAŞA İLE KOCA AYT” NİN BÖLÜM ADLARININ ÇEVİRİSİNDE KULLANILAN STRATEJİLER	
Nuray DÖNMEZ	
THE HIDDEN PHILOSOPHY IN THE POEMS OF HAN YU OF THE TANG PERIOD... 68	
TANG DÖNEMİ ŞAİRİ HAN YU'NÜN ŞİİRLERİNDE SAKLANAN FELSEFESİ	
Nuray PAMUK ÖZTÜRK	
Burçin BEDEL	
DEVELOPING INTERCULTURAL SENSITIVITY IN TRANSLATOR/INTERPRETER TRAINING FOR AN EFFECTIVE INTERCULTURAL COMMUNICATION.....	70
ETKİLİ KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM İÇİN ÇEVİRMEN/TERCÜMAN EĞİTİMİNDE KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ	
Nurcihan YÜRÜK	
EXAMINATION OF THE ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS OF THE STUDENTS STUDYING IN THE DEPARTMENT OF TRANSLATION AND INTERPRETATION IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES	72
MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK ÖZELLİKLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	

Onur KÖKSAL

Beyza Nur ZORLU

DIGITAL STORYTELLING: A TOOL FOR ENHANCING UNIVERSITY STUDENTS' ENGLISH SPEAKING PROFICIENCY 74

DİJİTAL HİKÂYE ANLATIMI: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE KONUŞMA YETERLİLİĞİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN KULLANILAN BİR UYGULAMA

Osman ÖZDEMİR

PRELIMINARY RESULTS FOR COGNITIVE EFFORT AND GAZE PATTERNS IN VIDEO-MEDIATED INTERPRETING: AN EYE TRACKING STUDY 76

VIDEO-ARACILI SÖZLÜ ÇEVİRİDE BİLİŞSEL ÇABA VE BAKIŞ ÖRÜNTÜLERİNE DAİR İLK SONUÇLAR: GÖZ İZLEME ÇALIŞMASI

Özden ŞAHİN ER

EVALUATIVE LEXIS IN CONFERENCE INTERPRETING: A TOOL FOR REFLECTING LINGUO-CULTURAL ASPECTS IN POLITICAL DISCOURSE..... 78

Piven (Nikitina) Irina VLADIMIROVNA

Zharikova Sophia ALEKSEYEVNA

A RESEARCH ON ESSAYS WRITTEN BY JORGE LUÍS BORGES 79

PIERRE MENARD, AUTHOR OF THE DON QUIXOTE&SOME ADAPTATIONS OF HOMER

Rabia AKSOY ARIKAN

THE ROLE OF GRAMMAR IN LEARNING/TEACHING A SECOND LANGUAGE 80

İKİNCİ DİL ÖĞRENMEDE/ÖĞRETMEDE DİL BİLGİSİNİN ROLÜ

Rana Elsayed ERDEMİR

AUTOMATED AND MACHINE TRANSLATION OF TECHNICAL TEXTS 82

TEKNİK METİNLERİN OTOMATİK VE MAKİNE ÇEVİRİSİ

Ruşen RAMİZOĞLU

A NATIONAL VALUE FROM A NON-NATIONAL PERSPECTIVE: THE CASE OF 'THE ÇANAKKALE BATTLES' 84

MILLİ BİR DEĞERİN GAYRİMİLLİ BİR BAKIŞ AÇISIYLA TEMSİLİ: 'ÇANAKKALE MUHAREBELERİ' OLGUSU

Serhat KAHYAOĞLU

Dr. Mehmet YILDIZ

ÇEVİRİ MESLEĞİNİN GELECEĞİ: ÇEVİRMENLERİN BAKIŞ AÇISI	86
FUTURE OF TRANSLATION PROFESSION: TRANSLATORS' PERSPECTIVE	
Sevcan SEÇKİN	
CHINESE MYTHOLOGY AND THE NOVEL OF JOURNEY TO THE WEST	88
ÇİN MITOLOJISI VE BATIYA YOLCULUK ROMANI	
Şükrü AKTAŞ	
YAPI BAKIMINDAN YAKIN GÖRÜNEN KALIP SÖZLERİN İŞLEVSEL FARKLILIKLARI	90
FUNCTIONAL DIFFERENCES OF STEREOTYPES WHICH ARE LOOKING STRUCTURALLY SIMILAR	
Tuna UYSAL	
TRANSLATION OF A HANDWRITTEN POEM FROM ROMANI INTO POLISH, UKRAINIAN, AND RUSSIAN AS A CHALLENGE	92
ПЕРЕВОД РУКОПИСНОЙ ПОЭМЫ С ЦЫГАНСКОГО НА ПОЛЬСКИЙ, УКРАИНСКИЙ И РУССКИЙ ЯЗЫКИ КАК ВЫЗОВ	
Viktor SHAPOVAL	
THE ADDRESS TERMS IN THE TRANSLATION OF CHILDREN'S LITERATURE: THE TRANSFERENCE OF ADDRESS TERMS TO TARGET CULTURE IN THE EXAMPLES OF DONALDSON&SCHEFFLER'S BOOKS AND THE TRANSLATORS' DECISIONS	94
ÇOCUK YAZINI ÇEVİRİSİNDE HİTAP İFADELERİ: DONALDSON VE SCHEFFLER KİTAPLARI ÖRNEKLERİNDE HİTAP İFADELERİNİN EREK OKURA AKTARIMI VE ÇEVİRMEN KARARLARI	
Yeşim (SÖNMEZ) DİNÇKAN	
FROM TRANSLATOR THE AUTHOR: AN EXAMINATION OF DEMET ALTINYELEKLIOĞLU'S LITERARY JOURNEY IN CONTEXT OF TRANSLATION SOCIOLOGY	96
ÇEVİRMENLİKTEN YAZARLIĞA: DEMET ALTINYELEKLIÖĞLU'NUN YAZIN SERÜVENİN ÇEVİRİ SOSYOLOJİSİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	
Yonca Gül UĞURLU	

THE PRONUNCIATION OF BRITISH /R/ PHONEME VERSUS NORTH AMERICAN ENGLISH /R/ PHONEME

Mehmet DEMİREZEN¹

Abstract

The learning of the difference in articulating the /r/ phoneme in British English (BE) and North American English (NAE) is a mega problem in Turkey. Due to the fact that BE is a non-rhotic language, the /r/ phoneme is not articulated. In BE, when /r/ comes after a vowel in the same syllable (as in far, card, or article), the /r/ is not pronounced. Even though /r/ has a place in spelling, /r/ phoneme is not pronounced in BE after vowels, unless it is also followed by a vowel. Contrarily, because NAE is a rhotic language, the /r/ phoneme is articulated almost in all environments in a retroflex form. A great majority of Turkish majors of English and even the teachers-on-the-job are using a mixed form of /r/ articulation in speech. Even in the same sentence they mix up the rhotic and non-rhotic articulation. This is very unprofessional. This study will demonstrate the two different articulations of the /r/ phoneme both in BE and NAE by using authentic texts, British and American native speakers, and computer. The non-native learners of English will be advised to avoid the mixed up articulations of the /r/ phoneme in the same phrases, clauses, and sentences for the sake of professionalism.

Key words: rhotic, non-rhotic, accent, retroflex, flap, tap

¹ Prof. Dr., Cappadocia University of Nevşehir , Department of English Translation and Interpretation, dem.mehmet2011@gmail.com

CULTURAL TRANSLATION AND TRANSLATION CULTURE

“STANDING ON A POSITION OF CHINESE”

Hua ZHANG²

Abstract

With the development of economy, society and culture in contemporary China, the status of Chinese as a subject of translation has been strengthened and promoted, which is reflected in translation strategies, translation process and translation texts. In this paper, the discussion of cultural translation is no longer rigidly adhered to the so-called preaching of translation theory, but through five cases (Facebook, Meta, Gourd Ladle Pouring Rain, Chinese Calendar Crosswords and Soulscape) of cultural translation in China's current real life, to elaborate that standing on a position of Chinese, translation as a branch of learning, needs to emphasize Chinese flavor and Chinese culture. Of course, great works will not lose their greatness due to translation, but if we do not realize that the language in translation is deeply rooted in the cultural soil, then translation seems to be difficult to achieve an idealized realm and scale. In the context of globalization, it is inevitable and indisputable that cultures communicate in all directions, influence, absorb and integrate each other. In such a process, whether it is the introduction, understanding and absorption of culture, or the comparison, selection and blending of culture, translation is indispensable. Nowadays, more and more translators and translation researchers not only pay attention to the relationship between translation and language issues such as phonetics, semantics and discourse, but also put forward the concepts of cultural context and cross-cultural communication. Understanding and grasping the cultural background, cultural knowledge, especially cultural differences, has become an increasingly important issue. The realization of ideal translation depends not only on the profound language foundation and the application of language skills, but also on the translator's ability to understand and experience the cross-cultural connotations of both sides and even multi-cultural connotations.

² Prof. Dr., Beijing Language and Culture University, zhanghua@blcu.edu.cn

ISSUES OF INTELLIGENCE IN ART LITERATURE

ВОПРОСЫ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

Durdana HUMBATOVA³

Abstract

Since the middle of the 19th century, the term intelligentsia has been extended to the social stratum of people professionally engaged in mental, creative work, development and dissemination of culture.

Let's try to reveal the content side of the very concept of "intelligentsia".

An intellectual is, first of all, an individual and a personality.

We adhere to this position and believe that it is better to consider and analyze the intelligentsia from the point of view of an individual beginning rather than as a social stratum. It cannot be denied that the concept of "intelligentsia" always includes, first of all, educated people. But not all educated people from a point of worldview can be classified as "intelligentsia".

--The ideological base of the intelligentsia is connected with national, patriotic, socio-historical and other factors that level the individual and purely everyday, everyday foundations in the personality of an intellectual person. For example, Russian and Azerbaijani prose of the 60-80s. The twentieth century is rich in images of educated people, but these are mostly heroes whose world is focused on their own "I" and everyday problems. They suffer, but their "suffering" has no social basis. In these images, we do not find that complex of concepts which is important for the intelligentsia, but just, nation, homeland, religion, conscience, etc.

In addition, figuratively speaking, the intelligentsia is the voice of protest against the existing reality and its criticism constitutes the creed of the intelligentsia. It is necessary to note the line between disagreement with reality and opposition. On the other hand, the level and form of manifestation of opposition is also important.

A complex of moral qualities is important for an intellectual, for whom the main test is conscience. On the other hand, conscience itself for an intellectual is multifaceted and multilevel. It embodies such concepts as national self-consciousness, patriotism, religion, faith, a sense of duty, etc. But all these universal concepts have meaning, value and significance for the personality of an intellectual only if the intellectual is free in his convictions and is not subordinate.

The basic principle of intelligence is intellectual freedom, i.e. freedom as a moral category. An intelligent person is not free only from his conscience but also from his thought.

Key words: intelligentsia, mental labor, prose, intellectual freedom

³ Assoc. Prof., Baku Slavic University, Section of Translation and Translation Studies, durdanahumbatova@gmail.com

Резюме

С середины XIX века термин интеллигенция распространяли на общественный слой людей, профессионально занимающихся умственным, творческим трудом, развитием и распространением культуры.

Попытаемся раскрыть содержательную сторону самого понятия «интеллигенция».

Интеллигент – это, в первую очередь, именно индивид и личность.

Мы придерживаемся этой позиции и считаем, что интеллигенцию лучше рассматривать и анализировать с точки зрения индивидуального начала нежели как социальную прослойку.

Нельзя отрицать и то, что понятие «интеллигенция» всегда включает в первую очередь людей образованных. Но не все образованные люди с мировоззренческой точки зрения могут быть отнесены к «интеллигенции». Мировоззренческая база интеллигенции связана с национальным, патриотическим, социально-историческими и другими факторами, которые нивелируют индивидуальные и чисто бытовые, повседневные основы в личности интеллигента. Например, русская и азербайджанская проза 60-80-х гг. XX века богата образами образованных людей, но это в основном герои, чей мир заострен на собственном «Я» и бытовых проблемах. Они страдают, но их «страдания» не имеют социальную основу. В этих образах мы не находим того важного для интеллигенции комплекса понятий, а именно нация, Родина, религия, совесть и т.д. Кроме того, образно выражаясь интеллигенция – является голосом протест против существующей действительности и ее критика составляют кредо интеллигенции. Тут необходимо отметить грань между не согласием с реальностью и оппозиционностью. С другой стороны, важен также уровень и форма проявления оппозиционности.

Для интеллигента важен комплекс морально-нравственных качеств, главным испытанием для которых является совесть. С другой стороны, сама совесть для интеллигента носит многогранный и многоуровневый характер. Она воплощает в себя такие понятия как национальное самосознание, патриотизм, религия, вера, чувство долга и др. Но все эти общечеловеческие понятия имеют смысл, ценность и значимость для личности интеллигента лишь в том случае если интеллигент свободен в своих убеждениях и не подчинен.

Основной принцип интеллигентности - интеллектуальная свобода, т.е. свобода как нравственная категория. Не свободен интеллигентный человек только от своей совести и от своей мысли».

Ключевые слова: интеллигенция, умственный труд, проза, интеллектуальная свобода

HAPPINESS AND MISERY IN THE POETRY OF THE ARABIC MUHAJIR

السَّعَادَةُ وَالشَّقَاءُ فِي شِعْرِ الْمُهَاجِرِ الْعَرَبِيِّ

Abdelkarim Amin Mohamed Soliman⁴

Abstract

There are dark ages in the history of every nation as a result of its civilizational decline, its neglect of the knowledge aspect, the severing of the bonds of its unity, the fragmentation of its forces, the large number of sectarianism and hostility among its sons, so corruption spreads, chaos prevails, and the country takes charge of the affairs of the country and spreads it to the base of the country, and it spreads to darkness and aggravates most of the countries. It's dark. In these ages, the people of these nations experience fear, terror and dread, and gloom and pessimism dominate them, and they are possessed by a feeling of doubt, pessimism and frustration, and they lack the feeling of any worldly happiness.

Our Arab nation has a long history with this sad feeling that made many lose the pleasure of feeling happy, and this was reflected in the serious poetry that expresses society and its issues, which was evident on Arab poetry in the twentieth century and its various streams and schools, and it appeared most of what is on the poetry of the diaspora. ; Because the diaspora poets had a unique and acute experience that perhaps did not go through many of their peers from the Arab poets, as a group of factors and reasons combined for them that gave their experience a special and distinct form from other experiences. Doubt and questioning, bewilderment and hesitation swept through it, and mournful complaining tones blew through it.

Diaspora poets, like sentimental poets, were dominated by the philosophical and contemplative aspect, and were preoccupied with many issues that tyrannized their thinking and worried them, and threw them into a sea of doubt and confusion. And about good and evil in this world, about death and its reality, and about God and His essence, and so on.

This study attempts to present the issue of happiness and misery among the poets of the diaspora through three sections: the first is the relationship of poetry to happiness among the philosophers, the second deals with the image of happiness among the poets of the diaspora, and the third has presented the causes of misery among the poets of the diaspora, and the study relied in its presentation on the method of technical analysis.

Keywords: poetry, diaspora, happiness, misery, Arab.

⁴ Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arab dili, Edebiyatı ve Belagati, abdelkreemameen@yahoo.com

الملخص

هناك عصورٌ مظلمةٌ في تاريخ كلِّ أمةٍ نتيجةً تراجُعها الحضاريِّ، وإهمالها للجانب المعرفي، وتفصُّم عُرَى وحدِّتها، وتفتُّت قواها، وكثرة التمزُّد والتعادي بين أبنائها، فينتشر الفسادُ، وتعمُّ الفوضى، ويتولَّى شؤون البلاد أسافلها، فيكثر الظلم وتتطفئ مشاعلُ الحرِّيَّة، وتتحوَّل الدولُ إلى هُوَّةٍ سحيقةٍ مظلمةٍ. في هذه العصور يعترى أبناء هذه الأمم الخوفُ والرعبُ والفرغُ، وتسيطر عليهم الكآبةُ والتشاؤمُ ويمتلِكهم شعورٌ من الشكِّ والتشاؤمِ والاحباط، ويفتقدون الشعور بأيِّ سعادةٍ دنيويَّة.

ولأمتنا العربيَّة تاريخٌ طويلٌ مع هذا الشعور الحزين الذي أفقد الكثيرين لذة الشعور بالسعادة، وقد انعكس ذلك على الشعر الجاد الذي يعيِّر عن المجتمع وقضاياه، وهو ما بدا واضحا على الشعر العربي في القرن العشرين وعلى مختلف تياراته ومدارسه، وقد بدا أكثر ما يكون على شعر المهجر؛ لأن لشعراء المهجر تجربةً فريدةً وحادةً رُبَّما لم تمر بالكثير من أقرانهم من شعراء العربيَّة حيث تضافرت عليهم مجموعةٌ من العوامل والأسباب التي أعطت تجربتهم شكلاً خاصاً ومميّزاً عن غيرها من التجارب الأخرى، فالأدب المهجري في جملته، أدبٌ مُبلِّلٌ بالدمع، مُجلِّلٌ بالأسى، مُنشِحٌ بالسواد، يعترضه الشكُّ والتساؤلُ، وتعصف به الحيرةُ والتردُّدُ، وتترقِّق فيه الأنغامُ الشاكيةُ الحزينةُ.

وشعراء المهجر كشعراء وجدانيين غلب عليهم الجانبُ الفلسفيُّ التأملِيُّ، وانشغلوا بقضايا كثيرةٍ استبدَّت بتفكيرهم وأقلقت بالهم، وألقت بهم في بحرٍ من الشكِّ والحيرة، فراحوا يتساءلون عن النفس وحقائقها، وعن ميدان الوجود وانتهائه، وعن الفناء والخلود، وعن الجبر والاختيار، وعن السعادة والشقاء في الحياة، وعن الخير والشر في الدنيا، وعن الموت وحقيقته، وعن الله وكنهه، إلى غير ذلك.

وتحاول هذه الدراسة أن تعرضَ لقضية السعادة والشقاء عند شعراء المهجر من خلال ثلاثة مباحث: الأول علاقة الشعر السعادة عند الفلاسفة، الثاني وتناول صورة السعادة عند شعراء المهجر، الثالث وقد عرض لأسباب الشقاء عند شعراء المهجر، واعتمدت الدراسة في عرضها على منهج التحليل الفني.

الكلمات المفتاحية: شعر، المهجر، السعادة، الشقاء، العربي.

**THE LEVANTINE DIALECT OF ARABIC (RELATIVE PRONOUNS -
DEMONSTRATIVE PRONOUNS - INTERROGATIVE PRONOUNS)**

خصائص اللهجة الشامية (الأسماء الموصولة - أسماء الإشارة - أدوات الاستفهام)

Ahmed HALİL⁵

Abstract

The Arabic language is among the richest languages in terms of the number of words used in it, and the presence of synonyms and antonyms in the Arabic language in abundance gives it flexibility and advantage over other languages.

As is the case in all languages, Arabic also has dialects that differ from one environment to another. These Arabic dialects are not a product of the modern era, as some think, but rather date back to ancient times, where we see a difference in dialects since the pre-Islamic era. The dialects have expanded and the difference between it has become clearer with the passage of time. One of the main reasons for that is the great expansion experienced by the Islamic State and the spread of the Arabs who were previously located in the Arabian Peninsula and the Levant in a large geographical area extending from the borders of China in the east to Spain in the west. Consequently, the different environments that the Arabs settled in after Islam contributed to the multiplicity of dialects and their differences due to their being affected by these new environments.

Among the most prominent dialects spread in the Arab countries in the current era are the Egyptian, Levantine, Gulf, and Moroccan dialects.

The Egyptian and Levantine dialects are ahead of the other diyalects in terms of spread in the Arab world due to the media and the great ingenuity of Egypt and Syria in the theater, cinema and television sectors, in addition to the ease of these dialects and their distance from the strange and complex of words in general.

Dialects constitute one of the most prominent obstacles for foreign learners of Arabic, especially when it comes to communicating with Arabs in daily life, and due to the lack of studies that explain the differences between Arabic dialects and Standard Arabic, learning one of these dialects consumes more time and effort.

This study deals with the most prominent aspects of the difference between the Levantine dialect from the Standard Arabic language, such as the grammatical, morphological, and phonetic differences, which facilitate learning this dialect, which is one of the most common dialects in the Arab world.

Keywords: Arabic language, Arabic dialects, Levantine dialect, linguistics

⁵ Dr. Öğretim Üyesi, , S. Ü. Yabancı Diller Yüksekokulu, ahmedhalil@selcuk.edu.tr

ملخص

تعد اللغة العربية من بين أكثر اللغات غنى من حيث عدد الكلمات المستخدمة فيها، كما أن وجود المترادفات والأضداد في اللغة العربية بكثرة يعطيها مرونة وميزة على غيرها من اللغات.

كما هو الحال في جميع اللغات فإن اللغة العربية أيضاً لها لهجات تختلف من بيئة إلى أخرى، وهذه اللهجات العربية ليست وليدة العصر الحديث كما يظن البعض وإنما تعود إلى العصور الغابرة؛ حيث نرى اختلافاً في اللهجات منذ العصر الجاهلي. وقد توسعت اللهجات وبات الاختلاف بينها أوضح مع مرور الزمن، ومن أبرز أسباب ذلك التوسع الكبير الذي عاشته الدولة الإسلامية وانتشار العرب الذين كانوا يتواجدون سابقاً في شبه الجزيرة العربية وبلاد الشام في رقعة جغرافية كبيرة تمتد من حدود الصين شرقاً إلى إسبانيا غرباً. وبالتالي ساهم اختلاف البيئات التي استوطنها العرب بعد الإسلام في تعدد اللهجات واختلافها بسبب تأثرهم بتلك البيئات الجديدة.

ومن أبرز اللهجات المنتشرة في البلاد العربية في عصرنا اللهجة المصرية والشامية والخليجية والمغربية. وتتقدم اللهجتين المصرية والشامية على سواهما من ناحية الانتشار في الوطن العربية بسبب وسائل الإعلام والسيطرة الكبيرة من قبل مصر وسورية على قطاعات المسرح والسينما والتلفزيون، إضافة إلى سهولة هذه اللهجات وابتعادها عن الغريب والمعقد من الكلمات عموماً.

وتشكل اللهجات أحد أبرز العوائق أمام متعلمي اللغة العربية من الأجانب ولا سيما عندما يتعلق الأمر بالتواصل مع العرب في الحياة اليومية، وبسبب قلة الدراسات التي تشرح الفروقات بين اللهجات العربية واللغة العربية الفصحى فإن تعلم إحدى هذه اللهجات يستهلك وقتاً وجهداً مضاعفين.

تتناول هذه الدراسة أبرز جوانب اختلاف اللهجة الشامية عن اللغة العربية الفصحى كالاختلافات النحوية والصرفية والصوتية مما يسهل تعلم هذه اللهجة التي تعد إحدى أكثر اللهجات شيوعاً في الوطن العربي، وبالتالي فإننا نأمل أن تساهم هذه الدراسة في تسهيل عملية التواصل بين متعلمي اللغة العربية من الأجانب والناطقين بالعربية.

الكلمات المفتاحية: اللغة العربية، اللهجات العربية، اللهجة الشامية، علم اللغة

**REFLECTIONS FROM A CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT
PROGRAM FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS**

**İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK SÜREGELEN PROFESYONEL
GELİŞİM PROGRAMININ YANSIMALARI**

Ahmet Serdar BİÇER⁶

Cemile DOĞAN⁷

Abstract

Technological advancements have provided language teachers with the ease of reaching a plethora of sources. Yet, it is still necessary to conduct development programs where teacher interaction, exchange of information and face-to-face communication take place. Such programs strengthen teachers' concern for staying up to date and following the contemporary educational agenda. The Memorandum of Understanding signed between the Turkish Ministry of National Education General Directorate of Teacher Training and Development, and the British Council is one of the current comprehensive programs to support English language teachers from a diverse group of schools from all around Turkey. Within the general framework of the program, hands-on practical training activities are delivered, and content for distance education is planned. Also, the program offers academic expertise through teachers working for the Ministry of National Education. A range of topics, from teachers' well-being to inclusive education, are underpinned to make classrooms more engaging for teachers and learners.

After receiving in-service education in Erzurum, the researcher started a semester-long Professional Community Development Project session with teachers in which classroom experiences and problems related to curriculum and coursebooks are shared.

In this presentation, the presenters will share reflections specifically on the benefits of Professional Development Communities.

Key words: Professional Development Community, Teacher Agency, New teaching Methods

⁶ MA student, Necmettin Erbakan University, serdareltd@gmail.com

⁷ Doktor Öğretim Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı.

Öz

Teknolojik gelişmeler dil öğretmenlerine çok çeşitli kaynaklara ulaşmalarında büyük kolaylık sağlamıştır. Fakat hala öğretmen etkileşimine, bilgi paylaşımına ve yüz yüze iletişime imkan sağlayan programlar uygulamak bir gerekliliktir. Bu tür programlar öğretmenlerin eğitim ajandası konusunda güncel kalmasına ve yenilikleri takip etmesine imkan sağlayacaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin her yerinden farklı okul türlerinden İngilizce öğretmenlerini desteklemek amacıyla Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı ve British Council tarafından bir mutabakat anlaşması imzalanmıştır. Programın genel çerçevesinde öğretmenlere derste gösterebilecekleri pratik uygulamalar ve uzaktan eğitim konusunda bilgilendirme sağlanmış olup ayrıca Türkiye Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çalışan öğretmenlerin akademik anlamda ihtisas kazanmaları hedeflenmiştir. Öğretmenlerin refahından kaynaştırma eğitime kadar, farklı konu başlıklarının ele alınması sağlanmış olup, eğitimcilerin ve öğrencilerin sınıflarında etkileşimlerinin artırılması amaçlanmıştır.

Araştırmacı Erzurumda hizmetiçi eğitimini tamamladıktan sonra öğretmenlerle beraber eğitim öğretim yılı boyunca devam edecek olan Profesyonel Toplum Gelişimi Projesine sınıfta yaşadıkları tecrübeleri ve müfredat ile ders kitapları konusundaki sorunları tartışmak üzere başlamıştır.

Bu sunumda, sunucular özellikle Profesyonel Gelişim Topluluklarının faydaları konusundaki görüşlerini paylaşacaklardır.

Anahtar kelimeler: Profesyonel Gelişim Toplulukları, Öğretmen Gelişimi, Yeni Öğretim Metodları

FEMINIST INTERVENTION IN TRANSLATION: A LEGITIMATE ACT OR A DOUBLE STANDARD?

ÇEVİRİYE FEMİNİST MÜDAHALE: MEŞRU BİR EYLEM Mİ YOKSA ÇİFTE STANDART MI?

Banu TELLİOĞLU⁸

Abstract

That translation could be used as a means of fighting against certain forms of dominance and oppression and that it has in fact been instrumental in bringing about social change in various parts of the world is an idea now accepted by many translation scholars. Since the 1990s when “[t]here were calls for translators to become activist agents for social change” (Tymoczko, 2010: 7) discussions on activist translation have revolved around appropriate strategies that could be pursued by translators with activist agendas such as opposing oppressive regimes or social conditions and fighting against dominant literary or linguistic conventions or norms. Since activist translation implies translator’s intervention, most of the suggested activist translation strategies have met with resistance from scholars who support traditional notions of translation emphasizing *fidelity to the original* text. Interestingly, however, feminist translation strategies introduced by Luise von Flotow in 1991 in her seminal essay titled “Feminist Translation: Contexts, Practices and Theories” have attracted the most attention and criticism. What is even more interesting is that the harshest criticism came from Rosemary Arrojo, a prominent female scholar and theorist who herself had fought against a rigid understanding of translation.

The major aim of this presentation is to discuss Arrojo’s critical arguments concerning the above-mentioned feminist translation strategies. To do this, I will first explain these strategies. Then, I will focus on Arrojo’s critical points and try to evaluate her stance by referring to the concepts of “difference”, “dominance” and “asymmetries of power”. At the end of my evaluation I will hopefully have answered Arrojo’s critical question by clarifying what makes feminist interventionist translation ethically more legitimate than “male, colonialist modes of translating” (Arrojo, 1994: 160). Finally, I will broaden the discussion in an attempt to emphasize the ethical difference between activist translators’ interventionist approaches and other ideological manipulations in translated texts such as censorship or Anglo-American domesticating strategies.

Keywords: activist translation, feminist translation strategies, intervention, asymmetries of power

⁸ Assist. Prof. Dr., Kırklareli University, Department of Translation and Interpreting, banutelli@gmail.com
banutellioglu@klu.edu.tr

Öz

Çevirinin, tahakküm ve baskının belli başlı türlerine karşı bir mücadele aracı olarak kullanılabileceği ve gerçekten de dünyanın farklı bölgelerinde toplumsal değişimlerin önünü açmayı başardığı düşüncesi bugün pek çok çeviribilimci tarafından kabul gören bir düşüncedir. “Çevirmenlere toplumsal değişimi amaçlayan birer eylemci gibi hareket etme çağrılarının” (Tymoczko, 2010:7) yapılmaya başlandığı 1990’lı yıllardan bu yana, aktivist çeviri üzerine yürütülen tartışmalar, baskıcı rejimlere yahut toplumsal baskılara karşı çıkmak, baskın edebî yahut dilsel norm ve geleneklerle savaşmak gibi gündemler doğrultusunda hareket etmek isteyen çevirmenlerin hangi stratejileri benimsemeleri gerektiği meselesi etrafında şekillenmiştir. Aktivist çeviri uygulamaları çevirmen müdahalesini kaçınılmaz kıldığından, geleneksel bir çeviri anlayışını benimseyen ve *özgün metne sadakatini* vurgulayan akademisyen ve araştırmacılar önerilen aktivist çeviri stratejilerinden çoğuna direnç göstermişlerdir. Fakat ilginçtir, aktivist çeviri stratejileri arasında en çok ilgi çeken ve eleştirilen stratejiler, Luise von Flotow’un 1991 tarihli “Feminist Translation: Contexts, Practices and Theories” başlıklı meşhur makalesinde ortaya attığı feminist çeviri stratejileri olmuştur. Daha da ilginç, bunlara yöneltilen en ağır eleştirilerin, kariyeri boyunca çeviriye ilişkin kısıtlı bakış açılarına karşı savaşmış bir kadın araştırmacı ve kuramcı olan Rosemary Arrojo’dan gelmiş olmasıdır.

Bu bildirinin temel amacı, Arrojo’nun yukarıda sözü geçen feminist çeviri stratejileriyle ilgili eleştirel görüşlerini tartışmaya açmaktır. Bu doğrultuda öncelikle, feminist çeviri stratejilerini kısaca ele alacağım. Ardından, Arrojo’nun eleştirel argümanlarına odaklanacak ve “farklılık”, “tahakküm” ve “güç asimetrisi” gibi kavramlardan faydalanarak kuramcının meseleye nasıl yaklaştığını değerlendirmeye çalışacağım. Bu değerlendirme sonunda, müdahaleci feminist çevirinin niçin “sömürgeci erkek bakış açısıyla yürütülen çeviri etkinliklerine” (Arrojo, 1994: 160) kıyasla ahlaki açıdan daha meşru bir etkinlik olduğunu ortaya koymaya çalışarak Arrojo’nun eleştirel sorusuna yanıt vermiş olmayı umuyorum. Son olarak, tartışmayı biraz daha genişletecek ve aktivist çevirmenlerin müdahaleci yaklaşımları ile sansür yahut Anglo-Amerikan kültüründe yaygın olarak kullanılan yerileştirme stratejileri gibi diğer ideolojik manipülasyon türleri arasında ahlaki açıdan nasıl bir farklılık olduğunu göstermeye çalışacağım.

Anahtar sözcükler: aktivist çeviri, feminist çeviri stratejileri, müdahale, güç asimetrisi

TRANSLATIONAL RECANONIZATION OF WORLD DRAMA FOR YOUNG AUDIENCES IN TURKEY: A TETRALOGY BY BGST THEATRE COMPANY

DÜNYA TİYATROSUNUN GENÇLİK TİYATROSU OLARAK TÜRKİYE’DE ÇEVİRİ YOLUYLA YENİDEN KANONLAŞTIRILMASI: BGST TİYATRO TOPLULUĞUNUN BİR DÖRTLEMESİ

Başak ERGİL⁹

Abstract

Translation of the canonical dramatic works of world theatre has always been the priority of culture planning projects in the late Ottoman and Turkish Republican settings throughout many attempts and waves of Westernization starting in the Tanzimat Period (1839-1876). Having a very strong performative tradition, Turkish cultural –especially literary and theatrical– system has found both the challenge and the opportunity to “search for its own voice” as it welcomed and recanonized Western dramatic texts through translation and retranslation (cf. Ergil, 2022). These canonical texts of Western drama have often been retranslated by various publishing houses, translators, and theatre companies in order to be read and/or staged by yet a variety of readers/performers. Given that each act of retranslation entails the creation of new values as argued by André Lefevere (1992, p. 1), and Lawrence Venuti (2013, s. 96), many instances of these retranslations have contributed to the target cultural canon by diversifying the values attributed to and/or emerging from these retranslations. Upon this theoretical framework, this study aims at scrutinizing the translational recanonization (cf. Ergil, 2021) acts performed by BGST theatre company through a tetralogy intended for young audiences. Composed of the four translation collages *Lorca’nın Acıklı Güldürüsü*, *Moliere Efendi*, *Musahipzade ile Temaşa*, and *Selam Sana Shakespeare*, the tetralogy recanonizes the works of Federico Garcia Lorca, Molière, Musahipzade Celal and William Shakespeare, creating alternative images, representations, and histories of the lives of these four playwrights as well as of their works. Upon a detailed analysis of these examples of translational recanonization, this study concludes that these translation collages (i) are examples of interdisciplinary experimentations of historiographical, pedagogical, and theatrical practices creating new images of playwrights, their works, and their time periods; (ii) are attempts to create a more humanitarian and culturally pluralistic compilation of world drama and theater in translation; (iii) are a crucial component and a building block of an alternative canon-formation (cf. Başar, 2021), culture-planning and pedagogical practice through translation, which tends to become an alternative tradition complemented by further theatrical and non-theatrical activities performed by BGST. Besides these interdisciplinary conclusions, the study aims at theoretically and methodologically contributing to the discipline of Translation Studies by illustrating how the newly-coined concept of “translational recanonization” can be instrumental in scrutinizing image-making processes of literary figures and their works in target literary and cultural canons.

Key words: translational recanonization, drama translation, theatre translation, retranslation, translation collages.

⁹ Dr. Yeni Yüzyıl Üniversitesi, basak.ergil@yeniuyuzyil.edu.tr

Öz

Dünya tiyatrosunun kanonik metinlerinin çevirisi, Tanzimat Dönemi'ndeki (1839-1876) Batılılaşma çabaları ve dalgalarından bu yana, gerek son dönem Osmanlı, gerekse Türkiye Cumhuriyeti bağlamındaki kültürel planlama projelerinin her zaman için önceliklerinden olmuştur. Son derece güçlü bir performatif gelenekten gelen Türkiye kültürel dizgesi -özellikle yazınsal ve teatral dizgeler-, Batı'nın dramatik metinlerini çeviri ve yeniden çeviri yoluyla kendi bünyesine katıp yeniden kanonlaştırırken, hem çetin bir kendini aşma denemesi hem de bir fırsat sayılabilecek "kendi sesini arayış" sürecine girmiştir (bkz. Ergil, 2022). Batı tiyatro yazınının kanonik metinleri, çok çeşitli okurlar/sanatçılarca okunmak/sahnelenmek üzere çeşitli yayınevleri, çevirmenler ve tiyatro kumpanyalarınca yeniden çevrilegelmiştir. André Lefevere (1992, p. 1) ve Lawrence Venuti'nin (2013, p. 96) öne sürdüğü üzere, her yeniden çeviri ediminin yeni birtakım değerleri beraberinde getirdiği savı kabul edilirse, tüm bu yeniden çevirilerin pek çoğunun, bu yeniden çevirilere atfedilen ya da onlardan çıkarsanabilecek olan değerleri çeşitlendirmek suretiyle, erek kültür kanonuna katkıda buldukları söylenebilir. Bu kuramsal çerçeveden yola çıkılarak, bu çalışmada, BGST tiyatro topluluğunun gençlik tiyatrosu olarak sahnelediği bir dörtleme, çeviri yoluyla yeniden kanonlaştırma edimi (bkz. Ergil, 2021) açısından incelenecektir. *Lorca'nın Acıklı Güldürüsü*, *Moliere Efendi*, *Musahipzade ile Temaşa* ve *Salam Sana Shakespeare* adlı çeviri kolajlarından oluşan söz konusu dörtleme, Federico Garcia Lorca, Molière, Musahipzade Celal ve William Shakespeare'in eserlerini çeviri yoluyla yeniden kanonlaştırırken bu yazarların yaşamları ve eserlerine ilişkin alternatif imajlar, temsiller ve tarihler ortaya koymaktadır. Çeviri yoluyla yeniden kanonlaştırma ediminin örneği olan bu oyunların olabildiğince derinlemesine incelenmesi sonucunda, bu çalışma söz konusu çeviri kolajlarına ilişkin şu sonuçlara varmaktadır: (i) Bu kolajlar, söz konusu oyun yazarlarına, onların eserlerine ve yaşadıkları dönemlere ilişkin yeni imajlar oluşturan, tarihyazımsal, pedagojik ve teatral uygulamaların disiplinlerarası bir deneysellikte ortaya konulmasının örnekleridir; (ii) bu kolajlar, çeviri dünya tiyatrosunun daha insancıl ve kültürel çoğulcu bir derlemesini oluşturma çabasının örnekleridir; (iii) bu kolajlar, alternatif kanon oluşturma (bkz. Başar, 2021), alternatif kültür planlaması ve pedagoji uygulamalarının harmanlanarak çeviri yoluyla gerçekleştirildiği bir sürecin, önemli bir bileşeni ve yapıtaşdırlar; ve bu süreç yine BGST'nin imza attığı teatral olan ve olmayan birtakım faaliyetlerle desteklenerek alternatif bir gelenek oluşturma eğilimindedir. Tüm bu disiplinlerarası sonuçların yanı sıra, bu çalışma, son zamanlarda ortaya atılmış olan "çeviri yoluyla yeniden kanonlaştırma" kavramının, edebi şahsiyetler ve onların eserlerine ait imajın erek yazınsal ve kültürel kanonlarda oluşturulması sürecinde nasıl kullanılabileceğini örnekler üzerinden göstererek Çeviribilim alanına da kuramsal ve metodolojik bir katkı sunma amacını taşımaktadır.

Anahtar sözcükler: Çeviri yoluyla yeniden kanonlaştırma, dramatik metin çevirisi, tiyatro çevirisi, yeniden çeviri, çeviri kolajları.

FROM WORD LEVEL TO LITERARY TEXTS – THE FOOTPRINTS OF THE EAST IN WESTERN LITERATURE

SÖZCÜK DÜZEYİNDEN YAZINSAL METİNLERE - BATI EDEBİYATINDA DOĞU'NUN AYAK İZLERİ

Betül CAN¹⁰

Abstract

In literary texts, the fact that a work is constituted by being inspired by its own culture or another culture which is foreign to its own culture is a common circumstance. It is an indisputable case that an interaction can only be mentioned as a result of transferring the works that are the product of a foreign culture to the target culture through the medium of translation.

The oral culture and the tradition of narration, namely *tahkiya*, prevalent in the Arabic literature lead to the development of narrative genre long before by comparison with the advance in the West. It is also observed that in addition to their curiosity about the mystical world of the East, the Western authors are highly influenced by the fiction of the works translated from the East, and consequently they produce similar works successively.

From this point of view, the expression that numerous works in the Western literature are of the Eastern origin, especially based on the Arabic literature may not be a false statement. Likewise, the fact that most of the works written by the European authors have resemblance to the ones existing long before in the Arabic literature which is the product of the Eastern culture is the most obvious proof of this situation.

For instance, although Dante's (d. 1321) *Divine Comedy* is known almost all over the world, the number of people awaring of Abu'l-'Ala al-Ma'arri's (d. 1057) work, namely *Risalat al-Ghufuran*, which is the source of inspiration for the aforementioned work and written approximately three centuries before it, may be very limited. Similarly, Daniel Defoe's (d. 1731) work, *Robinson Crusoe*, written in the 18th century, has resemblance to the work, namely *Hayy ibn Yaqzan*, written by Ibn Tufayl (d. 1185) in the 12th century, in many respects. Furthermore, the translations of *One Thousand and One Nights* or *The Arabian Nights*, which is also the product of the Eastern culture, into the European languages "help creating the moment when the star of the European literature shines" in the words of Jorge Luis Borges.

The fact that the mentioned works are able to make splash in the West after centuries when their first examples already exist in the East can be expressed by the fact that their first translations are just encountered at that time. If there were no translation activities, perhaps the Western world would remain unaware of the works; moreover, such an interaction would not have been possible.

In this study, by starting from the word level to literary texts, with the examples of *sukker*, *şeker*, *sugar*, *zucker*, *du sucre*, *zucchero* or *kahva*, *kahve*, *coffee*, *kaffee*, *café*, *caffè*, the intense influence and reflections of the Eastern culture over the Western literature through the

¹⁰ Assoc. Prof. Dr., Selçuk University, canbetul@gmail.com

medium of translation are scrutinized. The works are discussed in comparison with the sample texts, and the similarities as well as the alterations during their adaptation to the culture are revealed.

Keywords: Eastern Literature, Cultural Transmission, Western Literature, Translation, Inspiration, Adaptation.

Öz

Yazınsal metinlerde bir eserin, gerek kendi kültüründen gerek kendi kültürüne yabancı başka bir kültürden esinlenerek oluşturulması sıklıkla rastlanılan bir durumdur. Yabancı bir kültürün ürünü olan eserlerin ise ancak çeviri yoluyla hedef kültüre aktarılması neticesinde bir etkileşimden söz edilebileceği su götürmez bir gerçektir.

Arap edebiyatında yaygın olan sözlü kültür ve *tahkiye* (hikâye anlatma) geleneği, Batı'da olduğundan çok daha önce anlatı türünün gelişmesine yol açmıştır. Batılı yazarların, Doğu'nun mistik dünyasına duydukları merakın yanı sıra Doğu'dan çevrilen eserlerin kurgusundan da son derece etkilendikleri ve art arda benzer eserler kaleme aldıkları görülmektedir.

Buradan hareketle Batı edebiyatındaki pek çok eserin, Doğu kökenli olduğunu; özellikle Arap edebiyatı temelli olduğunu söylemek çok da yanlış olmayacaktır. Zira Avrupalı yazarların kaleminden çıkmış çoğu eserin, bir benzerinin kendilerinden çok daha önce Doğu kültürünün ürünü olan Arap edebiyatında var olması, bu durumun en bâriz kanıtıdır.

Söz gelimi; Dante (ö.1321)'nin *İlâhî Komedya*'sı neredeyse bütün dünyada tanınmasına rağmen, söz konusu eserin esin kaynağı olan ve ondan yaklaşık üç asır önce kaleme alınan Ebu'l-'Alâ el-Ma'arrî (ö.1057)'nin *Risâletu'l-Gufrân* adlı eserinden haberdâr olanların sayısı belki de çok azdır. Aynı şekilde Daniel Defoe (ö.1731)'nin 18. yüzyılda kaleme aldığı *Robinson Crusoe* adlı eseri, 12. yüzyılda İbn Tufeyl (ö.1185)'in yazmış olduğu *Hayy bin Yakzân* adlı eserle pek çok yönden benzerlik göstermektedir. Yine Doğu kültürünün ürünü olan "Binbir Gece Masalları"nın Avrupa dillerine tercüme edilmesi, Jorge Luis Borges'in deyişiyle "Avrupa edebiyatının yıldızının parladığı anın oluşmasına yardım etmiştir".

Bahsi geçen eserlerin, Doğu'daki ilk örneklerinden ancak yüzyıllar sonra Batı'da yankı uyandırabilmiş olması, ilk çevirilerine, ancak o dönemde rastlanılmış olmasıyla açıklanabilir. Tercüme faaliyetleri olmasaydı, belki de Batı dünyası, söz konusu eserlerden habersiz kalmaya devam edecek; dahası, bu ölçüde bir etkileşimin gerçekleşmesi de mümkün olamayacaktı.

Bu çalışmada *sukker*, *şeker*, *sugar*, *zucker*, *du sucre*, *zuccher* ya da *kahva*, *kahve*, *coffee*, *kaffee*, *café*, *caffé* örneklerinde olduğu gibi sözcük düzeyinden başlayarak edebî metinlere değin, çeviri yoluyla aktarılan Doğu kültürünün, Batı edebiyatı üzerindeki yoğun etkisi ve yansımaları üzerinde durulacaktır. Eserler, örnek metinlerle karşılaştırmalı olarak ele alınacak; aralarındaki benzerlikler ile kültüre uyarlanması esnasında geçirdiği değişimler gözler önüne serilecektir.

Anahtar Kelimeler: Doğu Edebiyatı, Kültür Aktarımı, Batı Edebiyatı, Çeviri, Esinlenme, Uyarılama.

TRANSLATION AS AN EMBODIED PRACTICE: CONTRIBUTION OF THE PRACTICE THEORY TO THE SOCIOLOGY OF TRANSLATION

BEDENLENMİŞ BİR EYLEM OLARAK ÇEVİRİ: PRATİK KURAMININ ÇEVİRİ SOSYOLOJİSİNE KATKILARI

Burcu TAŞKIN¹¹

Abstract

As the focus has shifted from the product to the process in Translation Studies, the number of studies on translators, the fundamental actors of the translation process, has increased. The subdiscipline titled “Translator Studies” put forth by Andrew Chesterman (2009) also focuses on the translator. This subdiscipline consists of three dimensions: (1) the cultural dimension encompasses the ideology and ethics of the translator; (2) the cognitive dimension tackles the cognitive and mental processes, as well as emotional and affective aspects; (3) the sociological dimension addresses the workplace, status, and networks of the translator. Similar studies attributing the translator to a central position can not encompass all the factors affecting the translation process. While cognitive studies shed light on the processing of the translator’s “black box”, the sociology of translation is concerned with all the actors taking part in the creation of the translation product. And thanks to the practice theory, other factors such as materials, objects, infrastructures, and bodies utilized during the translation process can be properly addressed. From the ergonomic conditions to the equipment, as well as the electrical and internet infrastructure, even the office cafeteria cause a positive or negative influence on the body of the translator. Studying the translation process without addressing these issues can cast doubt on the credibility of the research. Therefore, a dimension for embodiment can be added to Chesterman’s “Translator Studies”, as translation is an embodied practice (Olohan, 2021). Furthermore, Workplace Studies can contribute to the methodology of such translation research. Observation of translators at their workplace can answer many questions concerning the practice and sociology of translation. In light of this background, this study aims to discuss the concepts and theories of the practice theory in the context of the sociology of translation and provide a conceptual approach to adopt in empirical translation studies.

Keywords: sociology of translation, practice theory, embodiment, translator studies

¹¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, burcu.taskin@klu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7647-8305

Öz

Çeviri çalışmalarında odağın üründen sürece kaymasıyla bu sürecin en önemli eyleyeni, yani çevirmen ile ilgili çalışmalar artmıştır. Andrew Chesterman'ın (2009) çeviriye sosyolojik şekilde yaklaştığı “The Name and Nature of Translator Studies” başlıklı makalesinde öne sürdüğü “Çevirmenbilim” alanı da araştırma konusu olarak çevirmeni odağına almaktadır. Bu alan, çevirmenin ideolojisi ve etik ilkeleri gibi konuları kapsayan kültürel; zihinsel süreçlerini, duygu ve tutumlarını ele alan bilişsel; statüsü, işyeri ve ağları gibi konuları içeren sosyolojik boyutlara ayrılmaktadır. Çevirmeni merkezine alan bu gibi çalışmalar bile çevirmenin çeviri kararlarına etki eden bütün faktörleri kapsamamaktadır. Bilişsel çalışmalar çevirmenin zihnindeki ‘kara kutu’nun işleyişine ışık tutmaya çalışırken çeviri sosyolojisi, çeviri ürünün ortaya çıkmasında rol oynayan bütün eyleyenleri araştırma konusu olarak ele alır. Pratik kuramı sayesinde ise bu eyleyenlere malzemeler, nesnelere, altyapılar ve bedenler de dahil edilebilir. Çevirmenin çalışma ortamında devamlı maruz kaldığı ergonomik koşullardan kullandığı ekipmanlara, elektrik ve internet altyapılarından ofis kafeteryasına kadar bütün etmenler onun bedeninde olumlu veya olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Çeviri eylemini bu etkilerden bağımsız olarak incelemeye çalışmak elde edilen verilerin yeterliliğine gölge düşürebilir. Bu yüzden, Chesterman'ın “Çevirmenbilim” alanına bir de bedensel boyut eklenmelidir, çünkü çeviri bedenlenmiş bir pratiktir. Bununla birlikte, işyeri araştırmaları da bu bağlamda yöntemsel katkıda bulunabilir. Çevirmenlerin işbaşında gözlemlenmesi ile pratik ve sosyolojik pek çok soruya yanıt bulunabilir. Bu arkaplan ışığında, bu çalışmanın amacı pratik kuramının kavram ve kuramlarını çeviri sosyolojisi bağlamında tartışmak ve görgül çeviri çalışmalarında kullanılmak üzere bir kuramsal yaklaşım sunmaktır.

Anahtar sözcükler: çeviri sosyolojisi, pratik kuramı, bedenlenme, çevirmenbilim

IMAGE OF "MOTHER" IN CLASSICAL RUSSIAN LITERATURE

KLASİK RUS EDEBİYATINDA "ANNE" İMGESİ

Elnura ALIYEVA¹²

Abstract

In classical Russian literature, the most divine feelings - love, loyalty, mercy, etc. - are gathered in the representation of the image of a mother. From the beginning of the 19th century, the image of a mother who is ready to do anything for her child draws attention in the works of A.S. Pushkin, M.Y. Lermontov, N.A. Nekrasov, and N.V. Gogol. M.Y. Lermontov skillfully portrayed the role of mother in the poems "Caucasus" and "Angel". Among the works of N.A. Nekrasov, who dedicated several poems to the difficult life of his mother, in addition to this specific image, there is also a generalized mother image - the image of the mother of the people. In A.S. Pushkin's "Captain's Daughter", the poet very skillfully describes the feelings of a mother who learns that her son is going to go to military service. Pulcheria Alexandrovna, Rodion Raskolnikov's mother, the hero of F. M. Dostoevsky's novel "Crime and Punishment", is another example of the purity and naivety of mother's love. Deep in her heart, the mother is sure that her son has committed a crime, but she is still looking for an excuse for him.

Surely, when talking about the image of mother in Russian prose, it is impossible not to mention M. Gorky's novel "Mother". Because the image of the mother in the novel was once considered one of the symbolic images not only in Russian prose, but in all former Soviet republics literatures. In the work, the writer created the image of Pelageya Nilovna, a mother who is caring, kind, worried about her son, happy and proud of his success.

The image of the mother is also often found in Russian poetry of the 20th century. In particular, poets such as N.A. Klyuyev, A.A. Blok, S.A. Yesenin, A.A. Akhmatova, M.I. Svetayeva, A.T. Tvardovsky created remarkable mother images in their poems.

For example, S.A. Yesenin, in his poems "Letter to my mother", "Letter from my mother", etc., describes his mother's excitement and anxiety for him in a very convincing manner. The image of the mother in A.A. Akhmatova's poem "Requiem" can be considered the image of the poet herself. Akhmatova's family could not escape from the repressions of the Stalin era. First, her husband N.S. Gumilyov was executed, and then her son L.N. Gumilyov was arrested. In fact, this poem, based on the author's autobiography, reflects the tragedy of an entire nation. In the poem "Kite" written by A.A. Blok in 1916, the poet equates the image of the mother with the image of the motherland, writes that the mother's duties are maternal, and the motherland never changes its face.

No matter how different the images of "mother" created by various Russian poets and writers in classical Russian literature are, they are united by features such as caring and kindness.

In the study, the images of "mother" that became a symbol in classical Russian literature, especially in the works of Russian writers and poets of the 19th-20th centuries, were analyzed.

¹² Baku Slavic University, Department of General Linguistics, eli-1986@mail.ru

Keywords: classical Russian literature, the image of "mother", Russian poetry of the 20th century

Öz

Klasik Rus edebiyatında anne imgesinde en yüce duygular – sevgi, sadakat, merhamet, şefkat vb. bir yerde toplanmıştır. 19. yüzyılın başlarından itibaren A.S.Puşkin'in, M.Y.Lermontov'un, N.A.Nekrasov'un ve N.V.Gogol'un eserlerinde çocuğu için her şeyi yapmaya hazır bir anne imgesi dikkat çekmektedir. M.Y.Lermontov, "Kafkasya" ve "Melek" şiirlerinde anne imgesini ustaca yaratmıştır. Bu özel imgeye ek olarak, birkaç şiirini annesinin zor hayatına adayan N.A.Nekrasov'un eserlerinde ise gerçek anne imgesi dışında genelleştirilmiş bir anne imgesi – halkın annesi de mevcuttur. A.S.Puşkin'in "Yüzbaşının Kızı" eserinde şair, oğlunun askere gideceğini öğrenen bir annenin duygularını çok ustaca anlatmıştır. F.M.Dostoyevski'nin "Suç ve Ceza" romanının kahramanı Rodion Raskolnikov'un annesi Pulkheria Aleksandrovna, anne sevgisinin saflığının bir başka örneğidir – anne, kalbinin derinliklerinde oğlunun bir suç işlediğinden emindir, ancak yine de onun için bir bahane aramaktadır.

Ama elbette, Rus nesirindeki anne imgesinden bahsederken, M.Gorki'nin "Anne" adlı romanından bahsetmemek mümkün değil. Çünkü romandaki anne imgesi bir zamanlar sadece Rus nesirinde değil, tüm eski Sovyet cumhuriyetleri edebiyatlarında simgesel imgelerden biri olarak kabul ediliyordu. Eserde yazar, şefkatli, kibar, oğlu için endişelenen, onun başarısından mutlu ve gururlu olan bir annenin – Pelageya Nilovna'nın imgesini yaratmıştır.

Anne imgesi, 20. yüzyılın Rus şiirinde de sıklıkla bulunur. Özellikle N.A.Klyuyev, A.A.Blok, S.A.Yesenin, A.A.Akhmatova, M.İ.Svetayeva, A.T.Tvardovsky gibi şairler şiirlerinde dikkat çekici anne imgeleri yaratmışlar.

Örneğin S.A.Yesenin "Anneme Mektup", "Annemden Mektup" vb. şiirlerinde annesinin kendisine duyduğu özlem ve kaygıyı çok inandırıcı bir dille anlatmıştır. A.A.Akhmatova'nın "Requiem" şiirindeki anne imgesi, şairin kendisi olarak kabul edilebilir. Akhmatova'nın ailesi, Stalin döneminin baskılarından kurtulamamıştır. Önce eşi Nikolay Gumilyov idam edilmiş ve ardından oğlu Lev Gumilyov tutuklanmıştır. Aslında yazarın otobiyografisine dayanan bu şiir, bütün bir milletin trajedisini yansıtmaktadır. A.A.Blok 1916 yılında yazdığı "Çaylak" şiirinde anne imgesini vatan imgesi ile eş tutmuş, annenin annelik görevlerinin, vatanın ise simasının asla değişmediğini yazmıştır.

Klasik Rus edebiyatında bir çok Rus şair ve yazarları tarafından yaratılan "anne" imgeleri birbirlerinden farklı olmalarına rağmen sevgi, merhamet, şefkat ve nezaket gibi ortak özellikler taşıyorlar.

Çalışmada klasik Rus edebiyatında özellikle 19.-20. yüzyıl Rus yazar ve şairlerinin eserlerinde simge haline gelen "anne" imgeleri analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: klasik Rus edebiyatı, "anne" imgesi, 20. yüzyıl Rus şiiri

SUBTITLE TRANSLATION WORKSHOP DESIGN AND ITS IMPLEMENTATION

ALTYAZI ÇEVİRİSİ ATÖLYESİ TASARIMI VE UYGULAMASI

Ezgi GAGA¹³

Abstract

Subtitle translation, which is considered a specialized area under the title of audio-visual translation, requires genre-specific training. Subtitle training has two layers as theoretical and practical and it also has a multidimensional structure, linguistically, semiotically, technically and professionally. Therefore, it should be constructed in a way that follows and complements each other parallel to its nature. In this research, a three-week subtitle translation workshop was designed based on the subtitle translation training model of Jorge Diaz-Cintas, and whether the workshop reached its goals was questioned through a questionnaire shared with the participants. The main objectives of the workshop are to introduce the participants to subtitle translation, to provide a general framework about the methods and applications of subtitle translation, to provide information about the sector for the participants who want to move into the field of subtitle translation, and to make an attitude assessment that measures whether the participants will incline towards this area as their field of expertise in the future. The workshop was carried out in April 2022 at Fatih Sultan Mehmet Vakıf University, as part of English Translation and Interpreting Department activities. Call for participation was announced openly to all participants under certain conditions. In the first workshop, "basic features of subtitle translation" were discussed. A general framework about the methods and applications of subtitle translation is presented. In the 2nd workshop, a selected short film was subtitled and a discussion was held on translation strategies. The translations completed in the last workshop were shared and the translation decisions were discussed. In addition, an expert subtitle translator was invited to the last workshop to enable the participants to learn about the industry. The expert answered the questions of the participants about subtitle translation and explained the problems they may encounter in this field and some strategies they can develop. At the end of the workshop, the participants were asked to fill in the feedback form, and the data obtained from the form were evaluated with a qualitative method. The survey results of the workshop, which was designed on the basis of the Diaz-Cintas model, were analyzed through qualitative analysis and it was observed that it achieved its goal. As a result of the observations and evaluations reached at the end of the research, this study has the potential to contribute to the workshop design of the subtitle translation. It is thought that this research can be adapted to other audio-visual translation training fields and guide other studies to be done in the future.

Keywords: Subtitle, Subtitle Translation Training, Subtitle Translation Workshop Design

¹³ Dr. Öğr. Üyesi, Istanbul Topkapi University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of English Language and Literature, Istanbul, TURKEY, e-mail: ezgi_keskin@hotmail.com

Öz

Görsel-işitsel çeviri başlığı altında bir uzmanlık alanı olarak kabul edilen altyazı çevirisi türe özgü tasarlanmış eğitim gerektirmektedir. Altyazı eğitimi teorik ve pratik olmak üzere iki katmanlı; dilsel, göstergesel, teknik ve profesyonel olarak çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla doğası gereği birbirini takip eden ve tamamlayan bir nitelikte kurgulanmalıdır. Bu araştırmada Jorge Diaz-Cintas'ın altyazı çevirisi eğitimi modeli temel alınarak üç hafta süreli altyazı çevirisi atölyesi tasarlanmış ve atölyenin hedeflerine ulaşip ulaşmadığı katılımcılarla paylaşılan anket vasıtasıyla sorgulanmıştır. Atölyenin temel hedefleri, katılımcıların altyazı çevirisi ile tanışmasını sağlamak, altyazı çevirisinin yöntem ve uygulamalarıyla ilgili genel bir çerçeve sunmak, altyazı çevirisi alanına yönelmek isteyen katılımcıların sektör hakkında bilgi edinmelerini sağlamak ve katılımcıların gelecekte uzmanlık alanı olarak bu türe yönelip yönelmeyeceklerini ölçen bir tutum değerlendirmesi yapmaktır. Atölye, 2022 Nisan ayında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İngilizce Mütercim Tercümanlık bölüm etkinlikleri kapsamında yürütülmüştür. Katılım, belirli şartlar dahilinde tüm katılımcılara açık bir şekilde duyurulmuştur. İlk atölyede “altyazı çevirisinin temel özellikleri” ele alınmıştır. Altyazı çevirisinin yöntem ve uygulamaları ile ilgili genel bir çerçeve sunulmuştur. 2. atölyede seçilen bir kısa filmin altyazı çevirisi yapılmış ve çeviri stratejileri üzerine tartışma yürütülmüştür. Son atölyede tamamlanan çeviriler paylaşılarak, çeviri kararları üzerine konuşulmuştur. Ayrıca katılımcıların sektör hakkında bilgi edinmelerini sağlamak için son atölyeye bir uzman altyazı çevirmeni davet edilmiştir. Uzman, katılımcıların altyazı çevirisine ilişkin sorularını yanıtlamış ve bu alanda karşılaşılabilecekleri problemleri ve geliştirebilecekleri bazı stratejileri aktarmıştır. Atölye bitiminde katılımcılardan dönüt formunu doldurmaları istenmiştir, formdan edinilen veriler nitel yöntemle değerlendirilmiştir. Diaz-Cintas modeli temel alınarak tasarlanmış atölyenin anket sonuçları nitel analiz aracılığıyla incelenmiş ve hedefine ulaştığı gözlemlenmiştir. Araştırma sonunda varılan gözlem ve değerlendirmeler neticesinde bu çalışma altyazı çevirisi atölye tasarımı konusunda atölye yürütücülerine katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Bu araştırmanın diğer görsel-işitsel çeviri eğitimi alanlarına da uyarlanarak ileride yapılacak başka çalışmalara yön verebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Altyazı, Altyazı Çevirisi Eğitimi, Altyazı Çevirisi Atölyesi Tasarımı

**THE PERCEPTION OF THE SCIENTIST IN CHRISTOPHER MARLOWES' DR.
FAUSTUS AND GOETHE'S FAUST**

**CHRISTOPHER MARLOWE'UN DR. FAUSTUS VE GOETHE'NIN FAUST ADLI
ESERLERİNDE BİLİM İNSANI ALGISI**

Fatoş Işıl BRITTEN¹⁴

Abstract

Astrologer and alchemist Johann Georg Faust, who is thought to have lived between around 1466 and 1541, entered European mythology perhaps for two reasons: The shocking manner of his death and his fascinating character. The story of Faust appears many times in various branches of art. Beethoven, Wagner and Schubert composed music about the legend while writers such as Christopher Marlowe in Renaissance England and Goethe in nineteenth century Germany dramatised it. In Marlowe's *Dr Faustus*, the protagonist is a theologian who deals in black magic. Acquiring knowledge of the universe is his greatest passion. He sells his soul to the devil in order to gain a superhuman mastery of knowledge. However, the deal will eventually lead him to hell itself, and when the hour of death approaches, he regrets it bitterly. Marlowe wrote this play as a tragedy. As a tragic hero, Dr Faustus is the source of his own tragic downfall through his lust for knowledge and power. In Goethe's *Faust*, the character is also a scholar who has studied many subjects such as the medical sciences, theology and philosophy. Like Dr Faustus, he desires to understand the secrets of the universe. However, when he realizes that his knowledge as a scientist is limited and becomes pessimistic about its value, the devil, who is here named Mephistopheles, attempts to seduce him with worldly blessings. By refusing to sell his soul to the devil throughout the play and rejecting the world he lives in, he gains God's favour and earns the right to go to heaven. Goethe's *Faust*, unlike Marlowe's *Dr Faustus*, is not a tragedy and ends optimistically. In this paper, Christopher Marlowe's *Dr Faustus* and Goethe's *Faust* will be examined comparatively and the differences in how the scientist character in both works is portrayed and the possible reasons for these differences will be explored. In this study, one can claim that the reason why these works have contrasting endings is that they were written in different time periods. Faust, who emerged at the end of the Middle Ages, became a legend at a time when science had not yet gained acceptance, while in the period in which Marlowe lived, it had just started to gain its current meaning. However, in the nineteenth century, in Europe, which had already experienced the Renaissance and the Age of Enlightenment, the scientific point of view was deeply rooted and therefore, the concept of the scientist had evolved from negative to positive.

Keywords: Christopher Marlowe, *Dr. Faustus*, Goethe, *Faust*, scientist

¹⁴ Arş. Gör Dr., Trakya Üniversitesi, Mütercim Tercümanlık Bölümü, fsilcihan@trakya.edu.tr

Öz

1466 ve 1541 tarihleri civarında yaşadığı düşünülen astrolog ve simyacı Johann Georg Faust şoke edici ölümü ve ilginç karakteri gibi muhtemel nedenlerle Avrupa mitolojisine girmiştir. Faust hikâyesi çeşitli sanat dallarında defalarca karşımıza çıkmaktadır. Beethoven, Wagner, Schubert gibi saygın besteciler bu efsaneye ilgili müzikler bestelerken Rönesans dönemi İngiltere'sinde Christopher Marlowe ve on dokuzuncu yüzyıl Almanya'sında Goethe gibi isimler aynı efsaneyi tiyatro oyunu haline getirmiştir. Marlowe'un, *Dr Faustus* adlı eserinde baş karakter kara büyü ile ilgilenen bir din alimidir. Evrenin bilgisine elde etmek en büyük tutkusudur. İnsanüstü bir bilgi üstünlüğü kazanmak için ruhunu şeytana satar. Ancak anlaşma nihayetinde onu cehenneme gönderecektir ve ölüm saati yaklaştığında yaptığı bu anlaşmadan büyük bir pişmanlık duyar. Marlowe bu oyunu bir tragedya olarak yazmıştır. Trajik bir kahraman olarak Dr. Faustus bilgi ve güç arzusu sebebiyle kendi trajik düşüşünün sebebi olur. Goethe'nin *Faust* adlı eserindeki karakter de tıbbi bilimler, teoloji, felsefe gibi bir çok konuyu çalışmış bir alimdir. Dr. Faustus gibi evrenin sırlarına ulaşmak ister. Ne var ki, bir bilim adamı olarak bilgisinin çok sınırlı olduğunu idrak edip bu bilginin değeri ile ilgili olarak karamsarlığa düştüğü sırada Mephistofeles isimli şeytan onu dünya nimetleri ile ayartmaya çalışır. Oyun boyunca şeytana ruhunu satmamakta direnerek ve içinde bulunduğu dünyayı reddederek Tanrı'nın takdirini ve cennete gitmeye hak kazanır. Görüldüğü üzere, Goethe'nin *Faust*'u, *Dr. Faustus*'tan farklı olarak bir tragedya değildir ve iyimser bir şekilde sona erer. Bu bildiride, Christopher Marlowe'un *Dr. Faustus*'u ve Goethe'nin *Faust*'u karşılaştırmalı olarak incelenecek olup her iki eserdeki bilim insanı karakterinin birbirinden farklılıkları üzerinde durulacak ve bu farklılıkların muhtemel sebepleri araştırılacaktır. Çalışmamızda, bu eserlerin birbirine zıt bir şekilde sonlanmasının nedeninin farklı dönemlerde yazılmış olduğunu iddia edebiliriz. Orta Çağ'ın sonlarında ortaya çıkan Faust karakteri bilimin henüz değer kazanmadığı bir dönemde efsaneleşmiş ve Marlowe'un yaşadığı dönemde ise yeni yeni günümüzdeki anlamıyla gelişmeye başlamıştır. Ancak on dokuzuncu yüzyıla gelindiğinde Rönesans'ı ve Aydınlanma Çağı'nı deneyimlemiş Avrupa'da bilimsel bakış açısı iyice kökleşmiş ve dolayısıyla bilim insanı kavramına bakış açısı da olumsuzdan olumluya doğru evrilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Christopher Marlowe, Dr. Faustus, Goethe, Faust, Bilim İnsanı

THE IMPERIAL ARMY DURING THE TANG DYNASTY: THE FLYING CAVALRYMAN AND THE BOW STRECHING CAVALRYMAN

TANG DÖNEMİNDE HÜKÜMDARLIK ORDUSU: UÇAN ATILAR BİRLİĞİ VE YAY GEREN ATILAR BİRLİĞİ

Gökçen KAPUSUZOĞLU¹⁵

Abstract

In the early Tang Dynasty of China, the military structure was divided into two as the armies stationed at the borders and the armies responsible for the protection of the ruler. The guard unit, which is responsible for protecting the ruler and his family, stationed in the capital and directly subordinate to the ruler, is called Jin Jun ([宮]禁軍), meaning the Imperial Army. There are different units in Jin Jun, which is divided into north and south. One of these troops is the one that was formed by Ruler Taizong at the Xuanwu Gate in 638, divided into Right and Left Garrison. This unit, which led the guards, was called the Flying Cavalryman (飛騎). The name Flying Cavalryman was given to soldiers of the Yulin Army (羽林軍), one of the other armies of the Imperial Army. It was obligatory for those who would take part in this unit to be tall and strong, and to have advanced bow stretching and horse riding skills, those who had these characteristics were selected for the unit. The Unit of Flying Cavalryman was the main force that was responsible for protecting ruler and the interior and exterior of the royal palace as well as being directly subordinate to the ruler. In addition, they played an important role in the palace coups that took place.

Another important unit is Guo Qi (曠騎), which means Bow Stretching Cavalryman, who is also affiliated with the Yulin Army. This unity emerged with the later renaming of the Mubing system, which was established at the suggestion of Zhang Yue, one of the Tang period ministers. Soldiers were recruited to this unit by announcement. Soldiers practiced bow stretching in connection with the name of the unit.

The reason why Flying Cavalryman Unit was preferred as a case study can be summarized as follows. The soldiers were previously selected into another important unit of Tang army-the Ten Thousand Cavalryman Unit, from this unit. Wei Sultan, the wife of Tang Zhongzong was murdered by the soldiers of this unit. Lastly, Korean Gao-xian-zhi who was one of the important commanders of Talas War commanded this unit. The Bow Streching Cavalryman is important because it was a system that was used in the Chinese military structure for a while.

This study examines the issues such as the establishment process of the Flying Cavalryman Unit and Bow Streching Cavalryman Unit, the characteristics of the soldiers serving in these units and the position of the units in the Tang army.

Keywords: Tang Dynasty, Military Structure, Imperial Army, Fei Qi, Guo Qi.

¹⁵ Arş. Gör. Dr. ,Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü. E-posta: gokcenkapusuzoglu@kmu.edu.tr

Öz

Çin'in Tang Hanedanı'nın ilk dönemlerinde askerî yapı, sınırlarda konuşlandırılan ordular ve hükümdarın korunmasından sorumlu ordular olarak ikiye ayrılmıştır. Hükümdar ile ailesini korumakla görevli olan, başkentte konuşlandırılan ve doğrudan hükümdara bağlı olan muhafız birliğine Hükümdarlık Ordusu anlamında Jin Jun ([宮]禁軍) denilmiştir. Kuzey ve Güney olarak ayrılan Jin Jun içerisinde farklı birlikler yer almaktadır. Bu birliklerden biri, Hükümdar Taizong tarafından 638 yılında Xuanwu Kapısı'nda kurulan, Sağ ve Sol Garnizonu olarak ayrılan birliktir. Koruma muhafızlarına liderlik eden bu birliğin adına Uçan Atlılar (飛騎) denilmiştir. Uçan Atlılar adı, Hükümdarlık Ordusu'na bağlı diğer ordulardan Yulin Ordusu'na (羽林軍) bağlı askerlere verilmiştir. Bu birlikte görev alacakların uzun boylu ve güçlü olması, yay germe ve at binme becerilerinin ileri seviyede olması zorunlu olmuş, ancak bu özelliklere sahip olanlar birliğe seçilmiştir. Uçan Atlılar Birliği, doğrudan hükümdara bağlı olan, hükümdarın ve sarayın korunmasından sorumlu olan birlik olmasının yanı sıra hükümdarlık sarayının içini ve dışını koruma görevini yapan ana kuvvet olmuştur. Bunun yanında meydana gelen saray darbelerinde de önemli rol oynamıştır.

Bir diğer önemli birlik ise yine Yulin Ordusu'na bağlı olan ve Yay Geren Atlılar anlamına gelen Guo Qi (曠騎) dir. Bu birlik, Tang dönemi bakanlarından Zhang Yue'nin önerisi doğrultusunda kurulan Mubing sisteminin sonradan adının değiştirilmesiyle ortaya çıkmıştır. Bu birliğe ilan yoluyla asker alınmıştır. Askerler birliğin adıyla bağlantılı şekilde yay germe talimi yapmışlardır.

Uçan Atlılar Birliği'nin çalışma konusu olarak seçilmesinde etkili olan olaylara, bir diğer önemli birlik olan On Bin Atlılar Birliği'ne önceleri bu birlikten asker seçilmesi, Tang Zhongzong'un eşi Wei Sultan'ın bu birliğin askerleri tarafından öldürülmesi ve Talas Savaşı'nın önemli komutanlarından Koreli Gao-xian-zhi'nin bu birliğe liderlik etmesi gibi Tang tarihinin önemli olaylarının bazıları örnek gösterilebilir. Yay Geren Atlılar Birliği ise bir dönem Çin askerî yapısı içinde uygulanan bir sistem olması sebebiyle önem arz etmektedir.

Çalışmada, Hükümdarlık Ordusu'na bağlı Yulin Ordusu'nun altındaki birliklerden olan Uçan Atlılar Birliği'nin kurulma aşaması, bu birlikte görev yapan askerlerin sahip olduğu özellikler ve birliğin ordu içindeki konumu ile Yay Geren Atlılar Birliği'nin ortaya çıkışı, uygulanış biçimi gibi konular incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Tang Hanedanı, Askerî Yapı, Hükümdarlık Ordusu, Uçan Atlılar. Yay Geren Atlılar.

**REPRESENTATION OF INDIA IN ENGLISH VERSION AND TURKISH SELF-
TRANSLATION OF HALIDE EDIB'S *INSIDE INDIA***

**HALIDE EDIB'IN *HINDISTAN'A DAIR* ESERİNİN TÜRKÇE VE İNGİLİZCE ÖZ-
ÇEVİRİ VERSİYONLARINDA HINDİSTAN'IN TEMSİLİ**

Göksenin ABDAL¹⁶

Abstract

Halide Edib (Adıvar), an exiled Turkish writer, lived a turbulent life as of her ideological stance and authorial career extending from the last years of Ottoman Empire to the early days of Turkish Republic. As a woman, Edib dared to raise her opposing voice in a crowd of men during mundane resistance to imperialist aggression, while keeping her 'curriculum vitae' as a woman, writer, traveller and lecturer. In her books, mostly written in English and translated into Turkish by herself, Edib presents a panoramic view of her human experiences as an outsider to her own life, which can be clearly traced back in her *Inside India*, published by Delhi's K.N. Book House in 1937 for the first time. This study aims to unveil how Indian culture and identity are represented in the English version and Turkish self-translation of Edib's *Inside India*, which is deemed to be an account of her journey around India in 1935. The first part of this study offers a biographical account of Halide Edib, while the second part is a survey into her positioning as a self-translating author in the Turkish literary system. The third part, however, is divided to comparative analysis of English and Turkish versions of Edib's *Inside India*, with an emphasis on her critical reflections regarding Indian culture (ethnicity, language, religion, social customs, spatial context, material culture) during the process of self-translation. Finally, it has been concluded that Halide Edib alternated between the positions of translator, writer and traveller in the translatorial rewriting process of *Inside India*.

Key words: Halide Edib, Turkish literature, *Inside India*, self-translation, cultural representation.

¹⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, goksenin.abdal@erzincan.edu.tr

Öz

Osmanlı İmparatorluğu'nun son yıllarından Türkiye Cumhuriyeti'nin erken dönemlerine kadar uzanan yaşam öyküsünün bir kısmında sürgün de yaşayan Türk yazar Halide Edib (Adıvar) gerek ideolojik duruşundaki değişimler gerekse de yazarlık kariyeri itibarıyla çalkantı dolu bir ömür sürmüştür. Edib, bir yandan, kadın, yazar, gezgin ve öğretim görevlisi olarak yaşamının dökümünü eserlerine yansıtırken, bir yandan da emperyalist saldırganlığa karşı topyekûn direniş sırasında erkek kalabalığı içinde muhalif sesini yükseltmeye de cesaret etmiştir. Edib, çoğunlukla İngilizce yazdığı ve kendisi tarafından Türkçeye çevrilen eserlerinde, kendisinin hayatına dışarıdan bakan bir yabancı olarak yaşam deneyimlerinin panoramik bir manzarasını sunar. İlk defa Delhi'deki *K.N. Book House* tarafından 1937 yılında yayımlanan *Inside India* adlı eseri bu izleklerin net bir biçimde takip edilebileceği eserlerinden biridir. Bu çalışma da, Edib'in 1935 yılında Hindistan'a yaptığı yolculuğun bir öyküsü olarak kabul edilen *Inside India* (1937) eserinin İngilizce versiyonunda ve Türkçe öz-çevirisinde Hint kültürünün ve kimliğinin nasıl temsil edildiğini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmanın ilk bölümü biyografik bir inceleme sunmaktadır. İkinci bölüm, Halide Edib'in Türk yazın dizgesinde kendi kendini tercüme eden bir yazar olarak konumuna ilişkin bir inceleme içerir. Üçüncü bölüm ise, Edib'in *Inside India* eserinin İngilizce ve Türkçe öz-çeviri versiyonlarının karşılaştırmalı incelemesine ayrılmış ve bu süreçte Hint kültürüne (etnisite, dil, din, toplumsal gelenekler, mekânsal bağlam, maddi kültür, vb.) ilişkin eleştirel yansımalarına odaklanılmıştır. Çalışma sonucunda, *Inside India*'nın çeviri yeniden yazma sürecinde Halide Edib'in çevirmen, yazar ve gezgin konumları ve kimlikleri arasında gidip geldiği çıkarımı yapılmıştır.

Anahtar sözcükler: Halide Edib, Türk edebiyatı, *Inside India*, öz-çeviri, kültürel temsil.

RELEVANCE THEORY IN LINGUISTICS

DİLBİLİMDE BAĞINTI KURAMI

Gulshan MAMMADLI¹⁷

Abstract

Many researchers consider relevance theory in linguistics to be a universal category of interactional speech influence. On the other hand, according to its essence, this kind of compatibility is a cognitive-pragmatic category realized by logical and behavioral, social-psychological mechanisms in the formation and interpretation of the expression. However, since this category enters into hyper-hyponymic relationships with other categories of speech, it eventually becomes a "super category" of mutual speech interaction. Thus, linguistic relativity as a supercategory includes all aspects of interactional speech.

The word fits the context when it can create a cognitive effect on the reader in that context. This theory, unlike others, claims that the process of understanding stylistic devices is no more difficult than understanding the literal meaning or that it is not realized later, but on the contrary, it is concluded as soon as its relevance to the context is determined, like other parts of speech.

Relevance theory was presented by cognitive scientists Dan Sperber and Deirdre Wilson. They touched on this topic for the first time in their work "Current Affairs: Communication and Cognition" published in 1986. Both in this and later works, Sperber and Wilson suggested that the linguistically encoded material in speech does not usually correspond to the sentence expressed by the speaker. According to them, in this case, it is not clear whether "what is said" is expressed by the words or the sentences made by the speaker. In order to clarify this issue, Sperber and Wilson coined the term "explicature" for the probabilities expressed in a specific statement. Subsequent researches devoted to the study of relevance theory have also focused on the study of this linguistic ambiguity of meaning.

Relevance theory distinguishes between conceptual and procedural encoding of information. According to this cognitive difference, conceptual encoding helps to construct conceptual representations, while procedural encoding limits the inferential computations performed on them. The distinction between conceptual and procedural encoding derives from the general concepts underlying cognitive science.

Although D. Sperber and D. Wilson admit that they formed the relevance theory using P. Grice's thoughts on communication, it should be noted that they did not mean P. Grice's view of communication principles and maxims, but his ideas related to inference.

In the study, various approaches related to relevance theory in linguistics are involved in research; the theoretical foundations of this new theory are analyzed.

Keywords: relevance theory, conceptual encoding, explicature

¹⁷ Azerbaijan University of Languages, Department of English Lexicology and Stylistics, aliyevagulshan@gmail.com

Öz

Birçok araştırmacı, dilbilimdeki bağıntı kuramını, karşılıklı konuşma etkisinin evrensel bir kategorisi olarak görür. Öte yandan, doğası gereği bu tür bağıntı, ifadenin oluşumunda ve yorumlanmasında mantıksal ve davranışsal, sosyal-psikolojik mekanizmalar tarafından gerçekleştirilen bilişsel-pragmatik bir kategoridir. Ancak bu kategori, diğer konuşma kategorileriyle hyper-hyponym ilişkilere girdiğinden, sonunda karşılıklı konuşma etkisinin bir "süper kategorisi" haline gelir. Böylelikle, bir süper kategori olarak dilbilimdeki bağıntı kuramı, karşılıklı konuşma etkisinin tüm yönlerini içerir.

Kelime, bir bağlamda okuyucu üzerinde bilişsel etki yaratabildiğinde o bağlama uyar. Bu kuram, diğerlerinden farklı olarak, sanatsal ifade araçlarını anlama sürecinin, gerçek anlamı anlamaktan daha zor olduğunu veya daha sonra gerçekleştiğini değil, aksine konuşmanın bölümleri olarak bağlamla ilgisi belirlenir belirlenmez sonuca varıldığını iddia eder.

Bağıntı kuramı bilişsel bilim adamları Dan Sperber ve Deirdre Wilson tarafından oluşturulmuştur. Onlar bu konuya ilk kez 1986'da yayınlanan "Güncel İşler: İletişim ve Biliş" adlı çalışmalarında değinmişler. Hem bu hem de sonraki çalışmalarında, Sperber ve Wilson, konuşmadaki dilsel olarak kodlanmış materyalin genellikle konuşmacı tarafından ifade edilen cümleye karşılık gelmediğini öne sürmüşler. Onlara göre bu durumda "söylenenin" sözlerle mi yoksa konuşanın kurduğu cümlelerle mi ifade edildiği açık değildir. Bu konuyu açıklığa kavuşturmak için Sperber ve Wilson, belirli bir ifadede telaffuz olunan olasılıklar için "explicature" (açıklama) terimini ortaya atmışlar. Bağıntı kuramı konusunun incelendiği daha sonraki birçok araştırma, aynı zamanda bu dilbilimsel anlam belirsizliğinin ortadan kaldırılmasına da odaklanmıştır.

Bağıntı kuramı, bilginin kavramsal ve prosedürel kodlanması arasında ayrım yapar. Bu bilişsel farklılığa göre, kavramsal kodlama, kavramsal temsillerin oluşturulmasına yardımcı olurken, prosedürel kodlama, bunlar üzerinde gerçekleştirilen çıkarımsal hesaplamaları sınırlar. Kavramsal ve prosedürel arasındaki ayrım, bilişsel bilimin altında yatan genel kavramlardan kaynaklanmaktadır.

D.Sperber ve D.Wilson, bağıntı kuramını P.Grice'ın iletişim konusundaki düşüncelerinden yola çıkarak oluşturduklarını kabul etseler de, P.Grice'ın iletişim ilkelerine bakışını değil, çıkarımla ilgili fikirlerini esas aldıklarını belirtmişler.

Çalışmada, dilbilimde bağıntı kuramı ile ilgili çeşitli yaklaşımlar araştırmaya dahil edilmiş, bu yeni kuramın teorik temelleri analiz edilmiştir.

Anahtar kelimeler: uyumluluk teorisi, kavramsal kodlama, explicature

ABE KŌBŌ'S AFFIRMATION THEORY AND POETRY

ABE KŌBŌ'NUN OLUMLAMA TEORİSİ VE ŞİİR

Habibe SALĖAR¹⁸

Abstract

Although Abe Kōbō came into prominence as a writer, it is possible to state that his literary activities started with the poems that he wrote in his youth and his philosophical views that paved the way for the birth of these poems. Especially with his article “Affirmation of Getting to the Root of the Problem” (Mondai kakō ni yoru kōtei no hihan), can be considered as a groundwork for the distinction between the ideal and the real world in his poems before the novel writing. Based on introversion/direction to the inner world (*hansei*), as an important feature of human existence and emphasizes the importance of the movement that leads to the formation of its essence. Direction to inner world as the truest meaning of human existence, in other words it is the best subjectivity phenomenon. When investigated the various articles he wrote about poetry in the period between 1942 - 1948, in which the author's frequently included analysis of the conceptual and phenomenological structure of poetry comments and analyzes on the relationship between poetry and the issue of existence draw attention. Especially during and after the war period, letters and articles which were written by Abe it is encountered some writers names such as Nietzsche, Dostoyevsky and Rilke. And it is also seen that Abe Kōbō wrote many poems between 1942 – 1948 period. In addition to these poems there are two poetry anthologies as *Anthology of Untitled Poems (Mumei Shishū)* and *Selflessness Ground (Botsuga no Chihei)*. It is possible to interpret these poems and articles as Abe Kōbō's changing ideological literary life's philosophical questions and interpretations base. It is an important fact that German poet Rainer Maria Rilke (1875 – 1926) was especially influential the author's tendencies. In this study Abe Kōbō's affirmation theory is examined about existentialist problem such as the concepts of as introversion (*hansei*), get to the bottom of the problem (*mondai kakō*), recognition of the position (*tachiba no ninshiki*), ant (*ari*) metaphor, affirmation of the movement (*idō no kōtei*) and gave place Abe's poem that was thought Rilke effect: *It was Autman (Aki Deshita)*.

Key Words: Abe Kōbō, poetry, affirmation.

¹⁸ Arş. Gör. Dr. , Selçuk Üniversitesi, habibesalgar@selcuk.edu.tr

Öz

Abe Kōbō (1924 – 1993) her ne kadar yazar kimliği ile ön plana çıkmış olsa da yazın faaliyetlerinin gençlik yıllarında yazdığı şiirler ve bu şiirlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlayan felsefi görüşleri ile başladığını ifade etmek mümkündür. Özellikle “Sorunun Temeline İniş Olumlama Yorumu” (Mondai kakō ni yoru kōtei no hihan) adlı makalesiyle roman yazımından önceki şiirlerinde ideal dünya ile gerçek dünya arasındaki ayrımın temelini oluşturduğu düşünülebilir. İnsan varlığının önemli bir özelliği olarak içe dönme/iç dünyaya yönelişi temel alır ve özünü oluşturmayı öncülleyen hareketin önemine vurgu yapar. İçe dönme, en gerçek anlamıyla, insan varoluşunun ta kendisidir, bir başka deyişle en iyi öznellik olgusudur. Şiirin kavramsal ve fenomenolojik yapısına ilişkin çözümlemelere sıklıkla yer verdiği 1942 – 1948 arası dönemde şiir hakkında kaleme aldığı çeşitli makaleler incelendiğinde, şiirin varoluş meselesi ile ilişkisi üzerine yorum ve analizleri dikkat çeker. Özellikle savaş dönemi ve sonrasına rastlayan bu dönemde Abe’nin yazdığı mektupları ve makalelerinde Nietzsche, Dostoyevski, Rilke gibi yazarların isimlerine rastlanır. Yazarın 1942 – 1948 arası dönemde birçok şiir kaleme aldığı da görülmektedir. Bu şiirlerin yanı sıra *İsimsiz Şiirler Antolojisi* (*Mumei shishū*) ve *Bencilliğin Olmadığı Zemin* (*Botsuga no chihei*) adlı iki şiir antolojisi bulunmaktadır. Bu şiir ve makaleleri, Abe Kōbō’nun değişen ideolojik yazın hayatında birtakım felsefi soru ve yorumların temeli olarak yorumlamak mümkündür. Yazarın bu yönelimlerinde özellikle Alman şair Rainer Maria Rilke (1875 – 1926) etkisinin bulunduğu önemli bir gerçektir. Bu çalışmada, Abe Kōbō’nun varoluş sorununa dair olumlama teorisi iç gözlem (hansei), sorunun temeline iniş (mondai kakō), konunun tanınması (tachiba no ninshiki), karınca (ari) metaforu ve hareketin olumlaması (ido no kōtei) gibi kavramlar çerçevesinde incelenmiş ve yazarın Rilke’den etkilendiği düşünülen *Sonbaharı* (*Aki Deshita*) adlı şiirine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Abe Kōbō, şiir, olumlama.

THEATER TRANSLATION IN THE REPUBLICAN PERIOD: EUGENE O'NEILL IN TURKISH LITERARY SYSTEM

CUMHURİYET DÖNEMİNDE TİYATRO ÇEVİRİSİ: TÜRK YAZIN DİZGESİNDE EUGENE O'NEİLL

Halise GÜLMÜŞ SİRKINTI¹⁹

Abstract

One of the areas where translation activities intensified during the Turkish Republican period was the translation of modern theater plays. According to *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Tiyatro Bibliyografyası* [Bibliography of Turkish Theater Texts in the Republican Era], the most translated playwright from English to Turkish in the first 50 years of the Republic was William Shakespeare from English literature. On the other hand, the most translated playwright from American literature was Eugene O'Neill with 13 translations. It is noteworthy that all these 13 translations were published by Maarif Vekaleti and 8 of those translations were translated by one of the well-known translators of the period, Avni Givda. The aim of this present study is to analyze how these American plays were introduced to Turkish readers within the context of sociocultural environment and the translation policy of the Republican period by focusing on the paratexts of those 13 translations. Between 1938 and 1960 O'Neill's following books were translated into Turkish: *Bread and Butter* (1914), *Before Breakfast* (1916), *The Straw* (1919), *Gold* (1920), *Anna Christie* (1920), *The Emperor Jones* (1920), *Diff'rent* (1921), *Marco Millions* (1923), *Desire Under the Elms* (1924), *The Great God Brown* (1926), *Strange Interlude* (1928), *Mourning Becomes Electra* (1931) and *Days Without End* (1933). Integration of analysis of the discourses on translations written by translators, publishers and other actors involved in the translation process can enrich the studies on the history of translation. With this aim, the 13 translated plays are examined through their introductory texts, translation evaluations by the translator Givda, and an article on O'Neill translations by İrfan Şahinbaş, a notable name in the field of theater. A descriptive analysis of the introductory texts on the translations has shown that O'Neill's plays were introduced to the target readers as narratives with didactic aims to educate the society on morality, even though they did not have such aims in the American literary system. İrfan Şahinbaş's (1954) article on Eugene O'Neill translations confirms these findings. It is believed that the paratext analysis conducted in this study will be complemented by the analysis of the translation products in new studies.

Key Words: Literary translation, theater translation, translation policy, Eugene O'Neill.

¹⁹ Dr. Öğretim Üyesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Mütercim Tercümanlık (İng.) Bölümü
halisegulmus@gmail.com

Öz

Cumhuriyet döneminde ivme kazanan çeviri faaliyetlerinin yoğunlaştığı alanlardan birinin modern tiyatro oyunu çevirileri olduğunu söylemek mümkündür. *Cumhuriyet Dönemi Türkiye Tiyatro Bibliyografyası*'na göre Cumhuriyet'in ilk 50 yılında oyunları İngilizceden Türkçeye en çok çevrilen yazar İngiliz edebiyatından William Shakespeare iken Amerikan edebiyatında bu isim gerçekleştirilen 13 çeviri ile Eugene O'Neill olur. Bahsi geçen 13 oyun çevirisinin Maarif Vekaleti Modern Tiyatro Eserleri serisi altında yayımlanmış olması ve 13 eserin 8'inin dönemin tanınan tiyatro çevirmenlerinden biri olan Avni Givda tarafından Türkçeye kazandırılması dikkate değerdir. Çalışmada yan metinlerden yöntemsel olarak yararlanılarak Cumhuriyet'in ilk 50 yılında gerçekleştirilen O'Neill çevirilerinin incelenmesi, Amerikan yazın dizgesinden alınan oyunların Türk okura ne şekilde tanıtıldığının dönemin sosyokültürel ortamı ve çeviri politikası bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın bütüncesini O'Neill'in 1938 ve 1960 yılları arasında Türkçeye çevrilen *Bread and Butter* [Yağ] (1914), *Before Breakfast* [Kahvaltıdan Önce] (1916), *The Straw* [İp] (1919), *Gold* [Altın] (1920), *Anna Christie* (1920), *The Emperor Jones* [İmparator Jones] (1920), *Diff'rent* [Farklı] (1921), *Marco Millions* [Milyoncu Marko] (1923), *Desire Under the Elms* [Karaağaçlar Altında] (1924), *The Great God Brown* [Büyük Allah Brown] (1926), *Strange Interlude* [Araya Giren Garip Oyun] (1928), *Mourning Becomes Electra* [Elektra'ya Yas Yaraşır] (1931) ve *Days Without End* [Sonu Gelmeyen Günler] (1933) başlıklı eserlerinin çevirileri üzerine kaleme alınmış yan metinler oluşturmaktadır. Çevirmen, yayıncı ve çeviri sürecine dahil olmuş olan diğer aktörler ile alandan isimlerin çeviriler üzerine kaleme aldıkları söylemlerin incelenmesinin çeviri tarihi odağında gerçekleştirilen çalışmalara derinlik kazandırması beklenmektedir. Bu yaklaşımla çalışmada 13 çeviri eser; tanıtım metinleri, çevirmen Givda'nın çeviri değerlendirmeleri ve tiyatro alanında dikkate değer bir isim olan İrfan Şahinbaş'ın O'Neill çevirileri üzerine kaleme aldığı yazılar üzerinden yan metinler odağında incelenmektedir. Çevirilerin tanıtım metinleri üzerinde gerçekleştirilen betimleyici inceleme, O'Neill'in eserlerinin erek okura toplumu ahlak konusunda eğitmeyi amaçlayan, didaktik öğretiler içeren anlatılar olarak tanıtıldığını göstermiştir. İrfan Şahinbaş'ın (1954) Eugene O'Neill çevirileri üzerine kaleme aldığı söylemler bu bulguları kanıtlar niteliktedir. Diğer yandan çalışmaya konu olan sekiz eserin çevirmeni konumundaki Avni Givda'nın O'Neill çevirilerini incelediği yazısında O'Neill'in kaynak dizgedeki saygınlığı üzerine yaptığı vurgular ise dönemin çeviri politikasıyla paralellik göstermektedir. Bu çalışmada yan metinler üzerinden gerçekleştirilen incelemenin başka çalışmalarda çeviri ürünlerin incelenmesiyle tamamlanacağı ve daha kapsamlı verilere ulaşılacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat çevirisi, tiyatro çevirisi, çeviri politikası, Eugene O'Neill.

**DEVELOPING A GENRE-BASED INSTRUCTION FRAMEWORK FOR
NOTETAKING THROUGH ANALYSIS OF GENERIC AND METADISCURSIVE
STRUCTURE OF ACADEMIC LECTURES AND ITS EFFECTS ON NOTETAKING
PERFORMANCE AND METACOGNITIVE LISTENING AWARENESS²⁰**

**AKADEMİK DERSLERİN TÜRSEL VE ÜST-SÖYLEMSEL YAPISININ ANALİZİ
YOLUYLA TÜRE DAYALI NOT ALMA ÖĞRETİM PROGRAMI GELİŞTİRİLMESİ
VE BUNUN NOT ALMA PERFORMANSI VE ÜSTBİLİŞSEL DİNLEME
FARKINDALIĞI ÜZERİNE ETKİLERİ***

Hatice SEZGIN²¹

Ece ZEHİR TOPKAYA²²

Abstract

This presentation aims to introduce an on-going dissertation study on developing a new instructional approach for lecture notetaking in an EMI setting. Primarily, the presentation will focus on the background to the study and the research design utilized and seek to get audience feedback. The first part of the presentation will be allocated to the rationale for the study, which is based on four main pillars: English Medium Instruction (EMI), English for Academic Purposes (EAP), genre-based instruction (GBI), and metadiscourse. Starting with the first, with the worldwide trend towards internationalization of higher education, there has been a steady increase in EMI programs in Turkish higher education context. EMI refers to the instructional use of English for an audience whose first language is not English. Being speakers of languages other than English, this audience requires a certain level of readiness before starting courses offered through EMI, which leads us to EAP as the second pillar of the study. At higher education level, much of the professional learning relies on the acquisition of concepts, the realization of which takes place via lectures. Therefore, lecture notetaking is identified as a distinguishing characteristic of learning for university students, according an important place to notetaking within EAP. An awareness of the genre we are listening to facilitates the using of processing strategies, which is reported to contribute notetaking performance. This awareness can be raised through GBI, which constitutes the third pillar. GBI is a language teaching method informed by genre findings and aims at raising learners' awareness of both the rhetorical organisation and the linguistic features associated with the genre. Such an awareness can be enriched with metadiscursive awareness, on which the next pillar of the dissertation is based. As learners listen to long and complex lectures trying to take notes, they need any kind of help to form a mental map of the organisation of the discourse. Metadiscursive elements provide this help by presenting the hierarchic and semantic relations between information units. These four pillars stand on the foundation of the study, which is

²⁰ The study relies on Sezgin's PhD dissertation in progress supervised by Zehir Topkaya.

²¹ Corresponding author, PhD Candidate, Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of English Language Teaching; English Instructor, Selçuk University, School of Foreign Languages, h.sezgin@selcuk.edu.tr

²² Prof Dr, Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of English Language Teaching, eczehirtopkaya@gmail.com

developing a new instructional method for lecture notetaking. Against this backdrop, a four-phase research design was constructed to develop, implement, and evaluate the instructional program which follows the principles of genre-based instruction; thus, the second part of the presentation will contain the details of the design. The intended impact of the study is three-fold: developing an effective instructional strategy for notetaking; adapting GBI, which is proven to be effective for EAP writing, to notetaking; and providing metadiscourse awareness with an applied aspect within notetaking instruction.

Key words: English Medium Instruction; English for Academic Purposes; Lecture Notetaking; Genre-Based Instruction; Metadiscourse

Öz

Bu sunumda, Öğretim Dili İngilizce (EMI) olan programlar için ders notu almaya yönelik yeni bir öğretim yaklaşımı geliştirme üzerine devam eden doktora tez çalışmasını tanıtmayı amaçlanmaktadır. Öncelikle çalışmanın zeminine ve kullanılan araştırma tasarımına odaklanılacak ve izleyiciden geri bildirim istenecektir. İlk bölümde, çalışmanın nedenselliği dayandığı dört temel kuramsal çerçeve üzerinden sunulacaktır: EMI, Akademik Amaçlı İngilizce (EAP), Türe Dayalı Öğretim ve Üstsöylem. Birincisi, yükseköğretimin uluslararasılaşmasına yönelik dünya çapındaki eğilim sonucu, Türkiye’de yükseköğretim bağlamında EMI programları sürekli bir artış içerisindedir. EMI, ana dili İngilizce olmayan bir hedef kitle için İngilizcenin öğretim amaçlı kullanımını ifade eder. Anadili İngilizce olmayan bu kitle için, EMI bağlamında verilen derslere başlamadan önce belirli düzeyde İngilizce hazır bulunuşluk ihtiyacı doğmaktadır, bu da çalışmanın temelini oluşturan ikinci hususu oluşturmaktadır. Yüksek öğretim düzeyinde, öğrenmenin çoğu, kavramların edinilmesine dayanmaktadır ki bu da dersler vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle derslerde not alma, üniversite öğrencileri için öğrenmenin ayırt edici bir özelliği olarak tanımlanmaktadır, bu da not alma eğitimini EAP kapsamında önemli bir yere koymaktadır. Dinlediğimiz tür ile ilgili farkındalık sahibi olma işleme stratejilerinin kullanımına, bunun da not alma performansına katkıda bulunduğu bildirilmektedir. Bu farkındalık, çalışmanın üçüncü temelini oluşturan GBI ile sağlanabilir. GBI, türe ilişkin bulgularla desteklenen bir dil öğretim yöntemidir ve öğrencilerin hem retorik organizasyon hem de türle ilişkili dilsel özellikler hakkında farkındalıklarını artırmayı amaçlar. Bu farkındalık, çalışmanın dördüncü temelini oluşturan üst-söylemsel farkındalıkla zenginleştirilebilir. Öğrenciler uzun, karmaşık dersleri dinleyip not almaya çalışırken, söylemin organizasyonunun zihinsel haritasını oluşturmayı kolaylaştıracak yardıma gereksinim duymaktadır. Üst-söylemsel öğeler, bilgi birimleri arasındaki hiyerarşik ve anlamsal ilişkileri kurarak bu yardımı sağlamaktadır. Bu dört temel, çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır: ders notu alma eğitimi için yeni bir öğretim yöntemi geliştirmek. Bu amacı gerçekleştirmek üzere, türe dayalı öğretim ilkelerini izleyen öğretim programını geliştirmek, uygulamak ve değerlendirmek için dört aşamalı bir araştırma tasarımı oluşturulmuştur. Sunumun ikinci bölümü bu tasarımın detaylarını içermektedir. Çalışmanın amaçlanan etkisi üç yönlüdür: not alma eğitimi için etkili bir öğretim stratejisi geliştirmek; EAP yazma eğitiminde etkililiği kanıtlanmış olan GBI’ın not alma

eğitimine uyarlanması ve not alma öğretiminde uygulamalı bir boyut kazanacak olan üst-söylem için farkındalık geliştirilmesi.

Anahtar kelimeler: Öğretim Dili olarak İngilizce; Akademik Amaçlı İngilizce; Not Alma; Türe Dayalı Öğretim; Üst-söylem

SYNONYM IN TRANSLATION

ÇEVİRİDE ANLAMDAŞLIK

Kadriye HÖKELEKLİ²³

Abstract

One of the issues encountered as a serious threshold in translations between Arabic and Turkish, and even in language learning and teaching processes before translation, is the issue of synonymy. This study deals with the issue of synonymy with an opposing stance to this term and aims to draw attention to the problems that manifest themselves in translations due to the definition of close meaning as synonyms. The hypothesis of the study is that a concept called synonymy would not be reasonable and words with close meanings could not be used interchangeably. Otherwise, disruptions in communication and errors in translation will be inevitable. Because the meaning, quantity, time, quality, etc. among the words called synonyms, it is obvious that there are differences in various aspects. It should be acknowledged that there is nuance between different words, even if they refer to the same object or situation. Therefore, it would not be logical to say that the meanings of words that are not interchangeable are the same. However, it is necessary to know and memorize that they are closely related and each has its own use. Otherwise, synonymy will turn into a polysemy problem and semantic confusion will arise. However, the Arabic language is such a sensitive and expressive language that it does not allow this. Thence even the phenomenon of “taradof” translated into Turkish from Arabic with the term “synonym” actually refers to the succession of words; it doesn't mean they are equal. This explains the use of consecutive words, which are frequently used in the Arabic language and exist as a marvel of rhetoric, by attributing to each other. Because of the meanings of these words are similar, it is mistaken that there is word repetition in Arabic. Whereas; it is a characteristic of the Arabic language that they come one after the other for confirmation, and since this qualification does not have to exist in other languages, a translation understanding based on the use of the target language should be adopted in translations from Arabic. Instead of identifying words with a single fixed meaning, it would be appropriate to make sense of them based on the context they are into it, and to translate the meaning regardless of the how many words. This issue needs to be taken into account in learning and teaching the Arabic language, in written and oral translation, in critical reading. Particular attention should be paid to the use of close meaning for the accurate communication and faithful translation.

Keywords: *Arabic, Translation, Problem, Meaning, Synonym.*

²³ Dr. ,Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Studies, Department of Arabic Language and Rhetoric, Ankara/Turkey, khokelekli@ybu.edu.tr

Öz

Arapça-Türkçe arası çevirilerde, hatta çeviri öncesindeki dil öğrenim ve öğretim süreçlerinde ciddi bir eşik olarak karşılaşılan konulardan biri eş anlamlılık meselesidir. Bu çalışma, eş anlamlılık meselesini, bu terime muhalif bir duruşla ele almakta ve anlamdaş denilebilecek sözcüklerin eş anlamlı addedilmesi sebebiyle çevirilerde kendini gösteren sorunlara dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın hipotezi ise, eş anlamlılık diye bir kavramın makul olmayacağı, yakın anlamlı sözcüklerin birbiri yerine kullanılamayacağıdır. Aksi takdirde gerek iletişimde aksamalar, gerek çeviride hatalar kaçınılmaz olacaktır. Zira eş anlamlı diye adlandırılan kelimeler arasında anlam, miktar, vakit, nitelik vb. açılardan farklılıklar olduğu muhakkaktır. Aynı nesne ya da duruma işaret etseler dahi lafızları farklı kelimeler arasında nüans olduğu teslim edilmelidir. Bu yüzden, birbirinin yerini tutamayacak kelimelerin, anlamlarının eş olduğunu söylemek mantıklı olmayacaktır. Ancak yakın anlamlı olduklarını ve her birinin kendine has kullanımını olduğunu bilmek ve belletmek gerekmektedir. Yoksa eş anlamlılık, çok anlamlılık sorununa dönüşecek ve anlam karmaşası ortaya çıkacaktır. Oysaki Arap dili buna imkan vermeyecek kadar dışa vurum kapasitesi yüksek ve hassas bir dildir. Zira Arapçadan “eş anlamlılık” terimi ile Türkçeye çevrilen “teradüf” olgusu dahi aslında kelimelerin birbiri ardınca gelmesini ifade etmektedir; birbirine eş oldukları anlamına gelmemektedir. Bu da Arap dilinde sıklıkla kullanılan ve dilin bir belagat harikası olarak var olan müteradif kelimelerin birbirine atfedilerek kullanımını açıklamaktadır. İşte bu kelimelerin anlamlarının birbirine eş görülmesi yüzünden, Arapçada kelime tekrarı olduğu yanlışına düşülmektedir. Halbuki tekit için peş peşe gelmeleri Arap dilinin bir özelliğidir ve bu özellik diğer dillerde var olmak zorunda olmadığından, Arapçadan çevirilerde hedef dilin kullanımını esas alan bir çeviri anlayışı benimsenmelidir. Kelimeleri sabit tek bir anlam ile özdeşleştirmek yerine, içinde buldukları bağlamlara binaen anlamlandırmak ve kelime sayısına bağlı kalmaksızın anlam çevirisi yapmak isabetli olacaktır. Bu hususun Arap dili öğreniminde, öğretiminde, yazılı ya da sözlü çevirilerde veya eleştirel okumalarda göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Doğru sonuçlar doğuracak bir iletişim ve sadık bir çeviri için anlamdaş kelimelerin kullanımına özellikle önem gösterilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Arapça, Çeviri, Sorun, Anlam, Eşanlam.*

TO THE PRACTICE OF TRANSLATION OF NAMES OF RUSSIAN ADMINISTRATIVE DIVISIONS INTO THE ENGLISH LANGUAGE

К ПРАКТИКЕ ПЕРЕВОДА НАЗВАНИЙ АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ЕДИНИЦ РОССИИ НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

KAZANTSEV Sergey V.²⁴

Abstract

Versions of translation into English of names of administrative divisions of Russia and some other countries are reviewed. Methods used to translate such terms are briefly analysed. According to the theory of translation, there is a limited number of ways to translate concepts and realities of foreign cultures that are absent in the recipient culture and language (and names of foreign administrative units belong in this very category): it is borrowing, or loanwords, calques, hyponyms and analogues. The ways the terms «область», «край», «округ» and «район» are translated into English in Russia and some other countries are analyzed, with reference to how it is done on pages of Russian media, including encyclopaedias (Big Soviet and Big Russian), translated pages of the official sites of government agencies and academic dictionaries, and in the English language proper, including the British Encyclopaedia, established dictionaries (Oxford English Dictionary, Merriam-Webster) and the UK and USA government sites. It is noted that both in the Russian and English languages primarily two methods are used to translate names of foreign administrative divisions, i.e. borrowings and (less frequently) calques. At the same time there are two versions of translation of the term «район» into English: the borrowing *rayon/raion* for the subdivision equivalent to *county* and the analogue *district* for the city district, because in English these concepts (*county* and *district*) are different. However, it is analogues that are prevailing in Russian sources for all administrative divisions of Russia (*region*, for «область», *territory*, for «край», and *district*, for both of «округ» and «район»). It is concluded that using borrowings for the majority of those terms: *oblast*, *kray/krai*, *okrug* and *rayon/raion* (for rural subdivisions) would be more correct – with the analogue *district* for the in-city subdivisions.

²⁴ Associate Professor, Department of the English Language, Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of Russia, Moscow, kazantss@mail.ru

Тезисы

Рассматриваются подходы к переводу на английский язык названий единиц административно-территориального деления России и некоторых других стран. Кратко анализируются способы перевода подобных терминов. Согласно теории переводоведения, для перевода терминов, означающих иноязычные реалии (к которым должны быть отнесены и названия иностранных единиц административно-территориального деления), могут использоваться заимствования, кальки, гипонимы и аналоги. Приводится анализ способов, в действительности используемых при переводе таких терминов, как «область», «край», «округ» и «район» на примере России и ряда других стран, как по материалам российских изданий, включая энциклопедии (Большая Советская и Большая Российская), переводные материалы официальных сайтов государственных ведомств и академические словари, так и по оригинальным англоязычным источникам, включая Британскую энциклопедию, авторитетные словари (Большой Оксфордский, Merriam-Webster) и правительственные сайты (США и Великобритании). Показано, что как в русском, так и в английском языках для перевода названий иностранных единиц административно-территориального деления применяются в основном два способа – заимствование и (реже) калькирование. При этом для термина «район» в английском существует два варианта перевода: заимствование *rayon/raion* для внегородского/сельского района и аналог *district* для городского района, поскольку в английском языке эти понятия (*county* и *district*) различны. В российских же источниках преобладает аналоговый способ перевода на английский язык всех названий единиц административно-территориального деления России (*region* для «области», *territory* для «края», и *district*, как для «округа», так и для «района»). Показано, что более правильным было бы использование заимствований для большинства терминов: *oblast*, *krai/krai*, *okrug* и *rayon/raion* (для внегородского/сельского района) – и одновременно с этим аналога *district* для городского района.

READING THE FEMINIST’S STRUGGLE FOR PRESENCE IN THE LIGHT OF PARATEXTS IN TRANSLATION

FEMINIST’IN VAROLUŞ MÜCADELESİNİ ÇEVİRİDE YAN METİNLER IŞIĞINDA OKUMAK

Kübra ÇELİK²⁵

Abstract

This study aims to examine the feminist translator, publisher, and editor’s struggle for presence through the Turkish translations of *Wedlocked Women* (1974) by Lee Comer and *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class* (1995) by Leonore Davidoff. *Wedlocked Women* (1974) was translated into Turkish as *Evlilik Mahkumları* by Sedef Öztürk in 1984 while the other research object of this study, *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class*, was translated into Turkish as *Feminist Tarih Yazımında Sınıf ve Cinsiyet* by Zerrin Ateş and Selda Somuncuoğlu in 2002. In this study, the paratextual elements existing in the Turkish translations of the aforementioned books will be analyzed through the concept of paratextuality by Gérard Genette, and through this reading, the feminist translator, publisher, and editor’s marks of presence will be traced. The theoretical framework of the current study is based on the concept of paratextuality propounded by Genette as a subcategory of “transtextuality” in 1990. Genette defined paratextuality as elements existing in and outside the text that direct and control readers’ reception of the text. The reasons for choosing these two books as research objects are their being rich in terms of paratextual elements and including actors, namely publishers, editors, and translators who enunciated their efforts of being visible in these paratextual elements. The publisher’s note, a preface written by one of the parties of the publishing house, Gülnur Savran, to introduce the source text to the target culture, and the footnotes in the text by Sedef Öztürk can be counted as the paratextual elements in *Evlilik Mahkumları*. On the other hand, the paratextual elements in the book *Feminist Tarih Yazımında Sınıf ve Cinsiyet* are the book cover, the preface written by editor Ayşe Durakbaşa who stated her active role in the translation process, namely from deciding on the book to translate to finalizing the translation, and the contents page. It may be concluded that the women publishers, editors and translators who took an active part in the translation process claimed their presence via their choices and utterances in translation. It is believed that women publishers and translators have a vital impact on forming feminist discourse in Turkey. This study is believed to shed light on feminist translation studies and make a contribution to the visibility of women actors taking an active part in these translations by examining paratextual elements that were written by feminist actors to make themselves and their discourses visible in translation.

Keywords: Translation studies, Feminist translation, Women Translators, Paratext, Paratextual presence

²⁵ Dr., Orta Doğu Teknik Üniversitesi, kubracel@metu.edu.tr

Öz

Bu çalışmanın amacı Lee Comer'in *Wedlocked Women* (1974) adlı eseri ile Leonore Davidoff'un *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class* (1995) adlı eserinin Türkçedeki çevirileri aracılığıyla feminist çevirmen, yayıncı ve editörün yan metinlerdeki varoluş çabasını incelemektir. *Wedlocked Women* (1974) adlı eser 1984 yılında Sedef Öztürk tarafından *Evlilik Mahkumları* adıyla, *Worlds Between: Historical Perspectives on Gender and Class* adlı eser ise 2002 yılında Zerrin Ateşer ve Selda Somuncuoğlu tarafından *Feminist Tarih Yazımında Sınıf ve Cinsiyet* adıyla Türkçe'ye çevrilmiştir. Bu bağlamda çalışmada, söz konusu iki eserdeki yan metinsel unsurlar Gérard Genette'in "yan metin" (paratextuality) kavramı odaklı bir okumayla incelenecek ve feminist çevirmen, yayıncı ve editörün çevirideki varlığının izleri sürülecektir. Araştırmanın kavramsal çerçevesini Genette'in 1990'lı yıllarda metinsel aşkınlığın bir alt kategorisi olarak öne sürdüğü "yan metinsellik" (paratextuality) kavramı oluşturmaktadır. Genette, *Paratexts: Thresholds of Interpretation* (1997) adlı eserinde yan metinselliği metnin içinde ve dışında var olan, metnin okuyucu tarafından alımlanmasını yönetip kontrol eden unsurlar olarak tanımlar. Söz konusu iki eserin araştırma nesnesi olarak seçilmelerinin nedeni içerdikleri zengin yan metinsel unsurlar ve çeviride aktif rol oynayan eyleyicilerin bu yan metinsel unsurlarda görünür olma çabalarını açıkça ifade etmiş olmalarıdır. *Evlilik Mahkumları* adlı eserde yer alan yan metinsel unsurlar olarak kitabın yayıncısı olan Kadın Çevresi Yayınevi'nin kuruluş mücadelesini anlatan "Başlarken" başlıklı yayıncı notu, yayınevi iştirakçilerinden biri olan Gülnur Savran'ın kaynak metni erek kültüre tanıtmayı amaçlayan ön sözü ve çevirmen Sedef Öztürk'ün metin içinde yer verdiği dipnotları sayılabilir. *Feminist Tarih Yazımında Sınıf ve Cinsiyet* adlı eserde ise kitap kapağı, kitabın çevrilmek üzere seçilmesi aşamasından çeviri sürecinin sonuna kadar aktif rol oynadığını belirten editör Ayşe Durakbaşa'nın "Ön söz: Ara alanların ve Çevirinin Olanakları" başlıklı ön sözü ve içindekiler sayfası mevcut yan metinsel unsurlardır. Söz konusu yan metinlerin incelenmesi sonucunda çeviride aktif rol oynayan kadın yayıncı, editör ve çevirmenin seçimleri ve söylemleri aracılığıyla açık bir görünürlük iddiasında bulunduğu ifade edilebilir. Türkiye'de feminist söylemin oluşumunda kadın yayıncı ve çevirmenlerin önemli bir katkısı olduğu düşünülmektedir. Söz konusu çalışmanın, çeviride feminist eyleyicilerin kendilerini ve söylemlerini görünür kılmak amacıyla yazdığı yan metinsel unsurları irdeleyerek feminist çeviri çalışmalarına ışık tutacağı ve bu çalışmalarda aktif rol oynayan kadın eyleyicilerin görünürlüğüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çeviribilim, Feminist Çeviri, Kadın Çevirmenler, Yan metin, Yan metinsel bulunuş

AN OVERVIEW OF LITERARY WORKS TRANSLATED FROM CHINESE LITERATURE TO TURKISH

ÇİN EDEBİYATINDAN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLEN EDEBİ ESERLERE GENEL BİR BAKIŞ

Lale AYDIN TUNÇ²⁶

Abstract

According to the decision taken at the 1st National Publication Congress held in 1939, it was decided to establish a Translation Office by the Minister of National Education, Hasan Ali Yücel, and the Translation Office became operational in 1940. The aim of the Translation Office was to translate the works of world literature from the source language into Turkish. Translation Office translated the works known as "Translations from World Literature", mostly translations from western literature. Between 1940-1946, a total of 467 works were translated into Turkish. 23 of them are eastern literature classics and only 4 of them are Chinese literature works. With the Chinese literature selection included in this series, the first work translated from Chinese to Turkish in 1941 was given with the title of "Chinese Stories" by Sinologist Wolfram Eberhard who worked at Ankara University Faculty of Language, History and Geography Department of Sinology (1937-1948) and by Ankara Girls' High School teacher Hayrünnisa Boratav. With the establishment of Turkey- People's Republic of China diplomatic relations in 1971, cultural relations between the two countries improved and this situation influenced in translation activities. Due to the western influence of Turkish publishing in the 1980s, the works of Chinese writers living in Europe and America were translated into Turkish from western languages such as English, French and German. In the 2000s, Mo Yan's receiving the Nobel Prize in Literature gave a new perspective to the perception of Chinese literature in Turkey. The cultural and art activities of the Silk Road Project accelerated the publishing activities between the two countries and there was a sudden increase in the translation of contemporary Chinese literature works in Turkey. In this study, the works translated from Chinese Literature to Turkish are listed chronologically by giving the names of the works in the source language and the target language, the names of the authors and translators, the publishing house in which it was published, the information whether the work was translated into Turkish from the source language or from the relay language, and also the translation criterias according to the period were examined.

Keywords: Chinese Literature, Turkish Translation, Literary Translation

²⁶ Dr. Öğr. Üyesi Lale Aydın Tunç, İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Çin Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, lale.aydin@istanbul.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7144-2004.

Öz

1939 yılında gerçekleştirilen I. Türkiye Neşriyat Kongresi'nde alınan karara göre dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından Tercüme Bürosu kurulmasına karar verilmiş ve Tercüme Bürosu 1940 yılında faaliyete geçmiştir. Tercüme Bürosunun amacı dünya edebiyatlarından oluşan eserlerin kaynak dilden (直接翻译) çevirisini yaparak Türkçeye kazandırmaktı. Tercüme Bürosu “Dünya Edebiyatından Tercümeler” başlığıyla bilinen ve daha çok batı edebiyatlarından yapılan çevirilerden oluşan eserleri kaynak dilden Türkçeye kazandırmıştır. 1940-1946 yılları arasında toplam 467 eser Türkçeye çevrilmiştir. Bunlardan 23 adedi doğu edebiyatı klasiklerinden ve sadece 4 adedi Çin edebiyatı eserlerinden oluşmaktadır. Çin edebiyatı seçkisinin bu dizide yer almasıyla birlikte 1941 yılında Çince'den Türkçeye çevrilen ilk eser “Çin Öyküleri” başlığı altında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sinoloji kürsüsünde (1937-1948 yılları arasında) görev yapan Sinolog Wolfram Eberhard ve Ankara Kız Lisesi öğretmenlerinden Hayrünnisa Boratav tarafından kazandırılmıştır. 1971 yılında Türkiye-Çin Halk Cumhuriyeti diplomatik ilişkilerinin tesis edilmesiyle iki ülke arasındaki kültürel ilişkiler gelişmiştir ve bu durum çeviri faaliyetlerine yansımıştır. 1980'lerde Türkiye yayıncılığının batı etkisinde olması sebebiyle Avrupa ve Amerika'da yaşam süren Çinli yazarların eserleri İngilizce, Fransızca, Almanca gibi dillerden Türkçeye çevrilmiştir. 2000'li yıllara gelindiğinde Mo Yan'ın Nobel Edebiyat ödülü alması ülkemizdeki Çin edebiyatı algısına yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. İpek Yolu Projesi'nin kültür ve sanat faaliyetleri iki ülke arasındaki yayıncılık faaliyetlerine ivme kazandırmıştır ve ülkemizdeki çağdaş Çin edebiyatı eserlerinin çevirisinde ani artış görülmüştür. Bu çalışmada Çin edebiyatından Türkçeye çevirisi yapılan eserlerin kaynak dildeki ve erek dildeki eser isimleri verilerek, eserin yazar ve çevirmen adlarıyla, yayımlandığı yayınevi, eserin Türkçeye kaynak dilden mi yoksa ara dilden mi çevrildiği bilgisi, basım yılına göre kronolojik olarak listelenmiştir ve aynı zamanda dönemlerine göre çeviri ölçütleri incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çin Edebiyatı, Türkçe Çeviri, Edebi Çeviri

HOW MUCH CAN THINGS ABOUT WOMEN BE MARGINALIZED?

A PARATEXTUAL STUDY ACROSS CULTURES: *ORANGES ARE NOT THE ONLY FRUIT*

Mert ATEŞ²⁷

Abstract

Many factors make up a society. Human beings come first so that cultures, languages, and literature are formed. Nevertheless, human beings, which have played a major role in the formation of literature, could not focus on the factor that has affected them probably the most in life, that is, women, or in other words, it can be said that they could not reflect women in every sense. There are several studies based on women's roles in society for sure. However, when it comes to emotional, sexual, and other issues related to women, it can be said that social norms, cultures, and the so-called universality of sexuality play a major role in addressing these female issues. These issues are indicated under the title, gender studies and in this study, queer literature, which is another part of gender studies, is addressed. Therefore, in this study, it is aimed to show how queer literature, especially lesbian one is getting shaped by social and multi-cultural norms and how it is explained through paratextual analysis. It also indicates how and why one book is translated by the same person at different times. In accordance with this purpose, two different Turkish translation books of *Oranges Are Not the Only Fruit* by Jeanette Winterson are taken into consideration. The book in question is aimed to be examined as taking into account the books translated into Turkish by Turkish translator Sevin Okyay, through İletişim and Sel Publishing Houses in 2000 and 2017, respectively. After completing a deep analysis of the book and its translations, this study concludes that this book's cover has been censored several times through the years, its translations sometimes do not reflect the main idea in the original, and the translated books are rewritten and recanonized in different literary settings because of current publishing policies.

Key Words: Gender Studies, Translation, Book Cover, *Oranges Are Not the Only Fruit*

²⁷ Inst., Turkish Aeronautical Association University, mert-ates@outlook.com

**AN EVALUATION ON THE CAUSES OF THE PROBLEMS ENCOUNTERED IN
THE TRANSLATIONS OF CLASSICAL ARABIC POETRY AND SUGGESTIONS
FOR SOLUTIONS**

**KLASİK ARAP ŞİİRİ ÇEVİRİLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARIN
NEDENLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Mücahit KÜÇÜKSARI²⁸

Abstract

Individuals and societies reveal a new culture and civilization of their own by feeding off the past as well as the age in which they live. Afterwards, they transfer these values that they have built to the next centuries through different means. There can be innumerable ways for this transmission from generation to generation. Poetry is one of these ways. For this reason, Arabs, saying "Poetry is the Divan of Arab", saw poems as an archive reflecting the political, social and cultural characteristics of the periods in which they were written. From this point of view, it can be said that one of the ways to get to know different cultures and civilizations closely is to conduct extensive research and examinations on the past in the field of poetry and literature, as in many other fields. As a matter of fact, in addition to many scientific articles in our country, it is observed that many studies on classical Arabic poetry, especially at the graduate level, are carried out in institutions that provide education on Arabic language, literature and rhetoric. These studies are important in terms of reinterpreting the information given in the history books about different periods and geographies from the perspective of the poets and accessing new information. However, another important issue is the correct translation of the classical period poems into our language. Because the poet is like a mirror of the period and geography in which he lived. It cannot be expected that the language and style of a poet who lived and sang poetry centuries ago would be the same as today. For this reason, it is quite natural for researchers to encounter different problems in determining the meaning of words and sentences in the translation of ancient Arabic poems into Turkish. At the root of these problems, it can be mentioned that there are many reasons such as the lack of knowledge about the ancient Arab culture and the poet's lifestyle, as well as sciences such as literary criticism, rhetoric, and prosody. Therefore, in translations of classical Arabic poetry, it should be taken into account that pure knowledge of Arabic may not be sufficient to translate the poems in question into Turkish. The subject of this study is to draw attention to the causes of some translation problems encountered in scientific and academic studies in the field of classical Arabic poetry in our country, and to propose solutions to these problems with the findings in this regard. Thus, it is aimed to reveal certain rules that can make translation easier and more qualified, especially for new researchers who are considering working in this field.

²⁸ Assoc. Prof., Necmettin Erbakan University, A.K. Faculty of Theology, mucahitkucuk@gmail.com

Öz

Bireyler ve toplumlar yaşadıkları çağdan olduğu kadar geçmişten de beslenerek kendilerine ait yeni bir kültür ve medeniyet ortaya koyarlar. Sonrasında ise inşa ettikleri bu değerleri farklı vesilelerle gelecek asırlara aktarırlar. Nesilden nesle gerçekleşen bu aktarımının sayısız yolu olabilir. Şiir de bu yollardan biridir. Bu sebeptendir ki Araplar, “*Şiir Arab’ın divanıdır*” diyerek şiirleri, yazdıkları dönemlerin siyasî, sosyal ve kültürel özelliklerini yansıtan birer arşiv mesabesinde görmüşlerdir. Buradan hareketle farklı kültürleri ve medeniyetleri yakından tanımının yollarından birinin de, pek çok alanda olduğu gibi şiir ve edebiyat alanında da geçmişe yönelik kapsamlı araştırma ve incelemelerin yapılması olduğu söylenebilir. Nitekim ülkemizde de pek çok bilimsel makalenin yanı sıra Arap dili, edebiyatı ve belagatine dair eğitim verilen kurumlarda, klasik Arap şiirine yönelik özellikle lisansüstü düzeyinde pek çok çalışmanın yapıldığı gözlemlenmektedir. Bu çalışmalar, farklı dönemler ve coğrafyalarla ilgili tarih kitaplarında verilen bilgilerin, şairlerin bakış açısıyla yeniden yorumlanabilmesi ve yeni bilgilere ulaşılabilmesi adına önem arz etmektedir. Ancak diğer bir önemli husus ise ulaşılan klasik dönem şiirlerinin doğru bir şekilde dilimize çevirisidir. Zira şair yaşadığı dönemin ve coğrafyanın aynası gibidir. Yüzyıllar öncesinde yaşayan ve şiir söyleyen bir şairin dilinin ve üslubunun günümüzdekiyle aynı olması beklenilemez. Bu nedenle araştırmacıların eski dönemlere ait Arap şiirlerinin Türkçe’ye çevirisinde, lafızların ve cümlelerin anlamını tespit noktasında farklı problemlerle karşılaşması gayet doğaldır. Bu problemlerin temelinde edebî tenkit, belagat, aruz gibi ilimlerin yanı sıra eski dönem Arap kültürü ve şairin yaşam biçimi noktasındaki bilgi eksiklikleri gibi pek çok nedenin varlığından söz edilebilir. Dolayısıyla klasik Arap şiiri çevirilerinde salt Arapça bilgisinin söz konusu şiirleri Türkçe’ye eksiksiz bir biçimde aktarma noktasında yetersiz kalabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Bu çalışmanın konusu da ülkemizde klasik Arap şiiri alanında yapılan bilimsel ve akademik çalışmalarda rastlanan bir takım çeviri sorunlarının nedenlerine dikkat çekmek, bu minvaldeki tespitlerle de söz konusu sorunlara dair çözüm önerileri ortaya koymaktır. Böylece bu alanda çalışma yapmayı düşünen özellikle yeni araştırmacılar için çeviriyi daha kolay ve daha nitelikli hale getirebilecek belli başlı kaidelerin ortaya konabilmesi hedeflenmektedir.

**EQUIVALENCE PROBLEMS INTO TURKISH: A CASE OF SEAGULL NOVEL
TÜRKİYE TÜRKÇESİNE YAPILAN ÇEVİRİLERDE EŞDEĞERLİK SORUNLARI:
MARTI ROMANI ÖRNEĞİ**

Murat DEMİREKİN²⁹

Abstract

It is essential that the message of a literary work written in another language is transferred to the Turkish language with the most natural and correct expressions. No matter how deeply he/she has a command of the Turkish language as a target language as well as his/her command of the source language, an interpreter may face the risks of semantic loss in such a process. Therefore, it is inevitable to encounter some translation problems while reflecting a text in the source language to the target language. Thus, one of the most important issues of interpretation problems within the scope of reflecting the translation based on the word, sentence, or text levels in the source language in another language with the same depth and naturalness is the notion of “equivalence”.

In this study, the discussed issues are the equivalence problems of the extent to which connotations can be transferred to another target language, from word level to pragmatic and cultural elements. While examining the content of various linguistic reflection problems, we have investigated the strategies on how to make a near-equivalent translation and proposed solution strategies and equivalence classifications for the problems encountered. For this purpose, in our study, the idea that the problems encountered in translation should be classified according to certain categories to be understood better, Mona Baker's (2011) equivalence classification in translation has been explained with various examples.

Therefore, the process of ensuring equivalence, in which linguistic and natural pragmatic features of the target language Turkish are scrutinized, without changing the essence and form of the elements in the source language English, has been analysed with sample sections from the translations of Richard Bach's novel *The Seagull*. In addition, comparative analyses were performed on the theoretical and practical problems encountered in the translations from the source language English to the target language Turkish, and finally, solutions to these problems were presented respectively. In the study, two different publications of the novel, *The Seagull*, translated into Turkish were examined, and the problems of equivalence between the original and the translations of the work were investigated via the document analysis method. The identified equivalence problems and differences were classified under the categories of vocabulary, grammar, text, and pragmatic dimensions, and possible equivalent translations were put forward based on the solution strategies created by Mona Baker.

Keywords: Translation problems, equivalence, literary translation

²⁹ Lecturer Dr, Selcuk University, Faculty of Education, Department of Foreign Language Education, murat.demirekin@selcuk.edu.tr

Öz

Başka bir dilde ortaya konmuş yazınsal bir eserin iletisinin Türk diline en doğal ve en doğru ifadelerle aktarılması elzemdir. Türkiye Türkçesine yazınsal çeviri gerçekleştiren herhangi bir çevirmen, kaynak dile hâkimiyetinin yanı sıra hedef dil olarak Türk dilinin özelliklerine ne kadar derinlemesine hâkim olursa olsun, çeviri süreci anlam kayıpları gibi risklerle karşı karşıyadır. Dolayısıyla kaynak dildeki bir metin hedef dile yansıtılırken bir takım çeviri sorunları yaşanılması kaçınılmazdır. Kaynak dildeki kelime cümle veya metin bazındaki çevirinin başka bir dilde aynı derinlikte ve doğallıkta yansıtılması kapsamında yer alan çeviri sorunlarının en önemli hususlarından biri ise “eşdeğerlik” kavramıdır.

Bu çalışmada bir dilde kelime boyutundan pragmatik ve kültürel unsurlara kadar çağrışımların başka bir hedef dile ne ölçüde aktarılabilmesine dair eşdeğerlik sağlama sorunları tartışılmıştır. Çeşitli dilbilimsel yansıtma sorunlarının içeriği irdelenirken, en nihayetinde eşdeğere yakın bir çevirinin nasıl yapılabileceğine dair stratejiler ele alınmıştır. Çeviri kavramlarının ve yaklaşımlarının eşdeğerliğe bakış açıları değerlendirilerek, karşılaşılan sorunlara yönelik önerilen çözüm stratejileri ve eşdeğerlik sınıflandırmalarından bahsedilmiştir. Bu amaçla çalışmamızda, çeviride karşılaşılan sorunların daha iyi kavranması için belli kategorilere göre sınıflandırılması gerektiği düşüncesi öne çıkarılmış Mona Baker’ın (2011) çeviride eşdeğerlik tasnifi, çeşitli örneklerle izah edilmiştir. Dolayısıyla kaynak dil İngilizcedeki unsurların özünü ve biçimini değiştirmeden, hedef dil Türkçenin dilbilimsel ve doğal kullanımsal özelliklerine özen gösteren eşdeğerlik sağlama süreci, Richard Bach’ın *Martı* isimli romanının çevirilerinden örnek kesitlerle analiz edilmiştir. Ayrıca kaynak dil İngilizceden hedef dil Türkiye Türkçesine yapılan çevirilerde karşılaşılan kuramsal ve pratik sorunların üzerinde karşılaştırmalı çözümlenmeler yapılmış, neticede bu sorunlara çözüm önerileri sunulmuştur. Çalışmada, *Martı(Seagull)* adlı romanın Türkiye Türkçesine çevrilmiş iki farklı roman basımı temin incelenerek, eserin aslı ile çevirileri arasındaki eşdeğerlik sorunları farklılıklar doküman inceleme yöntemiyle irdelenmiştir. Tespit edilen eşdeğerlik sorunları kelime dilbilgisi metin ve pragmatik boyutlar başlıkları altında tasnif edilmiş, buna yönelik Mona Baker tarafından ortaya konulan çözüm stratejileri esas alınarak olası eşdeğer çeviri önerileri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Çeviri sorunları, eşdeğerlik, yazınsal çeviri

**DISCUSSIONS ON THE SEMANTIC CHARACTERISTICS OF LETTERS IN
ARABIC LINGUISTICS: A VIEW IN THE CONTEXT OF EMİR PĀDISHĀH'S
*RISĀLE FĪ TAHKĪQI LETTER KAD***

**ARAP DİLBİLİMİNDE HARFLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE YAPILAN
TARTIŞMALAR: EMİR PĀDİŞĀH'IN *RISĀLE FĪ TAHKĪKĪ HARFĪ KAD* ADLI
ESERİ BAĞLAMINDA BİR BAKIŞ**

Murat TALA³⁰

Abstract

While dealing with the issues in Arabic linguistics, both grammatical and semantic features of the related issue are examined. Nouns, verbs and letters are investigated separately. Numerous researches and discussions about the semantic features of letters in Arabic linguistics books draw attention. In the context of these researches and discussions, the letters in the Arabic language are handled in two parts as syllable letters and meaning letters. Syllable letters are considered the cornerstone of the formation of words. In cases where the syllable letters are separate from the word, there is no special meaning. Again, syllable letters do not become a part of the semantic feature of the word in question in the word in which they are used. On the other hand, meaning letters have a special meaning in the sentence in which they are used. In terms of these features, meaning letters affect the shaping of the meaning of the sentence in which they are used. Some of the meaning letters can have more than one meaning feature. In the Arabic language, some of the meaning letters can have effects not only on the meaning but also on the grammatical features of the sentence in which they are used. In short, some of the meaning letters affect both the meaning and grammatical structure of the sentence. Arab linguistics scholars have different opinions about the effects of semantic letters on the meaning and grammar of the sentence. In this context, long discussions arise. From this point of view, it is necessary to evaluate these discussions together. This paper aims to collect and evaluate the views on the semantic and grammatical features of the letter Kad in Arabic linguistics and to reach some conclusions about this issue.

In this paper, firstly, the semantic and grammatical features of the letter Kad used in the Arabic language are explained. In this context, different views on the semantic and grammatical features of the letter Kad are discussed separately. Again, the problematic area of this issue was determined and the issues were examined in the focus of linguistics, semantics, semiotics and philosophy of language. In the research, the work called *Risāle fī tahkīqi letter Kad*, which was written by Emīr Pādishāh al-Bukhārī (d. 987/1579), was examined. In this context, a brief explanation has been given about the life of Emīr Pādishāh al-Bukhārī. However, detailed information is given about the examination of the work called *Risāle fī tahkīqi letter Kad*. The issues were handled comparatively within the framework of a critical view and the scientific value of the work was tried to be revealed. In addition to all these,

³⁰ Assoc. Prof. Dr., NEU Ahmet Keleşoğlu Faculty of Theology Department of Arabic Language and Rhetoric, KONYA – TURKEY (mtala70@gmail.com)

since the work in question has not been published yet, the edition critique of the work has been made. The critically edited text of the work has been added to the end of the research.

Keywords: Arabic Language and Literature, Linguistics, Semiotics, Emîr Pādîshâh al-Bukhârî, Letter *Kad*

Öz

Arap dilbiliminde meseleler ele alınırken, ilgili meselenin hem gramatik hem de anlamsal özellikleri irdelenir. İsimler, fiiller ve harfler ayrı ayrı araştırmaya tabi tutulur. Arap dilbilim kitaplarında harflerin anlam özellikleri hakkında yapılan çok sayıda araştırma ve tartışma dikkat çeker. Söz konusu araştırma ve tartışmalar bağlamında Arap dilindeki harfler hece harfleri ve anlam harfleri olarak iki kısımda ele alınır. Hece harfleri sözcüklerin kuruluşunun temel taşı sayılır. Hece harflerinin sözcükten ayrı buldukları durumda özel bir anlam özellikleri bulunmaz. Yine hece harfleri, kullanıldıkları sözcük içerisinde, söz konusu sözcüğün anlam özelliğinin bir parçası olmazlar. Öte yandan, anlam harfleri, kullanıldıkları cümle içinde özel bir anlam özelliği taşır. Bu özellikleri bakımından anlam harfleri, kullanıldıkları cümlenin anlamının şekillenmesine etki eder. Anlam harflerinden bazıları birden çok anlam özelliğine sahip olabilmektedir. Arap dilinde, anlam harflerinden bazılarının sadece anlam üzerinde değil, kullanıldıkları cümlenin gramer özellikleri üzerinde de etkileri olabilmektedir. Kısaca, anlam harflerinden bazıları cümlenin hem anlamı hem de gramer yapısı üzerinde etki gösterir. Arap dilbilim alimleri, anlam harflerinin cümlenin anlamı ve grameri üzerindeki etkileri hakkında farklı görüşler ileri sürer. Bu bağlamda uzun tartışmalar ortaya çıkar. Tam bu noktadan hareketle, söz konusu tartışmaların bir arada ele alınarak değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir. Bu bildiri, Arap dilbiliminde *Kad* harfinin anlamsal ve gramatik özellikleri konusunda ortaya konulan görüşleri toplama, değerlendirme ve bu mesele hakkında bazı sonuçlara ulaşmayı amaçlamaktadır.

Bu bildiride öncelikle Arap dilinde kullanılan *Kad* harfinin anlamsal ve gramatik özellikleri açıklanmıştır. Bu bağlamda *Kad* harfinin anlamsal ve gramatik özellikleri hakkında ortaya konulan farklı görüşler ayrı ayrı ele alınmıştır. Yine, bu meselenin problematik alanı tespit edilerek meseleler dilbilim, anlam bilim, gösterge bilim ve dil felsefesi odağında irdelenmiştir. Araştırmada ayrıca, Emîr Pâdişâh el-Buhârî (ö. 987/1579) tarafından kaleme alınan *Risâle fî tahkîki harfî Kad* adlı eser tetkik ve tahkik edilmiştir. Bu bağlamda Emîr Pâdişâh el-Buhârî'nin hayatı hakkında kısaca açıklama yapılmıştır. Ancak *Risâle fî tahkîki harfî Kad* adlı eserin incelemesi hususunda ayrıntılı bilgi verilmiştir. Meseleler eleştirel bir bakış çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve eserin ilmi değeri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bütün bunlara ek olarak, söz konusu eser henüz neşredilmemiş olduğu için, eserin edisyon kritiği yapılmıştır. Eserin edisyon kritik yapılmış tahkikli metni ise araştırmanın sonuna eklenmiştir.

Anahtar kelimeler: Arap Dili ve Edebiyatı, Dilbilim, Göstergebilim, Emîr Padişâh el-Buhârî, Kad Harfi

THE EFFICACY OF VOCABULARY LEARNING STRATEGIES THROUGH INTENSIVE READING PRACTICES OF BEGINNER LEVEL LEARNERS³¹

BAŞLANGIÇ SEVİYESİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN YOĞUN OKUMA ÇALIŞMALARI ARACILIĞIYLA KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN ETKİLİLİĞİ

Mustafa ÇINAR³²

Abstract

My study covers the findings and results I acquired as a result of the presentation of my thesis and thesis itself. My study aims to interpret and define the efficacy of vocabulary learning strategies (VLS) which were employed by the participants. The study was conducted in a state school with the participation of 14 7th grade students. In this study; semi-structured observation forms, interview questions and attitude scale were used to collect data. In this direction, the study was conducted through mixed method convergent parallel design with the aim of gathering data. On the quantitative phase of the study, the attitude scale, developed by another scholar, was utilized without any changes. This attitude scale was applied as pre-test and post-test to observe the changes in the attitudes of the participants. On the qualitative phase of the study, action research approach was used and its steps were followed to gather data through the agency of semi-structured observation forms and interview questions. In the sense of analysis of the qualitative data, thematic analysis was employed. Collected data indicate that the selection of effective vocabulary learning strategies shows differences among the participants. Besides; interacting with the teacher for different purposes, using vocabulary notebook, note-taking, guessing and using dictionary with different frequencies were the remarkable strategies among the participants. In addition to this, the use of different vocabulary learning strategies and reading texts were regarded beneficial by the participants. Moreover, the attitude scale shows that learners' desire to use vocabulary learning strategies increased at the end of the study. Finally, the deductions on behalf of the study were presented under the light of the findings and results of this study. In the last section, preferred VLSs and the reasons why these strategies are crucial to learn vocabulary in foreign language for the participant group were presented.

³¹ Yüksek Lisans Tezi- Selçuk Üniversitesi- 2022

³² İngilizce Öğretmeni, mcinar48@outlook.com

Öz

Çalışmam yüksek lisans tezinin sunumu ve tez sonunda elde ettiğim bulguların ve sonuçlarını kapsıyor. Çalışmam katılımcı grup tarafından kullanılan kelime öğrenme stratejilerinin (KÖS) etkililiğini tanımlamayı ve yorumlamayı amaçlamaktadır. Çalışma, Diyarbakır'daki bir devlet okulunda 14 7.sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Bu çalışmada; veri toplamak için görüşme soruları, yarı yapılandırılmış gözlem formları ve tutum ölçeği kullanılmıştır. Bu doğrultuda; çalışma, daha kapsamlı veri elde edebilme amacıyla karma yöntem yakınsayan paralel desen kullanılmıştır. Çalışmanın nicel kısmında, başka bir akademisyen tarafından hazırlanmış olan tutum ölçeği herhangi bir değişikliğe gidilmeden kullanılmıştır. Bu ölçek, katılımcıların tutumlarındaki değişiklikleri gözlemlemek adına ön-test ve son-test olarak uygulanmıştır. Çalışmanın nitel kısmında, eylem araştırması araştırma yaklaşımı olarak kullanılmış ve eylem araştırması adımları yarı yapılandırılmış gözlem formları ve görüşme soruları yardımıyla nitel veri elde etmek amacıyla takip edilmiştir. Nitel verinin analizi esnasında tematik analiz kullanılmıştır. Elde edilen veri, etkili kelime öğrenme stratejilerinin seçiminin katılımcılar arasında farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Bunun yanında; öğretmenle çeşitli amaçlarla etkileşim halinde olma, kelime defteri kullanma, not alma, tahmin etme ve farklı sıklıklarla sözlük kullanımı katılımcılar nezdinde dikkat çeken stratejiler olmuştur. Ek olarak, okuma metinleri ve farklı kelime öğrenme stratejisi kullanımı kelime öğrenme konusunda katılımcılar tarafından faydalı bulunmuştur. Ayrıca; tutum ölçeği, öğrencilerin kelime öğrenme stratejisi kullanma konusundaki isteğinin süreç sonunda arttığını ortaya koymuştur. Son olarak, uygulama ve araştırma adına çıkarımlar, bu çalışmanın sonuçları ve bulguları ışığında sunulmuştur. Sonuçlarda da yukarıda bahsedilen stratejiler gibi hangi kelime öğrenme stratejilerinin öğrenciler tarafından tercih edildiği ve çalışmaya katılan grup için hangilerinin yabancı dilde kelime öğrenmek adına daha önemli olduğu bahsedilecektir.

A TRANSLATION MANAGEMENT SOFTWARE APPLICATION AND STUDENTS' OPINIONS ABOUT IT

BİR ÇEVİRİ YÖNETİM YAZILIMI UYGULAMASI VE UYGULAMA HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Mustafa DOLMACI³³

Abstract

Computer-Assisted Translation (CAT) programs provide significant benefits to both translators and translation editors, such as increasing productivity, enabling the use of common terminology, making use of translation memories and minimizing translation costs. Translation management software, on the other hand, is the name given to systems that allow, in addition to CAT software, complex translation works and workflows to be organized and managed in a single center to organize the translation work that needs to be done in different languages and to distribute the translation works automatically to the translators. In fact, many of the computer assisted translation tools known as CAT software (SDL Trados, MemoQ, Memsource or Phrase) are also translation management software. This study aims not only to demonstrate how to use a CAT tool (Memsource/Phrase), but also to dismantle and distribute a big amount of translation work to many translators, to provide information about the use of a common term bank and translation memory, and to reveal the opinions of students, about translation management software and machine translation. 30 students who have experienced this type of translation work in Computer Assisted Translation course and attended the Computer Aided Translation course were included in the study. After completing the translation work sent to them, the students were asked to fill out a questionnaire consisting of open-ended questions about the CAT program, machine translation, the use of a common translation memory and a common term bank. The results of the study showed that the students thought that it was necessary to use computer aided translation programs and translation management software in order to ensure the consistency of the translations and to complete large-scale translation works in a short time, and many of them expressed that they wanted to use CAT tools in their future translation works.

Keywords: Translation management software, computer assisted translation, translation memory, term bank

³³ Dr. Öğretim Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, dolmaci@selcuk.edu.tr

Öz

Bilgisayar Destekli Çeviri (BDÇ) programları, hem çevirmenlere hem de çeviri editörlerine üretkenliği artırma, ortak terminoloji kullanımına imkan verme, çeviri belleklerinden faydalanma ve çeviri maliyetlerini en aza indirme gibi önemli faydalar sağlamaktadırlar. Çeviri yönetim yazılımları ise BDÇ yazılımına ilave olarak karmaşık çeviri işlerinin ve iş akışlarının düzenlenmesine, tek merkezde yönetilmesine imkan veren, farklı dillerde yapılması gereken çeviri işlerinin düzenlenmesi ve bu çevirileri yapacak çevirmenlere iş dağılımının otomatik olarak yapılabilmesi için kullanılan sistemlere verilen addır. Aslında BDÇ yazılımı olarak bilinen çevirmene yardımcı araçların birçoğu (SDL Trados, MemoQ, Memsources veya yeni adıyla Phrase,) aynı zamanda çeviri yönetim yazılımlarıdır. Bu çalışma sadece BDÇ programı kullanmayı değil aynı zamanda büyük bir çeviri işini birçok çevirmene paylaştırıp, ortak terim bankası ve çeviri belleği kullanımını hakkında bilgi vermeyi ve bu tarz bir çeviri işini Bilgisayar Destekli Çeviri dersinde deneyimleyen öğrencilerin çeviri yönetim yazılımı ve makine çevirisi hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Çalışmaya Bilgisayar Destekli Çeviri dersini alan 30 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilere kendilerine gönderilen çeviri işlerini bitirdikten sonra BDÇ programı, makine çevirisi, çeviri belleği ve terim bankası kullanımını hakkında açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu doldurmaları istenmiştir. Çalışma sonucunda; öğrencilerin, yapılan çevirilerin tutarlılığı ve büyük çapta çeviri işlerinin kısa zamanda bitirilebilmesi açısından bilgisayar destekli çeviri programları ve çeviri yönetim yazılımı kullanmak gerektiğini düşündükleri ve birçoğunun bundan sonraki çeviri işlerinde BDÇ araçlarını kullanmak istedikleri bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çeviri yönetim yazılımı, bilgisayar destekli çeviri, çeviri belleği, terim bankası

THE BIBLIOGRAPHY OF LITERARY WORKS TRANSLATED FROM TURKISH TO ARABIC WITH THE SUPPORT OF THE TEDA PROJECT BY THE MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM AND THE MINISTRY OF YOUTH AND SPORTS

ببليوغرافيا الأعمال المترجمة من التركية إلى العربية بدعم من مشروع "تيدا" التابع لوزارة الثقافة والسياحة ومن وزارة الشباب والرياضة

Mustafa İsmail DÖNMEZ³⁴

Abstract

“TEDA” is the short name of the “Ministry of Culture and Tourism Support Project for the Foreign Expansion of Turkish Culture, Art and Literary Works” carried out by the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Turkey. It provides incentives to publishers abroad to ensure that literary works on Turkish culture, art and literature published in Turkish or another language are promoted abroad through translation and publication. The project, which was started in 2005, continues in 2022. As of 2022, 283 works were translated from Turkish to Arabic within the scope of the TEDA Project. The accumulation of the type of these works has been detected as follows: Novel, children's literature, history/research, biography, short story, memoir, healthy nutrition, essay, theatre and poetry. Some of the most translated authors are: Şebnem Güler Karacan, Ahmet Ümit, İlber Ortaylı, Orhan Kemal, Melike Günyüz, Yusuf Asal. The countries in which there are publishers that publish books with the support of this project are as follows, in order of the number of publications: Lebanon, Egypt, United Arab Emirates, Syria, Jordan, Morocco, Kuwait, Saudi Arabia, Iraq, Qatar. It has been determined that many Arab countries have not benefited from this support at all. As of 2022, 17 Turkish works have been translated into Arabic with the support of the Ministry of Youth and Sports of the Republic of Turkey. These works were published by a publishing house in Turkey. The accumulation of the type of these works has been detected as follows: novel, short story, essay, theatre, biography, self-help, poetry. The translated works are mostly selected from Turkish classics. The translated works are mostly selected from Turkish classics. Ahmet Mithat Efendi, Süleyman Nazif, Ahmet Haşim are some of them. Among contemporary writers, Rasim Özdenören and Ümit Meriç could be given as example. This study aims to increase the recognition of translation activities from Turkish to Arabic in the Arab world. It will be possible for national and international scholars who want to conduct academic studies on these works to easily access the information pertaining to the literary works. Information such as the original name, writer, translator, publisher and country of the translated works are given, and the cover page of the translated version is shared alongside this information.

Keywords: Translation Studies, Teda Project, Ministry of Youth and Sports, Arabic

³⁴ Assoc. Prof. Dr. Selçuk University, Division of Translation and Interpreting, Arabic, mismaildonmez@selcuk.edu.tr, ORCID: [0000-0002-0315-7615](https://orcid.org/0000-0002-0315-7615)

الملخص

"تيذا" هو الاسم المختصر لمشروع دعم وزارة الثقافة والسياحة لنشر الثقافة التركية والفنون والأعمال الأدبية التركية إلى الخارج والتي تنفذها وزارة الثقافة والسياحة في الجمهورية التركية، وهو يوفر حوافز للناشرين في الخارج لترجيع الأعمال الأدبية التركية عن الثقافة والفنون والأدب المنشورة باللغة التركية أو بلغة أخرى في الخارج من خلال الترجمة والنشر. المشروع الذي بدأ في عام 2005 مازال مستمراً في عام 2022، وتمت ترجمة 283 عملاً من التركية إلى العربية ضمن نطاق مشروع تيذا. وتم استنتاج أن أكثر الأعمال المترجمة كانت على النحو التالي مرتبةً من الأكثر إلى الأقل: الرواية، وأدب الطفل، والتاريخ، والدراسة، والسيرة الذاتية، والقصة القصيرة، والمذكرات، والتغذية الصحية، والمقالات الأدبية، والمسرحيات، والشعر. وكان من بعض المؤلفين الأكثر ترجمة هم: شبنم غولر كاراجان، أحمد أوميت، إيلبر أورتايلى، أورهان كمال، ميليكة غونبوز، يوسف عسل. وفيما يلي البلدان التي يوجد بها ناشرون يقومون بنشر الكتب بدعم من هذا المشروع مرتبة حسب عدد المنشورات من الأكثر إلى الأقل: لبنان، مصر، الإمارات العربية المتحدة، سوريا، الأردن، المغرب، الكويت، المملكة العربية السعودية، العراق، قطر. وقد تبين أن الكثير من الدول العربية لم تستفد من هذا الدعم على الإطلاق. كما تم في عام 2022 ترجمة 17 عملاً تركياً إلى اللغة العربية بدعم من وزارة الشباب والرياضة في الجمهورية التركية. وتم نشر هذه الأعمال من قبل دار نشر في تركيا. وتم الاستنتاج أيضاً أن أكثر الأعمال المترجمة من الأكثر إلى الأقل هي على النحو التالي: رواية، قصة قصيرة، مقالات أدبية، مسرحيات، سيرة ذاتية، تنمية بشرية، شعر. وفي الغالب تم اختيار الأعمال المترجمة من الكلاسيكيات التركية. ومن هؤلاء أحمد ميثات أفندي وسليمان نظيف وأحمد هاشم. ومن بين الكتاب المعاصرين، يمكن ذكر كمثل راسم أوزدين أوران وأوميت ميريتش. وتهدف هذه الدراسة إلى زيادة التعرف على أنشطة الترجمة من التركية إلى العربية في العالم العربي. وسيكون من الممكن للباحثين المحليين والدوليين الذين يرغبون في إجراء دراسات أكاديمية حول هذه الأعمال الوصول بسهولة إلى المعلومات المتعلقة بهذه الأعمال المترجمة. حيث يتم تقديم معلومات مثل الاسم الأصلي للكتاب ونوعه والكاتب والمترجم والناشر والبلد المنشور فيها، ويتم مشاركة صفحة الغلاف الخاصة بالنسخة المترجمة جنباً إلى جنب مع هذه المعلومات.

الكلمات المفتاحية: دراسات الترجمة، مشروع تيذا، وزارة الشباب والرياضة، اللغة العربية.

TRANSLATION IN THE PROCESS OF MASTERING POLITICAL VOCABULARY DEVELOPING EXERCISES

ПЕРЕВОД В ПРОЦЕССЕ ОВЛАДЕНИЯ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКОЙ РАЗРАБОТКА УПРАЖНЕНИЙ

Ms Nadezhda A. ANANIEVA ³⁵

Abstract

The article is devoted to the role of additional translation exercises to study political vocabulary and gives examples of exercises. The author states the need to develop exercises to form translation skills and expand vocabulary when learning the language of political discourse; the author also intends to share patterns of such exercises.

International relations specialists have always met high requirements, but at present international relations specialists are professionals capable of solving many various tasks, possessing extensive experience and knowledge; they are experts whose awareness extends beyond popular science and everyday topics, they are proficient in professional vocabulary.

To successfully perform their professional activity, would-be international relations specialists must be able to speak a foreign language, to understand and interpret information in a foreign language. In addition, they must know their native language (the language of translation) and their specialty well; they have to master professional political vocabulary, develop translation techniques, acquire translation skills.

Teaching a foreign language in a non-linguistic university, we do not aim to train professional translators, but the specialty "International Relations" demands knowledge of foreign languages and the ability to process a foreign language text, both to extract information and to transmit information to the recipients of the message.

It should be noted that study plans give sufficient time to written translation, and translations based on texts don't prevent high-level students from progressing, but translation without text support is usually given little attention.

It is not surprising that at the moment there are many good textbooks aimed at helping students master translation skills. Nevertheless, in the situation of rapid changes, when new words and meaning emerge, information outdates quickly, and taking into account a restricted number of study hours, the teacher should develop additional exercises, compile lesson-based dictionaries to make students acquainted with new words of professional topics for them, then enhance this knowledge, at the same time, overlearning the skills of translating constructions characteristic of political discourse.

At the same time, the teacher motivates students to go on studying a "general" foreign language, improving their native language level, expanding their horizons and eliminating a possible lack of extralinguistic knowledge in order to minimize mistakes in mastering the language of political discourse.

Key words: political, vocabulary, exercises, foreign language, translation.

³⁵ Senior teacher, The Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of Russia, magiegift@yahoo.com

В статье рассматривается роль дополнительных упражнений на перевод при изучении политической лексики и даются примеры заданий. Автор указывает на необходимость разработки упражнений для формирования навыков перевода и расширения словарного запаса при изучении языка политического дискурса и намерен поделиться вариантами таких упражнений.

Требования, предъявляемые к специалисту-международнику, всегда были высоки, но в настоящее время в сфере международных отношений, как и в других видах деятельности, всё больше ценится профессионал, способный к решению множества различных задач, обладающий обширными знаниями, не только выходящими за рамки общих, научно-популярных, бытовых тем, но и владеющий профессиональной лексикой и безупречными навыками её использования.

Для успешного осуществления профессиональной деятельности будущий специалист-международник должен уметь и говорить, и понимать, и интерпретировать информацию на иностранном языке. Однако, здесь недостаточно просто хорошо знать грамматику и общую лексику, уметь пользоваться языковыми конструкциями и устойчивыми словосочетаниями, хорошо знать родной язык (язык перевода) и свою специальность; надо ещё и овладеть профессиональной политической лексикой, отработать переводческие приёмы, приобрести навыки перевода.

Преподавая иностранный язык в неязыковом вузе, мы не ставим своей целью готовить профессиональных переводчиков, но специальность «Международные отношения» является одной из тех, где необходимо и знание иностранных языков вообще и умение работать с иноязычным текстом, как с целью извлечения информации, так и с целью передачи информации получателям сообщения.

Следует отметить, что письменному переводу в процессе обучения отводится достаточно времени и перевод с опорой на текст у студентов высокого уровня не вызывает больших затруднений, но переводу без опоры на текст обычно уделяется мало внимания.

Неудивительно, что в настоящий момент есть много хороших учебников, имеющих целью помочь студентам овладеть навыками перевода. Тем не менее, в обстановке быстро меняющихся событий, возникновения новых слов и значений слов, стремительно распространяющейся и устаревающей информации, а также с учётом небольшого количества учебных часов преподаватель должен разрабатывать дополнительные упражнения, составлять поурочные тематические словари, имея целью ознакомить учащихся с новыми для них словами профессиональной тематики, а затем закрепить эти знания, одновременно доводя до автоматизма навыки перевода конструкций, характерных для политического дискурса.

В то же самое время преподаватель мотивирует слушателей к дальнейшей работе над изучением «общего» иностранного языка, совершенствованию знаний родного, расширению кругозора и устранению возможной нехватки экстралингвистических знаний, чтобы минимизировать ошибки при овладении языком политического дискурса.

Ключевые слова: политический, лексика, упражнения, иностранный язык, перевод.

EXPLORING EMOTIONAL LABOR IN THE HIERARCHICAL ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF A SCHOOL OF FOREIGN LANGUAGES: A CASE IN TÜRKIYE

Necati SÖNMEZ³⁶

Ece ZEHİR TOPKAYA³⁷

Abstract

This qualitative study examines the emotional labor experiences of three EFL instructors, seven students, and three administrators in the context of a state university's school of foreign languages in Türkiye, with a detailed focus on the critical role of gender. Thematic analysis (Nowell et al., 2017) is used to analyze the data gathered via semi-structured interviews with the participants. The findings revealed that most of the participants used surface acting strategy, which is the faking of genuine emotions (Hochschild, 1983). Students used surface acting mostly because of respect towards their instructor or fear of failing the class. Administrators and instructors used surface acting in order to maintain professionalism and conceal negative emotions for their well-being. Gender was found to play a key role in the participants' emotional labor processes. Female administrators were required to be hardworking and present a poker face, and conversely to have male toughness but surprisingly, to be maternal with the societal impositions. Also, due to female-dominated language teaching sector and positive discrimination towards female instructors, male instructors were reported to be more serious and masters of emotional control. Besides, students preferred authoritative female instructors to democratic male instructors. Moreover, some students and administrators believed that the females were regarded as "subordinate social stratum" (Hochschild, 1983, p. 163) and negotiators of positive emotions because emotional tasks required from females were much greater in terms of managing their emotions, which is related to explicit power exercise in the hierarchy. The findings of this study are discussed in relation with cultural aspects (Hofstede, 2011), and power dimensions theory (Lukes, 2021). Therefore, this study offers useful insights towards the link between power dynamics in such a hierarchy and how these are related to gender, which greatly impacts the emotional labor experiences of diverse stakeholders in school of foreign languages.

Keywords: gendered academia, emotional labor, gender-based oppression, hierarchy in academia

³⁶ Master's Student, Çanakkale Onsekiz Mart University, sonmeznecati7@gmail.com

³⁷ Prof. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart University, ecetopkaya@comu.edu.tr

TRANSLATIONS OF NAZİM HİKMET'S POEMS INTO RUSSIAN LANGUAGE

NAZİM HİKMET'İN ŞİİRLERİNİN RUS DİLİNE ÇEVİRİLERİ

Nigar ALIYEVA³⁸

Abstract

Nazım Hikmet is the most beloved Turkish poet both in the former USSR and in Russian Federation. Of course, there were also political motives behind the love for poet, translation of his works into Russian, and granting asylum in the USSR during the USSR period. During the years of Soviet rule, famous Soviet poets such as Eduard Bagritsky, Nikolay Demytyev, Boris Slutsky, David Samoylov, well-known translators such as R. Fish, L.N. Starostov skilfully translated Nazım Hikmet's works into Russian. Among these translators, Eduard Bagritsky stands out. Due to his close friendship with Nazım Hikmet, he played no small role in the formation of the poet's later worldview. In the 1930s, his acquaintance with Vladimir Mayakovsky, Russian poet, played an important role in the formation of the political motives and leftist worldview that manifested in Nazım's later poems.

Dozens of books of the poet such as "Selected Poems" and "Poems" in Russian in the former USSR in 1950, "Selected Works" in one volume in 1951, "Selected Works" and "Poems and Narrative Poems" in two volumes in 1957, "New poems" in 1961, "Selected lyrics" in 1967, "Lyrics" in 1968, "Poems. Narrative Poems" in 1983, two-volume "Selected Works" in 1987 etc., were published. The famous Soviet poet and translator Konstantin Simonov's biographical article "About Nazım Hikmet" published in the "Poetry Day 1966" collection later became the preface of a number of books of the poet published in Russian. In that article, K. Simonov wrote the following about Nazım Hikmet's death: "He left a world-wide poetry, and this poetry is being translated into all the languages of the world now and will continue to be translated."

Almost all translators of Nazım Hikmet write that the humankind themes in the poet's poems attract them. The human spirit that yearns for freedom, the human will that does not lose hope despite all the difficulties, the human imagination that makes bright plans for the future even in the most difficult moments - these motives form the main line of Nazım Hikmet's poetry.

Even today, interest in Nazım Hikmet's poetry has not decreased in Russia. New editions of the poet's works in Russian are still being published. In Russia, as well as in the former post-Soviet space, a large number of conferences and symposia, dedicated to the 120th anniversary of the writer's birth, have been organized in 2022.

In the study, Nazım Hikmet's poems translated into Russian by various translators and published in Russian from the middle of the 20th century until today were studied by using the comparative-analytical method.

Keywords: Nazım Hikmet's poems, humankind themes in poetry, Nazım Hikmet 120

³⁸ Dr., Azerbaijan National Academy of Sciences, The Institute of Literature named after Nizami, nigarveli83@gmail.com

Öz

Nazım Hikmet, hem eski Sovyetler Birliğinde hem de Rusya Federasyonunda en sevilen Türk şairidir. Şairin SSCB döneminde sevilmesinin, eserlerinin Rusçaya çevirilmesinin ve SSCB'ye sığınmasının elbette siyasi nedenleri de vardı. Sovyet egemenliği yıllarında Eduard Bagritsky, Nikolay Dementyev, Boris Slutsky, David Samoylov gibi ünlü Sovyet şairleri, R.Fish, L.N.Starostov gibi tanınmış çevirmenler Nazım Hikmet'in eserlerini büyük bir ustalıkla Rusçaya çevirmişlerdir. Bu çevirmenler arasında Eduard Bagritsky öne çıkıyor. Nazım Hikmet ile yakın dostluğu nedeniyle şairin sonraki bakış açısının şekillenmesinde onun etkisi olmuştur. 1930'larda Rus şairlerinden Vladimir Mayakovsky ile tanışması, Nazım'ın sonraki şiirlerinde kendini gösteren siyasi motiflerin ve solcu dünya görüşünün oluşmasında önemli rol oynadı.

1950'de eski SSCB'de şairin Rusça "Seçme Şiirleri" ve "Şiirler", 1951'de "Seçme Eserler" tek cilt, 1957'de "Seçme Eserler" iki cilt halinde ve "Şiirler ve Manzumeler", 1961'de "Yeni Şiirler", 1967'de "Seçilmiş Lirik Şiirler", 1968'de "Lirik Şiirler", 1983'te "Şiirler. Manzumeler", 1987'de iki ciltlik "Seçilmiş Eserler" ve diğer onlarca kitabı yayınlandı. Ünlü Sovyet şairi ve çevirmeni Konstantin Simonov'un "Şiir Günü 1966" derlemesindeki "Nazım Hikmet Hakkında" adlı biyografik makalesi, daha sonra şairin Rusça yayınlanan bir dizi kitabının önsözü oldu. O makalede K.Simonov, Nazım Hikmet'in ölümüyle ilgili şunları yazdı: "O, dünya çapında şiirler bıraktı ve bu şiirler şu anda dünyanın tüm dillerine çevriliyor ve çevrilmeye devam edecek".

Nazım Hikmet'in hemen hemen tüm tercümanları, şairin şiirlerindeki insan temalarının onları cezbedtiğini yazar. Özgürlüğe özlem duyan insan ruhu, tüm zorluklara rağmen umudunu kaybetmeyen insan iradesi, en zor anlarda bile geleceğe dair parlak planlar yapan insan hayal gücü – bu motifler Nazım Hikmet'in şiirinin ana çizgisini oluşturur.

Rusya'da Nazım Hikmet'in şiirine olan ilgi bugün bile azalmamıştır. Şairin eserlerinin Rusça yeni baskıları hala yayınlanmaktadır. 2022 yılında Rusya'da ve eski Sovyetler Birliği ülkelerinde, yazarın doğumunun 120. yıldönümüne adanmış çok sayıda konferans ve sempozyum düzenlendi.

Çalışmada Nazım Hikmet'in 20. yüzyılın ortalarından günümüze kadar çeşitli tercümanlar tarafından Rusça'ya çevrilen ve Rusça basılan şiirleri analitik karşılaştırma yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Nazım Hikmet'in şiirleri, şiirde insan teması, Nazım Hikmet 120

ANALYZING THE ISSUE OF BEING A FEMALE INTERPRETER IN THE WORKING ENVIRONMENT

İŞ HAYATINDA KADIN SÖZLÜ ÇEVİRMEN OLMA KONUSUNA BİR BAKIŞ

Nihal YETKİN KARAKOÇ³⁹

Abstract

Translators and interpreters have always been known to be a relatively invisible occupational group. As it has repetitively been pointed out in translation studies literature, “while issues of gender and sexuality have been broadly and consistently discussed in relation to translation, they still remain understudied in the field of interpreting studies. Female interpreters are even less studied. Actually, as it is known, the issue of being a female interpreter in the working environment merits a special attention in that they are faced with double oppression while they are performing the interpreting job: first as an interpreter who is subject to the mastery of the original text, and challenges to come up with online problems, then as a woman interpreter who is subject to gender discrimination as well as male-regulated codes and norms. The point of departure of this study is the widespread social phenomenon which is of the conviction that a profession loses prestige as more women enter it applies to interpreting as well. To explore the very predominant social construction in the aforementioned double-oppressive working environment for female interpreters, the research questions of this study are identified as follows: 1) what are the factors which have led to the less prestigious position that female interpreters think they have in the interpreting arena? 2) Which traits are generally being portrayed for the representation of female interpreters, when we compare them to male interpreters, while doing their interpreting job? First, the underlying factors which reduce female interpreter’s visibility and prestige will be explored, then, the traits repetitively emphasized for the female interpreters in media and scientific articles will be reviewed in the setting of worldwide strongman politics. Finally, their contribution to interpreting will be underscored and the considerations as to how to enhance their visibility and prestige will be pointed out.

³⁹ Assoc.Prof.Dr., İzmir University of Economics, nihal.yetkin@ieu.edu.tr

Öz

Yazılı ve sözlü çevirmenler geçmişten bugüne dek göreceli olarak görünmez bir meslek grubu olarak tanınagelmiştir. Alanyazında da işaret edildiği gibi, alanyazında toplumsal cinsiyet ve biyolojik cinsiyet konuları tutarlı bir şekilde ve büyük ölçüde yazılı çeviri ile ilintili olarak tartışılmış olsa da çeviribilimin sözlü çeviri alanı içinde yeterince incelenmemiştir. Kadın sözlü çevirmenler konusu ise bilimsel araştırmalar kapsamında sözlü çeviri çalışmalarından çok daha az çalışılmış bir konudur. Oysa ki, bilindiği gibi, kadın sözlü çevirmen olma konusu başlı başına dikkat isteyen bir konudur, çünkü kadın sözlü çevirmenler çevirilerini icra ederken, çifte baskı altında çalışmaktadır, şöyle ki, bir yandan onlardan kaynak metin üzerinde tam hakimiyet kurması ve çeviri sırasında anlık çözümler bulması beklenmekte, bir yandan da toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve erkek egemen kod ve normları dikkate alıp onlara riayet etmek zorunluluğu dayatılmaktadır. Bu çalışmanın hareket noktası “kadınların iş yerinde devreye girmesiyle ilgili mesleğin prestij kaybına uğrayabileceği şeklindeki sosyal olarak atfedilen yaygın basmakalıp görüş olmuştur. Bu görüş sözlü çeviri özeline de uygulanabilmektedir. Söz konusu çifte kıskaç karşısında mücadele vermekte olan kadın çevirmenlerin yer aldığı iş dünyasındaki sosyal yapılanmanın nasıl olduğunu keşfetmek üzere, bu araştırma makalesi için şu araştırma soruları esas alınmıştır: 1) kadınların sözlü çeviri arenasında erkek sözlü çevirmenlere kıyasla sahip olduklarını düşündükleri daha az prestije yol açan etmenler neler olabilir? 2) erkek çevirmenlere kıyasla kadın sözlü çevirmenlerin medya genelindeki ve bilimsel makalelerde görülen sunumu hangi özellikler ile öne çıkarmaktadır? Çalışmada ilk olarak kadın sözlü çevirmenlerin görünürlük ve prestij seviyesinin erkeklerle kıyasladığımız zaman görece daha az oluşuna yol açan etmenler mercek altına alınacak, daha sonra medya ve araştırma makalelerinde yer alan özellikler dünya genelindeki “güçlü adam siyaseti” çerçevesi içinde gözden geçirilerek değerlendirilecektir. Son olarak, kadın sözlü çevirmenlerin kadın kimlikleri ile sözlü çeviriye olan özel katkısına vurgu yapılacaktır ve halihazırda sahip oldukları görünürlük ile prestij seviyelerinin iş dünyasında nasıl daha iyiye gidebileceği yönünde görüşler öne sürülecektir.

THE STRATEGIES USED IN THE TRANSLATION OF THE EPISODE NAMES OF “MASHA AND THE BEAR”

“MAŞA İLE KOCA AYI” NİN BÖLÜM ADLARININ ÇEVİRİSİNDE KULLANILAN STRATEJİLER

Nuray DÖNMEZ⁴⁰

Abstract

In the twenty-first century technology, mass media are communication channels where information can spread rapidly. The children of the Z generation grow up with technology and have quick access to media products. Media products that are successful can become popular all over the world in a short time. The animated movie "Masha and the Bear", which was released in 2009 from the "Animakkord" studio in Russia and met with the audience, attracted great attention first in Russia and then all over the world. So much so that the cartoon, which has been translated into forty-three languages today, has become a movie that not only children but also adults watch with pleasure. The animated movie is about the adventures between the spoiled, vigorous Masha and the Bear trying to train her. Cartoons, which are the products of children's imaginations, make a great contribution to their cognitive development and enrichment of their vocabulary, especially in the pre-school period. When transferring the product of a nation to other nations, the translator's duty is to reveal the translation in all its dimensions. This makes the translator's job difficult. Translation strategies, which we can describe as the tactics / methods applied by the translator during the translation from the source language to the target language, are an important factor in the successful transfer of the translation to the target language. The chapter names of “Masha and the Bear” contain many cultural elements by including quotations from literary works, movie names, television programs, as well as idioms and proverbs that we can call idiomatic elements of a language. In this respect, it has an intertextual dimension. For this reason, the chapter names of the animated film constitute a rich source of material for research at the stage of revealing translation strategies. In the study, which determines the translation strategies as the focal point, the translation strategies put forward by prominent researchers in the West and Russia will be introduced. The strategies applied will be examined through the titles of the seventy-eight chapters of the animated film translated from Russian to Turkish. It is aimed that the paper will contribute to the limited number of studies in the field of translation studies in the Russian-Turkish language pair.

Key Words: Translation strategies, audiovisual translation, cartoon translation, intertextuality, translation and culture

⁴⁰ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksek Okulu, Rusça Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı, ORCID ID: orcid.org/0000-0002-3983-4227, nuray.donmez@selcuk.edu.tr

Öz

Yirmi birinci yüzyıl teknolojisinde kitle iletişim araçları bilginin hızla yayılma imkânı bulduğu iletişim kanallarıdır. Z kuşağı çocukları teknoloji ile iç içe büyümekte ve medya ürünlerine hızlıca erişebilmektedir. Başarı elde eden medya ürünleri yayılarak tüm dünyada kısa sürede popüler hale gelebilir. 2009 yılında Rusya’da “Animakkord” stüdyosundan çıkan ve izleyiciyle buluşan “Maşa ile Koca Ayı” animasyon filmi de ilk olarak Rusya’da, ardından tüm dünyada büyük ilgi görmüştür. Öyle ki günümüzde kırk üç dile çevrilmiş olan çizgi film, sadece çocukların değil yetişkinlerin de zevkle izlediği bir film olmuştur. Animasyon film, yere göğe sığmayan şımarık Maşa ile onu eğitmeye çalışan koca ayı arasında geçen maceraları konu edinmektedir. Çocukların hayal dünyalarının ürünleri olan çizgi filmler, özellikle okul öncesi dönemde onların bilişsel gelişiminde ve kavram dağarcığının zenginleşmesinde büyük katkı sağlamaktadır. Bir ulusun ürününü başka uluslara aktarırken çevirmene düşen çeviriyi her boyutuyla ortaya koymaktır. Bu durum çevirmenin işini zorlaştırmaktadır. Çevirmenin kaynak dilden erek dile çeviri esnasında uyguladığı taktik /yöntemler şeklinde betimleyebileceğimiz çeviri stratejileri, çevirinin erek dile başarılı bir şekilde aktarabilmesinde önemli bir etkidir. “Maşa ile Koca Ayı”nın bölüm adları, bir dilin özgül öğeleri diyebileceğimiz deyim ve atasözlerinin yanı sıra edebi eserlerden, film adlarından, televizyon programlarından vs. alıntılara da yer vererek çok sayıda kültürel öğeyi barındırmaktadır. Bu yönüyle metinlerarası bir boyut taşımaktadır. Bu nedenle animasyon filmin bölüm adları çeviri stratejilerini ortaya koyma aşamasında araştırma için zengin bir malzeme kaynağı oluşturmaktadır. Çeviri stratejilerini odak noktası olarak belirleyen çalışmada, Batıda ve Rusya’da öne çıkan araştırmacıların ortaya koyduğu çeviri stratejileri tanıtılacaktır. Başvurulan stratejiler animasyon filmin Rusçadan Türkçeye çevrilmiş olan yetmiş sekiz bölümün başlıkları üzerinden irdelenecektir. Bildirinin Rusça-Türkçe dil çiftinde çeviribilim alanında yapılan sınırlı sayıda çalışmaya katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çeviri stratejileri, görsel-işitsel çeviri, çizgi film çevirisi, metinlerarasılık, çeviri ve kültür

THE HIDDEN PHILOSOPHY IN THE POEMS OF HAN YU OF THE TANG PERIOD

TANG DÖNEMİ ŞAİRİ HAN YU'NÜN ŞİİRLERİNDE SAKLANAN FELSEFESİ

Nuray PAMUK ÖZTÜRK⁴¹

Burçin BEDEL⁴²

Abstract

Reigned between 618 and 907, The Tang Dynasty had been a period of cultural and literary abundance in the history of China. The most important literary genre among other literary works of the time was poetry. The developments in literary remained under the control of the central government due to the military events, chaos and wars experienced in the periods before the establishment of the dynasty. After the collapse of the Tang dynasty, the development of Chinese poetry decreased since the emphasis was drawn to different literary genres. For this reason, Tang period has been a period of development, innovation, increment and enrichment in quality for Classical Chinese poetry. Thanks to the support given by the emperors and rulers to poetry, many schools were opened, and poets were trained. Taking part in the civil service, many poets and bureaucrats served at court. During the establishment and rise of the dynasty, the themes of Tang poems were livelier and more hopeful; The themes of the poems in the later Tang period, that was, during the period of collapse, were more gloomy, sad, and mournful. The philosophical meanings of the poems have turned into aphorisms in the next generations. This situation allows us to see how the frame of mind of the period was. Han Yu (韩愈) was one of the poets whose works had philosophical meanings.

Han Yu was a famous thinker and writer who lived during the Tang Dynasty. He was among the most important intellectuals of China in the literary and philosophical field. His works had a significant impact on the literature and philosophy of his period and later. He produced works in the genres of prose, poetry, and criticism, and in these writings, he reflected the daily life and philosophy of his period. In an environment where Buddhism and Taoism were popular, he defended Confucian thought and reflected these thoughts in his literary works. Han Yu authored poems in distinctive styles, but the most well-known of these poems are the Seven Character Classical Poetry (七言古诗). In this system, there are seven characters in each line of the poems. The lengths of the poems vary according to the subject discussed.

In this study, Han Yu's selected poem written in the style of Seven Character Classical Poetry was analyzed and the background of his philosophical views in this poem was examined.

Key Words: Tang Dynasty, Chinese Poetry, Han Yu, Chinese Philosophy.

⁴¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, Çince Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı, Orcid: 0000-0001-8186-8116, nuray_panuk@hotmail.com

⁴² Araştırma Görevlisi Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Gürcü Dili ve Edebiyatı Bölümü, Orcid: 0000-0002-7820-3348, burcinbedel@hotmail.com

Öz

618-907 yılları arasında hüküm süren Tang Hanedanlığı, Çin tarihinde kültürel ve edebi zenginliğin en fazla görüldüğü dönemdir. Bu dönemde edebi eserler arasında en fazla önem verilen tür, şiidir. Hanedanlığın kuruluşundan önceki dönemlerde yaşanan askeri olaylar, karmaşa ve savaşlar sebebi ile edebi alandaki gelişmeler merkezi otoritenin kontrolünde kalmıştır. Hanedanlık yıkıldıktan sonra farklı edebi türlere önem verilmesi ile de Çin şirindeki gelişmeler sınırlı olmuştur. Bu sebeple Tang Hanedanlığı dönemi, Klasik Çin şiri için bir gelişme, yenilenme, sayı olarak artma, nitelik olarak zenginleşme dönemidir. İmparatorların ve yöneticilerin şire verdiği destek sayesinde pek çok okul açılmış, şair yetişmiştir. Bu kişilerin memuriyet kademesinde görev alması ile hanedanlık yönetiminde pek çok şair bürokrat yer almıştır. Hanedanlığın kuruluş ve yükselme döneminde Tang şirlerinin konuları daha canlı ve umutlu; sonraki Tang döneminde yani yıkılış döneminde şirlerin konuları daha kasvetli, üzgün ve kederlidir. Bazı şairlerin şirlerinde işledikleri derin felsefi anlam, sonraki nesiller tarafından özdeyişlere dönüşmüştür. Bu durum dönemin düşünce yapısı hakkında da bilgi edinmemize olanak sağlamaktadır. Şirlerinde felsefi anlama yer veren şairlerden bir tanesi Han Yu'dür (韩愈).

Han Yu, Tang Hanedanlığı döneminde yaşamış ünlü bir düşünür ve edebiyatçıdır. Edebi ve felsefi alanda Çin'in en önemli entelektüelleri arasında yer almaktadır. Çalışmalarının kendi dönemi ve sonrasının edebiyat ve düşünce hayatı üzerinde büyük etkisi olmuştur. Düz yazı, şiiir ve eleştiri türlerinde eserler vermiş, bu yazılarında döneminin günlük yaşamını ve felsefesini ele almıştır. Budizm ve Taoizm'in revaçta olduğu bir ortamda Konfüçyüsçü düşünceyi savunmuş, bu düşüncelerini edebi eserlerine de yansımıştır. Han Yu, farklı tarzlarda şiiirler yazmıştır ancak bu şiiirlerden en bilinenleri Yedi İmli Klasik Şiiir (七言古诗) tarzında olanlarıdır. Bu sistemde şiiirlerin her bir satırında yedi im bulunmaktadır. Şiiirlerin uzunlukları ise ele alınan konuya göre farklılık göstermektedir.

Bu çalışmada Han Yu'nun Yedi İmli Klasik Şiiir tarzında yazdığı seçili şiiiri analiz edilmiş ve bu şiiirdeki felsefi görüşlerinin arka planı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tang Hanedanlığı, Çin Şiiiri, Han Yu, Çin Felsefesi.

**DEVELOPING INTERCULTURAL SENSITIVITY IN
TRANSLATOR/INTERPRETER TRAINING FOR AN EFFECTIVE
INTERCULTURAL COMMUNICATION**

**ETKİLİ KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİM İÇİN ÇEVİRMEN/TERCÜMAN
EĞİTİMİNDE KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ**

Nurcihan YÜRÜK⁴³

Abstract

The understanding of translator / interpreter competency has undergone significant modifications as a result of the recent increase in cultural sensitivity in translation studies. Understanding translation and interpretation as a tool for intercultural communication as well as cross-linguistic communication is governed by the inseparable relationship between language and culture. The growth of worldwide communication has increased the relevance of translating from a cultural standpoint. As a result, intercultural competence became one of the most important aspect of translator and interpreter competence.

One of the most important areas of study in intercultural communication nowadays is intercultural competence. The terms intercultural competence and intercultural sensitivity may seem to be synonymous. Even though some academics occasionally confuse the terms intercultural competence and intercultural sensitivity to mean the same thing, they are simply related, not the same. The difficulty in understanding intercultural sensitivity and competence, which are related but distinct concepts, is mostly due to their close relationship. Intercultural competency cannot exist without intercultural sensitivity. Intercultural sensitivity and awareness present themselves behaviorally as intercultural competence.

Regularly working between at least two languages and two cultures, interpreters and translators need to be attentive to cultural diversities and capable of responding to them effectively and efficiently. Intercultural sensitivity is prized in today's age of global citizenship by organizations, schools, mentors, and interpreting services as well as society at large. The development of intercultural sensitivity is crucial for people's communication skills as well as for future leaders, professionals, translators, and interpreters who will need to have the necessary knowledge of cultural diversity and intercultural collaboration to do their jobs well.

Studies related to intercultural sensitivity have been conducted to date. However, the number of the studies examining the instructional methods to develop intercultural sensitivity for trainees in interpretation and translation fields are limited. This study tries to shed light on the importance of intercultural sensitivity to cultural differences in the training of translators and interpreters, and to provide suggestions about some instructional methods to develop intercultural sensitivity to cultural differences by taking Milton Bennet's Developmental Model of Intercultural Sensitivity (DMIS) into consideration.

⁴³ Assoc. Prof. Dr., Translation and Interpretation Department (English), Selçuk University, Konya, Turkey, nurcihanbasibek@yahoo.com

Keywords: intercultural sensitivity, intercultural competence, intercultural communication, translator, interpreter, training

Öz

Çevirmen/tercüman yeterliliği anlayışı, son zamanlarda çeviribilimde kültürel duyarlılığın artması sonucunda önemli değişikliklere uğramıştır. Çeviri ve tercümeyle kültürlerarası iletişimin yanı sıra diller arası iletişim için bir araç olarak anlamak, dil ve kültür arasındaki ayrılmaz ilişki tarafından belirlenir. Dünya genelinde iletişimin büyümesi, kültürel bir bakış açısından çevirinin önemini artırmıştır. Sonuç olarak, kültürlerarası yeterlilik, çevirmen ve tercüman yeterliliğinin en önemli yönlerinden biri haline gelmiştir.

Günümüzde kültürlerarası iletişimde en önemli çalışma alanlarından biri kültürlerarası yeterliliklerdir. Kültürlerarası yeterlilik ve kültürlerarası duyarlılık terimleri eş anlamlı görünebilir. Bazı akademisyenler zaman zaman kültürlerarası yeterlilik ve kültürlerarası duyarlılık terimlerini aynı anlama gelecek şekilde karıştırsalar da, bunlar aynı değil, sadece ilişkilidir. Birbiriyle ilişkili ancak farklı kavramlar olan kültürlerarası duyarlılık ve kültürlerarası yetkinliğin anlaşılmasındaki zorluk, çoğunlukla aralarındaki yakın ilişkiden kaynaklanmaktadır. Kültürlerarası yetkinlik, kültürlerarası duyarlılık olmadan var olamaz. Kültürlerarası duyarlılık ve farkındalık, davranışsal olarak kültürlerarası yeterlilik olarak karşımıza çıkar.

İki dil ve iki kültür arasında köprü görevi yapan tercümanlar ve çevirmenler, kültürel farklılıklara karşı dikkatli olmalı ve bunlara etkili ve verimli bir şekilde yanıt verebilmelidir. Kültürlerarası duyarlılık, günümüzün küresel vatandaşlık çağında kuruluşlar, okullar, mentorlar ve sözlü çeviri hizmetleri ile genel olarak toplum tarafından takdir görmektedir. Kültürlerarası duyarlılığın geliştirilmesi, insanların iletişim becerilerinin yanı sıra işlerini iyi yapmak için gerekli kültürel çeşitlilik ve kültürlerarası işbirliği bilgisine ihtiyaç duyacak olan geleceğin liderleri, profesyonelleri ve çevirmenleri ve tercümanları için çok önemlidir.

Bugüne kadar kültürlerarası duyarlılıkla ilgili çalışmalar yapılmıştır. Ancak, çeviri ve çeviri alanlarında öğretim gören öğrencilerin kültürlerarası duyarlılığını geliştirmeye yönelik öğretim yöntemlerini inceleyen araştırmaların sayısı sınırlıdır. Bu çalışma, Milton Bennet'in Kültürlerarası Duyarlılığın Gelişimsel Modeli'nden (DMIS) yararlanarak çevirmen ve çevirmenlerin eğitiminde kültürel farklılıklara karşı kültürlerarası duyarlılığın önemine ışık tutmaya ve kültürel farklılıklara karşı kültürlerarası duyarlılığı geliştirmeye yönelik bazı öğretim yöntemleri hakkında öneriler sunmaya çalışmaktadır.

Anahtar sözcükler: kültürlerarası duyarlılık, kültürlerarası yeterlilik, kültürlerarası iletişim, çevirmen, tercüman, eğitim

**EXAMINATION OF THE ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS OF THE
STUDENTS STUDYING IN THE DEPARTMENT OF TRANSLATION AND
INTERPRETATION IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES**

**MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK
ÖZELLİKLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Onur KÖKSAL⁴⁴

Beyza Nur ZORLU⁴⁵

Abstract

Entrepreneurship, which means taking action to do something, is becoming more and more important in the field of Social Sciences every day. There is a need for individuals who are willing to take opportunities, who are responsible for what they do, who are able to take risks, and who do not hesitate to add new perspectives to the field. The main aim of the research is to examine the entrepreneurship characteristics of the students studying in the Department of Translation and Interpretation, which is included in Social Sciences. The entrepreneurship levels of the students who are studying in the Department of Translation and Interpretation will be taken into account. The entrepreneurship characteristics of the students will be examined in terms of different variables. In order to examine the entrepreneurship characteristics of the students in terms of different variables, a 51-item measurement tool called "Entrepreneurship Scale for Students of Foreign Languages", which consists of four sub-dimensions, will be used in this research. The study group determined for this measurement tool will be composed of translator and interpreter students studying in the Department of Translation and Interpretation at Selçuk University between the years 2022 and 2023. In the research to be carried out, the t test, which is used to test the statistical significance of the difference between the two means, and the Anova test, which is used to measure whether there is a statistically significant difference between the means of independent groups, will be used. In the research, it is also aimed to reveal whether the entrepreneurship levels of the students studying in the department of translation and interpretation differ according to factors such as gender, the city they were brought up, family income, educational background of parents, and the number of siblings.

Keywords: Translation and Interpretation Students, Entrepreneurship, Translator and Interpreter

⁴⁴ Prof. Dr. Selçuk University, onurkoksal@selcuk.edu.tr

⁴⁵ Res. Asst. Selçuk University, beyzanur.zorlu@selcuk.edu.tr

Öz

Sosyal Bilimler alanında girişimcilik günden güne önem kazanmaktadır. Bir işi yapmak için harekete geçmek anlamında kullanılan girişimcilik, her alanda olduğu gibi Sosyal Bilimler alanında da giderek daha da önemli hale gelmektedir. Sosyal Bilimler alanında ortaya çıkan fırsatları değerlendirebilen, risk almaktan çekinmeyen, sorumluluk sahibi olan ve yeni bakış açılarını Sosyal Bilimler alanına aktarmaktan çekinmeyen bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Sosyal Bilimler alanlarından biri olan Mütercim ve Tercümanlık bölümü öğrencilerinin girişimcilik özelliklerini incelemektir. Mütercim ve Tercümanlık bölümünde öğrenim görmekte olan bu öğrencilerin ne derece girişken olduğu bu çalışmada ele alınacaktır. Araştırmaya dahil edilecek öğrencilerin girişimcilik özellikleri farklı değişkenler açısından incelenecektir. Öğrencilerin girişimcilik özelliklerini farklı değişkenler açısından incelemek için çalışmada dört alt boyuttan oluşan “Entrepreneurship Scale for Students of Foreign Languages” adlı 51 maddelik bir ölçek kullanılacaktır. Bu ölçek için belirlenen çalışma grubunu 2022-2023 yılları arasında Selçuk Üniversitesi Mütercim ve Tercümanlık bölümünde öğrenim görmekte olan Mütercim ve Tercümanlık öğrencileri oluşturacaktır. Araştırmada verilerin analizi için iki ortalama arasındaki farkın istatistiksel manidarlığını test etmek amacıyla kullanılan t testi ve bağımsız grupların ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın var olup olmadığını ölçmek amacıyla Anova testi kullanılacaktır. Öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin toplumsal cinsiyet, yetiştikleri şehir, aile gelir durumu, anne ve baba eğitim durumu, kardeş sayısı gibi etkenlere göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mütercim ve Tercümanlık Öğrencileri, Girişimcilik, Mütercim ve Tercüman

DIGITAL STORYTELLING: A TOOL FOR ENHANCING UNIVERSITY STUDENTS' ENGLISH SPEAKING PROFICIENCY

DİJİTAL HİKÂYE ANLATIMI: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE KONUŞMA YETERLİLİĞİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN KULLANILAN BİR UYGULAMA

Osman ÖZDEMİR⁴⁶

Abstract

The use of technology in English Language Teaching (ELT) has grown significantly over the past several decades, and educators now view it as a modern, interesting and worthwhile replacement for conventional pedagogy. Digital storytelling (DST) has developed into a practical teaching tool that can be used in the teaching and learning process for both students and teachers. In order to teach a foreign language, digital storytelling combines the benefits and success of conventional storytelling with the innovations of modern technologies. This study aims to determine how digital story telling enhances English speaking skills of university students. The purpose of the research is to evaluate the efficacy of authentic digital storytelling as a substitute method for enhancing speaking in university-level EFL courses. The study group of the research, which was designed as action research, consisted of 26 students studying in the same class at B1 level in the English preparatory program of Selçuk University School of Foreign Languages in the spring semester of the 2021-2022 academic year. Story telling activities were prepared by the students within the scope of English listening and speaking lesson curriculum. The study is designed to offer possibilities for digital storytelling on weekly topics. Seven week, multidisciplinary curriculum required the participants to collaborate in small groups to develop their digital stories in the target language, English. Action plans were developed in order to improve students' English speaking skills. The steps in this design are planning, acting, observing, and reflecting. Quantitative and qualitative data collection tools were used to have a clear perspective on the process within the action research. The quantitative findings of the study confirm that using digital storytelling in the classroom has improved and benefited students' English-speaking abilities. According to the qualitative findings of the study, students had the opinion that the application process also improved their listening skills, creative thinking skills and vocabulary knowledge. The majority of participants agreed that using technology based real communicating techniques will help them develop their speech abilities. The results show that interactive learning environments and digital storytelling boost the growth of adults' foreign language speaking abilities, vocabulary knowledge and creative thinking abilities. Additionally, it can assist teachers in creating curricula that incorporate digital storytelling into the learning process so that students can be engaged and self-directed learners.

Keywords: digital storytelling, English speaking skill, English listening skill, English vocabulary knowledge, creative thinking.

⁴⁶ Dr., Selçuk University School of Foreign Languages, osman_ozdemir73@hotmail.com

Öz

İngiliz Dili Öğretiminde (ELT) teknolojinin kullanımı son birkaç on yılda önemli ölçüde artış göstermiştir ve eğitimciler tarafından geleneksel pedagojinin modern, ilginç ve değerli bir alternatifi olarak görülmektedir. Dijital hikâye anlatımı (DST), hem öğrenciler hem de öğretmenler için öğretme ve öğrenme sürecinde kullanılacak pratik bir öğretim aracı haline gelmiştir. Dijital hikâye anlatımı, yabancı dil öğretmek için geleneksel hikâye anlatımının faydalarını ve başarısını modern teknolojilerin yenilikleriyle birleştirmektedir. Bu çalışma, dijital hikâye anlatımının üniversite öğrencilerinin İngilizce konuşma becerilerini nasıl geliştirdiğini belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırmanın amacı, üniversite düzeyinde yabancı dil olarak İngilizce derslerinde konuşmayı geliştirmek için bir alternatif yöntem olarak kullanılan dijital hikâye anlatımının etkinliğini değerlendirmektir. Eylem araştırması olarak tasarlanan bu araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce hazırlık programında aynı sınıfta B1 düzeyinde İngilizce öğrenim gören 26 öğrenci oluşturmaktadır. İngilizce dinleme ve konuşma dersi müfredatı kapsamında öğrenciler tarafından hikâye anlatımı etkinlikleri hazırlanmıştır. Çalışma, haftalık konularla ilişkili dijital hikâye anlatımı olanakları sunmak üzere tasarlanmıştır. Yedi haftalık çok disiplinli müfredat, katılımcıların dijital hikayelerini hedef dil olan İngilizce’de geliştirmek için küçük gruplar halinde iş birliği yapmalarını sağlamıştır. Öğrencilerin İngilizce konuşma becerilerini geliştirmek ve gözlemek için eylem planları geliştirilmiştir. Bu tasarımdaki adımlar planlama, eyleme geçme, gözleme ve yansımadır. Eylem araştırması kapsamında sürece ilişkin net bir bakış açısına sahip olmak için nicel ve nitel veri toplama araçları kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bulguları, sınıfta dijital hikâye anlatımının kullanılmasının öğrencilerin İngilizce konuşma becerilerini geliştirdiğini ve fayda sağladığını doğrulamaktadır. Araştırmanın nitel bulgularına göre öğrenciler, uygulama sürecinin dinleme becerilerini, yaratıcı düşünme becerilerini ve kelime bilgisini de geliştirdiği görüşüne sahip olmuşlardır. Katılımcıların çoğu, teknoloji tabanlı gerçek iletişim tekniklerini kullanmanın konuşma yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olacağı konusunda hemfikir olmuşlardır. Sonuçlar, etkileşimli öğrenme ortamlarının ve dijital hikâye anlatımının öğrencilerin yabancı dil konuşma becerilerinin, kelime bilgilerinin ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimini desteklediğini göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin etkileşime girebilmeleri ve kendi kendilerini yönetebilmeleri için dijital hikâye anlatımını öğrenme sürecine dahil eden müfredatların oluşturmasının öğretmenlere yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: dijital hikâye anlatımı, İngilizce konuşma becerisi, İngilizce dinleme becerisi, İngilizce kelime bilgisi, yaratıcı düşünme.

PRELIMINARY RESULTS FOR COGNITIVE EFFORT AND GAZE PATTERNS IN VIDEO-MEDIATED INTERPRETING: AN EYE TRACKING STUDY

VIDEO-ARACILI SÖZLÜ ÇEVİRİDE BİLİŞSEL ÇABA VE BAKIŞ ÖRÜNTÜLERİNE DAİR İLK SONUÇLAR: GÖZ İZLEME ÇALIŞMASI

Özden ŞAHİN ER ⁴⁷

Abstract

Remote interpreting is a type of interpreting where the interpreter is physically in a different place from some or all of the participants. Remote interpreting, which started as a telephone interpreting in 1973, was also tried in a video-mediated manner with the development of video systems in 1975, but was negatively received by interpreters. Physical distance, which basically separates on-site interpreting from remote interpreting, provides opportunities for interpreters while also causing some problems. Video-mediated interpreting, which is one of the remote interpreting types with increasing prevalence especially during the pandemic period, has great differences from on-site interpreting. Studies show that interpreters spend more cognitive effort into the type of remote interpreting. In addition, while stress is higher in video-mediated interpreting, the motivation of interpreters is lower. While there are previous studies measuring cognitive effort in simultaneous and consecutive interpreting types, there are gaps in the literature on interpreter effort in studies on video-mediated dialogue interpreting. This study aims to reveal the cognitive effort of the interpreter with the data obtained from a real video-mediated event in which dialogue interpreting was used. In an international meeting, the real-time eye movements of an interpreter who interpreted consecutively between English and Turkish languages were collected with an eye tracking device. In the study, the number of the interpreter's fixation, the transitions between the areas of interests (AOIs) where the speakers and listeners are placed in the screen, and their gaze patterns were examined. While the high number of fixation, a frequently used metric in process-oriented interpreting, indicates cognitive difficulty, transitions between areas of interests also mean controlling the visual signs of speakers and listeners in these areas. The gaze patterns are important in determining the coordinator role of the interpreter in maintaining the turn-taking. In the preliminary examinations made on the basis of these criteria, it was determined that there were differences on the basis of language. Within the scope of this study, which constitutes the first step of a more comprehensive study, some suggestions regarding the experimental process were presented.

Keywords: Video-mediated interpreting, remote interpreting, cognitive effort, gaze pattern, eye-tracking

⁴⁷ Assist. Prof. Dr. , Sakarya University, ozdens@sakarya.edu.tr

Öz

Uzaktan çeviri, sözlü çevirmenin katılımcıların bazılarında veya hepsinden fiziksel olarak farklı bir mekânda bulunduğu sözlü çeviri türüdür. 1973 yılında telefonla sözlü çeviri olarak başlayan uzaktan çeviri, 1975 yılında video sistemlerinin gelişmesiyle video-aracılı bir şekilde de denenmiş ancak çevirmenler tarafından olumsuz karşılanmıştır. Yerinde çeviriyle uzaktan çeviriye temelde ayıran fiziksel mesafe çevirmenlere fırsatlar sunarken aynı zamanda bazı problemlere sebep olmaktadır. Pandemi döneminde yaygınlığı artan uzaktan çeviri türlerinden video-aracılı çevirinin yerinde çeviriden büyük farklılıkları vardır. Çalışmalar, sözlü çevirmenlerin uzaktan çeviri türünde daha fazla bilişsel çaba harcadığını göstermektedir. Buna ek olarak stres video-aracılı sözlü çeviride daha fazla iken çevirmenlerin motivasyonu ise daha düşüktür. Daha önce andaş ve ardıl çeviri türlerinde bilişsel çabanın ölçüldüğü çalışmalar mevcutken video aracılı diyalog çevirisi üzerine çalışmalarda çevirmen çabasına dair literatürde eksiklikler mevcuttur. Bu çalışma, video aracılı diyalog çevirisinde gerçek bir çeviri ortamından elde edilen verilerle çevirmenin bilişsel çabasını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Uluslararası bir toplantıda İngilizce-Türkçe dilleri arası ardıl modda sözlü çeviri yapan bir çevirmenin gerçek zamanlı göz hareketleri göz takip cihazıyla toplanmıştır. Çalışmada çevirmenin odaklanma sayıları, konuşmacı ve dinleyicilerin işaretlendiği dikkat alanları arası geçişler ve bakış örüntüleri incelenmiştir. Süreç odaklı çeviribilimde sıklıkla kullanılan bu ölçütlerden odaklanma sayısının yüksek olması bilişsel zorluğa işaret etmekteyken, dikkat alanları arası geçişler de bu alanlarda yer alan konuşmacı ve dinleyicilerin görsel işaretlerinin kontrol edilmesi anlamına gelmektedir. Bakış örüntüleri ise konuşma sırasının belirlenmesinde sözlü çevirmenin koordinatör rolünün belirlenmesinde önemlidir. Bu ölçütler temelinde yapılan ön incelemelerde dil bazında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Daha kapsamlı bir çalışmanın ilk adımını oluşturan bu çalışma kapsamında deney sürecine dair bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Video-aracılı sözlü çeviri, uzaktan çeviri, bilişsel çaba, bakış örüntüleri, göz izleme

EVALUATIVE LEXIS IN CONFERENCE INTERPRETING: A TOOL FOR REFLECTING LINGUO-CULTURAL ASPECTS IN POLITICAL DISCOURSE

Piven (Nikitina) Irina VLADIMIROVNA⁴⁸

Zharikova Sophia ALEKSEYEVNA⁴⁹

Abstract

Politics plays a crucial role in the functioning of states. It determines the way states are shaping their home and foreign policy. Interpreters are the ones who mediate international relations and help build international communication. One of the biggest challenges facing interpreters is the issue of pragmatics since interpreters need to adapt the source text while rendering it into the target language so that a recipient understands the target text in its entirety, including its original meaning and/or emotional impact with respect to its linguistic differences.

The study explores lexical means of expressing evaluation, namely pragmamas, in political discourse and the issue of rendering this type of lexis in conference interpreting. The research focuses on relations between the pragmema and the context, as well as on what determines the perception of a pragmema. The authors analyze ways of interpreting pragmamas from Russian into English in conference interpreting, while paying attention to the asymmetry of evaluativity and the role of context in forming the evaluative component of an utterance.

The relevance of the study rests on the fact that dramatic political events are taking place worldwide that may transform the political landscape in the future. Leaders are addressing their nations and the world using various international platforms, and their speeches display numerous cases of pragmamas that translators need to adapt to a target audience.

Key words: pragmema, evaluativity, conference interpreting, context dependence, intercultural communication, political discourse.

⁴⁸ PhD in Philology, Associate Professor, Higher School of Interpreting and Translation, Linguistics University of Nizhny Novgorod (Nizhny Novgorod, Russia); email: irene.nikitina@gmail.com. ORCID: 0000-0002-2916-6659. ResearcherID: AHE-2162-2022.

⁴⁹ graduate, Higher School of Interpreting and Translation, Linguistics University of Nizhny Novgorod (Nizhny Novgorod, Russia); email: zharikovasonia@yandex.ru.

A RESEARCH ON ESSAYS WRITTEN BY JORGE LUÍS BORGES

PIERRE MENARD, AUTHOR OF THE DON QUIXOTE&SOME ADAPTATIONS OF HOMER

Rabia AKSOY ARIKAN⁵⁰

Abstract

Jorge Luis Borges (1899, 1986), Argentine poet, essayist and short story writer, was one of the most influential writers of the 20th century. His short story “Pierre Menard, Author of the Don Quixote” was published in Spanish in an Argentine magazine called “Sud” in May 1939, “Some Adaptations of Homer” in 1932, and his essays “Discussion” in 1932, in which he reflected on Argentine realities and issues involving eastern philosophy, literature and rationalism, were published as masterpieces. Jorge Luis Borges, who shaped Spanish literature, is considered a milestone in Latin American Literature with his identity as a writer. In addition, Borges, who was born and lived in Argentina but characterises himself as an “international man of letters”, creates imaginary and symbolic words independent of time and space. The memorability of his extraordinarily successful placement of these words indicates the importance of his work. This study aims to analyse Borges’ short story “Don Quixote according to Pierre Menard”, and his essay “Some Adaptations of Homer”, and to remind his contributions to world literature and art.

Keywords: Jorge Luis Borges, Pierre Menard, Don Quixote, Homer, Literature.

Öz

Arjantinli şair, denemeci ve kısa öykü yazarı Jorge Luis Borges (1899, 1986) 20. yüzyılın en etkili yazarlarından biriydi. “Don Kişot’un Yazarı Pierre Menard” adlı kısa öyküsü Mayıs 1939’da “Sud” adlı bir Arjantin dergisinde İspanyolca olarak, 1932’de “Homeros’un Bazı Uyarlamaları” ve 1932’de Arjantin gerçekleri ile doğu felsefesi, edebiyat ve rasyonalizm konularını işlediği “Tartışma” adlı denemeleri başyapıt olarak yayımlandı. İspanyol edebiyatına yön veren Jorge Luis Borges, yazar kimliğiyle Latin Amerika Edebiyatı’nda bir mihenktaş olarak kabul edilmektedir. Arjantin’de doğup yaşayan ancak kendisini “uluslararası bir edebiyatçı” olarak nitelendiren Borges, zaman ve mekândan bağımsız, düşsel ve simgesel sözcükler yaratmaktadır. Bu sözcükleri olağanüstü bir başarıyla yerleştirmesinin iz bırakıcılığı, eserinin önemine işaret etmektedir. Bu çalışma, Borges’in “Pierre Menard’a Göre Don Kişot” adlı kısa öyküsünü ve “Homeros’un Bazı Uyarlamaları” adlı denemesini incelemeyi ve Borges’in dünya edebiyatına ve sanatına katkılarını hatırlatmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Jorge Luis Borges, Pierre Menard, Don Kişot, Homeros, Edebiyat.

⁵⁰ Asst. Prof. Dr., Çankırı Karatekin University, Foreign Languages Department, Çankırı, TÜRKİYE
E-mail: rarikan18@gmail.com ORCID NO: 0000-0002-9074-7428

THE ROLE OF GRAMMAR IN LEARNING/TEACHING A SECOND LANGUAGE

İKINCI DİL ÖĞRENMEDE/ÖĞRETMEDE DİL BİLGİSİNİN ROLÜ

Rana Elsayed ERDEMİR⁵¹

Abstract

Grammar is the linguistic competence which enables us to use the language efficiently for different purposes in different contexts. In other words, it is the measures we apply to language to judge whether we use the language correctly or not. From the linguistic point of view, grammar has different branches; each of which handles a certain area in the language such as sounds (Phonetics), words structure (Morphology), sentence structure (Syntax), meaning (Semantics) and style (Rhetoric). However, grammar for a native speaker functions differently than in the case of a second language learner. Grammar for a native speaker is an inherent capacity which facilitates the acquisition of the mother tongue smoothly and effortlessly. On the other hand, grammar for the second language learner involves a conscious and extended process to achieve the required result and acquire the desired language proficiency. Although the role of grammar in learning any foreign language is undeniable, it is still debatable to what extent pure grammar should be taught in second language courses. The question here has always been an area of research whether grammar is indispensable in learning a second language or not. This paper attempts to question the importance of grammar in learning and/or teaching a second language through analyzing two approaches: Firstly, the grammar-based approach to teaching language. This will highlight the exclusive grammar approach with its pros and cons. In this approach, the learner is faced with the pure grammatical rules which are taught bluntly and extensively by the instructor. The learner is expected to learn the theoretical rules as they progress in learning the language. This prescriptive approach enhances the learner's competence of the learnt language. However, the learner's ability to reflect this competence in their performance in order to serve the functional purpose of the language is debatable. Secondly, the zero-grammar approach or the communicative approach to teaching a language will be discussed. This part will analyze the value and benefit of the communicative approach structured mostly on listening and speaking. In this approach, the learner is directed to the performative level since the very beginning of the teaching course. Here, the language learner is not concerned with the theoretical rules or how they should be. On the contrary, they are mainly targeting to achieve a successful communication through this language in the closest manner to the native usage. By focusing on the speaking, listening and the practical setting in which the language functions, the learner is expected to be able to communicate successfully without the need of the detailed linguistic knowledge. The two contradicting approaches will be briefly weighted in order to find a middle point that can best benefit both the learner and the teacher when it comes to second

⁵¹ Lecturer in Dokuz Eylul University, Department Of Arabic Language And Literature. Izmir, Turkey. Phd Student in the Departmet Of Islamic Philosophy in the same university. rana.erdemir@gmail.com
rana.erdemir@deu.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-7206-5880

language education. The paper is concluded with recommendations for educators for better results in second language teaching.

Keywords: Second language learning, communicative approach, prescriptive grammar, universal grammar, competence and performance.

Öz

Dilbilgisi, dili farklı amaçlar için farklı bağlamlarda verimli bir şekilde kullanmamızı sağlayan dil yeterliliğidir. Başka bir deyişle, dili doğru kullanıp kullanmadığımızı yargılamak için dile uyguladığımız ölçülerdir. Dilbilim açısından gramerin farklı dalları vardır; her biri dilde sesler (Fonetik), kelime yapısı (Morfoloji), cümle yapısı (Sözdizimi), anlam (Semantik) ve üslup (Retorik) gibi belirli bir alanı işler. Bununla birlikte, ana dili konuşan biri için dilbilgisi, ikinci bir dil öğrenen kişinin durumundan farklı şekilde çalışır. Ana dili konuşanlar için dilbilgisi, anadilin sorunsuz ve zahmetsizce edinilmesini kolaylaştıran içsel bir kapasitedir. Öte yandan, ikinci dil öğrenen için dilbilgisi, istenen sonuca ulaşmak ve istenen dil yeterliliğini elde etmek için bilinçli ve genişletilmiş bir süreci içerir. Herhangi bir yabancı dilin öğrenilmesinde dilbilgisinin rolü yadsınamaz olsa da, ikinci dil derslerinde saf dilbilgisinin ne ölçüde öğretilmesi gerektiği hala tartışmalıdır. Buradaki soru, ikinci bir dil öğrenmede dilbilgisinin vazgeçilmez olup olmadığı her zaman bir araştırma alanı olmuştur. Bu araştırma, iki yaklaşımı analiz ederek dilbilgisinin ikinci bir dil öğrenme ve/veya öğretmedeki önemini sorgulamaya çalışmaktadır: Birincisi, dil öğretiminde dilbilgisine dayalı yaklaşım. Bu bölüm, artıları ve eksileri ile özel dilbilgisi yaklaşımını vurgulayacaktır. Bu yaklaşımda öğrenci, öğretmen tarafından açık ve kapsamlı bir şekilde öğretilen saf dilbilgisi kuralları ile karşı karşıya kalır. Öğrencinin dili öğrenmede ilerledikçe teorik kuralları öğrenmesi beklenir. Bu kuralcı yaklaşım, öğrenenin öğrenilen dile ilişkin yetkinliğini artırır. Ancak öğrenenin bu yetkinliği dilin işlevsel amacına hizmet etmek için performansına yansıtıp yansıtmadığı tartışmalıdır. İkinci olarak, bir dil öğretiminde sıfır gramer yaklaşımı veya iletişimsel yaklaşım. Bu bölüm, çoğunlukla dinleme ve konuşma üzerine yapılandırılmış iletişimsel yaklaşımın değerini ve faydasını analiz edecektir. Bu yaklaşımda öğrenci, öğretim kursunun en başından itibaren performatif düzeye yönlendirilir. Burada dil öğrencisi teorik kurallarla veya bunların nasıl olması gerektiği ile ilgilenmez. Aksine, esas olarak anadil kullanımına en yakın şekilde bu dil üzerinden başarılı bir iletişim kurmayı hedeflerler. Dilin işlev gördüğü konuşma, dinleme ve pratik ortama odaklanarak, öğrencinin ayrıntılı dil bilgisine ihtiyaç duymadan başarılı bir şekilde iletişim kurabilmesi beklenir. İkinci dil eğitimi söz konusu olduğunda hem öğrenciye hem de öğretmene fayda sağlayabilecek bir orta nokta bulmak için birbiriyle çelişen iki yaklaşım kısaca ağırlıklandırılacaktır. Çalışma, ikinci dil öğretiminde daha iyi sonuçlar alınması için eğitimcilere yönelik önerilerle sonlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İkinci dil öğrenimi, iletişimsel yaklaşım, kuralcı dilbilgisi, evrensel dilbilgisi, yeterlilik ve performans.

AUTOMATED AND MACHINE TRANSLATION OF TECHNICAL TEXTS

TEKNİK METİNLERİN OTOMATİK VE MAKİNE ÇEVİRİSİ

Ruşen RAMİZOĞLU⁵²

Abstract

The translation of technical texts is done mainly through automated translation or machine translation. The human factor plays a key role in automated translation. Thus, the translator translates the technical text from one language to another using special electronic dictionaries or translation programs. However, in machine translation, the main role belongs to the machine (computer, tablet, phone, etc.). In the process of such translation, the work of determining the appropriate equivalents of technical terms and reflecting them in the translated text is performed by a machine.

A study of both translation tools revealed that neither of them is perfect. It is clear that during the translation of technical texts, there is necessity to provide the terminology of one language in another language. However, some terms are polysemous terms. At this time, the machine should choose between their meanings and reflect only one of these meanings in the translated text. This selection is not always successful. During automated translation, the translator makes such selection. In this case, it is important that the translator have a deep knowledge of the field to which the technical text belongs. That is, the translator should be an engineer when translating a text related to engineering and a surveyor when translating a text related to geodesy. Otherwise, there is no doubt that the quality of the translated text will be low. Therefore, in modern times, special attention is paid to the training of specialized field translators. A professional translator must be able to determine the meaning of the term in each specific case. For this, technical field translators must know how to work with thematic technical dictionaries and constantly enrich their terminological knowledge.

This process is also at issue for machine translation of technical texts. Machine translation programs must be constantly improved, newly emerging technical terms, numerous examples of the use of these terms in sentences or text fragments must be transferred to their memory. The greater the number of such examples, the higher the probability that the machine will choose a more successful option among various options during the translation process.

However, after machine translation of technical texts, there may be need for a translator or, more precisely, an editor. Still it should be noted that, in any case, machine translation of technical texts is more successful than machine translation of literary texts and makes the editor's work much easier.

Theoretical and practical problems of translation of technical texts are investigated and recent achievements in this field are examined in the study.

Keywords: machine translation, automated translation, translation of technical texts

⁵² Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, rovshan@selcuk.edu.tr
revshan@mail.ru

Öz

Teknik metinlerin çevirisi son yıllar esas olarak otomatik çeviri veya makine çevirisi yoluyla yapılır. İnsan faktörü, otomatik çeviride kilit bir rol oynar. Yani çevirmen, teknik metni özel elektronik sözlükler veya çeviri programları kullanarak bir dilden diğerine çevirir. Ancak makine çevirisinde asıl rol makineye (bilgisayar, tablet, telefon vb.) aittir. Bu çeviri sırasında teknik terimlerin uygun karşılıklarının belirlenmesi ve çevrilen metne yansıtılması işi bir makine tarafından gerçekleştirilir.

Her iki çeviri aracı üzerinde yapılan bir araştırma, ikisinin de mükemmel olmadığını ortaya çıkardı. Teknik metinlerin çevirisi sırasında bir dilin terminolojisinin başka bir dilde sağlanmasına ihtiyaç olduğu açıktır. Ancak bazı terimlerin birkaç anlamı var. Bu durumda makine, anlamlar arasında seçim yapmalı ve bu anlamlardan yalnızca birini çevrilmiş metinde yansıtmalıdır. Fakat makine tarafından yapılan bu seçim her zaman başarılı olamıyor. Otomatik çeviri sırasında böyle bir seçim çevirmen tarafından yapılır. Bu durumda çevirmenin teknik metnin ait olduğu alan hakkında derin bir bilgi birikimine sahip olması önemlidir. Yani çevirmen mühendislikle ilgili bir metni çevirirken mühendis, jeodezi ile ilgili bir metni çevirirken de jeodezi uzmanı olmalıdır. Aksi takdirde tercüme edilen metnin kalitesinin düşük olacağından şüphe yoktur. Bu nedenle, çağdaş dönemde, uzman alan tercümanlarının eğitime özel önem verilmektedir. Profesyonel bir çevirmen, her özel durumda terimin anlamını belirleyebilmelidir. Bunun için teknik alan çevirmenleri, tematik teknik sözlüklerle çalışmayı bilmeli ve terminolojik bilgilerini sürekli zenginleştirmelidir.

Bu süreç, teknik metinlerin makine çevirisi için de geçerlidir. Makine çeviri programları sürekli geliştirilmeli, yeni ortaya çıkan teknik terimler, bu terimlerin cümle veya metin parçaları içinde kullanımına dair sayısız örnek hafızalarına aktarılmalıdır. Bu tür örneklerin sayısı ne kadar fazla olursa, makinenin çeviri işlemi sırasında çeşitli seçenekler arasından daha başarılı bir seçeneği seçme olasılığı o kadar yüksek olur.

Ancak teknik metinlerin makine çevirisinden sonra bir tercümana veya daha doğrusu bir editöre ihtiyaç duyulabilir. Ama her durumda teknik metinlerin makine çevirisinin edebi metinlerin makine çevirisinden daha başarılı olduğunu ve editörün işini çok kolaylaştırdığını belirtmek gerekir.

Çalışmada teknik metinlerin çevirisinin teorik ve pratik sorunları araştırılmış, bu alandaki son gelişmeler incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: makine çevirisi, otomatik çeviri, teknik metinlerin çevirisi

**A NATIONAL VALUE FROM A NON-NATIONAL PERSPECTIVE: THE CASE OF
'THE ÇANAKKALE BATTLES'⁵³**

**MILLI BİR DEĞERİN GAYRİMILLİ BİR BAKIŞ AÇISIYLA TEMSİLİ:
'ÇANAKKALE MUHAREBELERİ' OLGUSU**

Serhat KAHYAOĞLU⁵⁴

Dr. Mehmet YILDIZ⁵⁵

Abstract

The Çanakkale Battles have acted as the major focus of a plethora of academic fields, primarily historical studies. The national (referring to Türkiye) and international academia have contributed to the literature on the Çanakkale Battles because it is a critical component of the First World War. The Çanakkale Battles, a national and international subject, have caused a problem of theoretical perspective since it is a 'campaign' for the Entente Powers yet 'a series of defense battles' for the Central Powers. It is observed that – thanks to a number of reasons – Turkish researchers tend to prefer lexical and phrasal preferences of the target linguistic culture (English) in their studies, which are mostly published in English. Providing an ethnocentric perspective upon lexicological and phraseological selections, the 'domestication' strategy is observed to be employed frequently by Turkish researchers. In this sense, this study seeks to analyze the English academic texts of Turkish researchers to understand how they conceptualize this historical event. The study relies on the analysis of a corpus consisting of a multitude of English academic texts. In addition, this study aims to illustrate the social, linguistic, and academic 'violent effect' of 'domestication' on the source culture – as observed in the preliminary analysis – and on the representation of Turkish identity in international publications featuring the Çanakkale Battles. Moreover, it is sought to foster an awareness of the international representation of the Çanakkale Battles that foregrounds the Turkish identity since it is a national value for the Turkish. Through the corpus-based analysis, it is aimed to scrutinize the influence of the lexical and phrasal selections on 'battles'-related discourse and to observe which mechanisms thereof operationalize and avail of this discourse. Furthermore, the utilization of discourse is analyzed through Lefevre's theories pertaining to discourse and differentiated and undifferentiated patronage theories to determine whether lexical and/or phrasal selections, designating terminology for 'battles', originate a conceptual autocatalytic cycle. Therefore, this study aims to question whether English-writing Turkish researchers are influenced by the prevalent foreign (English) discourse. In addition, it is attempted to shine some light on whether English-writing Turkish researchers contribute to this non-national discourse. Lastly, this study intends to investigate the likely multidimensional effects of the unestablished

⁵³ Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Lisans Öğrencisi Araştırma Projesi kapsamında 2022 yılı, proje numarası:4157.

⁵⁴ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, serhat.kahyaoglu@yahoo.com

⁵⁵ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, mehmetyildiz@comu.edu.tr

conceptual unity caused by the mistranslation of cultural values, such as area, region, and district names.

Keywords: Çanakkale Battles, domestication, non-national perspective, conceptual autocatalytic cycle, violent effect

Öz

Çanakkale Muharebeleri (Muharebatı) tarih başta olmak üzere birçok akademik alanın çalışma konusu haline gelmiştir. Özellikle Birinci Dünya Savaşı'nın bir parçası olmasından dolayı uluslararası akademi de Çanakkale Muharebeleri hakkında eserler ortaya koymuştur. Hem ulusal hem de uluslararası nitelik taşıyan bu konu beraberinde bir temsil problemi de getirmiştir. Çanakkale Muharebeleri, İtilaf Güçleri'ne göre bir sefer olmakla beraber İttifak Güçleri için bir savunma muharebeleri bütünüdür. Akademiye en çok tercih edilen dillerin başında gelen İngilizce özelinde incelendiğinde Türk araştırmacıların birtakım nedenlerden dolayı erek kültür temsilini sözcük düzeyinde muharebelere yansıttığı görülmektedir. Çeviribilim alanında 'yerleştirme' olarak anılan etnik merkezîyetçi bir bakış açısı sunan çeviri stratejisinin Türk araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu doğrultuda, bu çalışma Türk araştırmacıların Çanakkale Muharebeleri'ni İngiliz dilinde oluşturdukları metinlerde nasıl kavramsallaştırdığını incelemeyi hedeflemektedir. Çalışma, söz konusu İngilizce metinlerden oluşan bir bütüncenin (corpus) çözümlenmesi üzerine inşa edilmiştir. Ön çözümlenmelerde gözlemlenen yerleştirmenin kaynak kültüre/dile yaptığı toplumsal, dilsel ve akademik 'yıkıcı etkinin', Çanakkale Muharebeleri özelinde uluslararası alanda Türk benliğine/kimliğine verdiği zararın ortaya konulması ve milli bir değer olan 'muharebeler'in yabancı dillerde Türk bakış açısını yansıtacak şekilde temsiline değgin bir farkındalık oluşturulması hedeflenmektedir. Bütüncel bazlı söylem analizi aracılığıyla geçmişten günümüze kadar Çanakkale Muharebelerini nitelemek için kullanılan sözcüklerin ve öbeklerin muharebelere değgin söylemi nasıl şekillendirdiği, hangi mekanizmalar tarafından işlevselleştirildiği tartışılacaktır. Söylemi şekillendiren unsurlar bağlamında André Lefevre'nin dağıtılmış ve dağıtılmamış (differentiated and undifferentiated) patronaj ve diskur kavramları aracılığıyla 'muharebeler'i niteleyen sözcüklerin ve/veya öbeklerin kullanımının bir 'kavramsal otokatalitik döngü' oluşturup oluşturmadığı incelenecektir. Böylelikle, bu çalışma 'muharebeler' ile ilgili yabancı söylemin İngiliz dilinde akademik metin üreten Türk araştırmacı yazarları yönlendirip yönlendirmediğini ve Türk araştırmacıların bu gayrimilli söyleme katkı sağlayıp sağlamadığını da araştıracaktır. Ayrıca, yöre/yer/bölge isimleri gibi kültürel değerlerin doğrudan başka bir dile aktarımının gerçekleşmediği durumlarda oluşabilecek bir çokboyutlu etki ve diller arasındaki kavramsal birlikteliğin oluşmamasının etkileri gözlemlenecektir.

Anahtar Sözcükler: Çanakkale Muharebeleri, yerleştirme, gayrimilli bakış açısı, kavramsal otokatalitik döngü, yıkıcı etki

ÇEVİRİ MESLEĞİNİN GELECEĞİ: ÇEVİRMENLERİN BAKIŞ AÇISI

FUTURE OF TRANSLATION PROFESSION: TRANSLATORS' PERSPECTIVE

Sevcan SEÇKİN⁵⁶

Abstract

The future of the translation profession is moving in a completely different direction, especially with machine translation (MT) systems that have become a part of the translation process in recent years. This new expansion of the industry has led to significant differences both in the practice of the translation profession and in the position of translators in the field. In technical translation, which is the subject of the study, the human translator and MT mostly shape the process together, and much higher quality translations emerge compared to the past, especially in terms of speed and standardization. Therefore, it is thought that the MT systems will most likely dominate the translation industry in the next century. Speed, quality control and cost are the most effective factors which make this integration essential. It is a well-known fact that traditional translation cannot keep up with the demands of the rapidly changing and ever-growing translation market. MT, on the other hand, continues to leave its mark on the translation industry in the 21st century, with its increasingly high-quality outputs, especially today, where technology is developing extremely rapidly. However, the integration of MT into the translation processes has completely changed the general understanding of traditional translation and has caused some concerns among translators despite the opportunities it offers. Based on this idea, this paper examines the views of translators on the translation profession. The data to be used in this paper is obtained from two different studies that the author has carried out before on freelance technical translators. In one of these studies, conducted through questionnaires prepared as Google Forms, 10 participants were asked about their thoughts on the future of the translation profession, and in the other, 16 participants were asked about their opinions on the future of the freelance translation industry in Turkey. In the first study, 10 participants answered the question, while in the second study, 14 participants gave their opinions. As a result of the study, different predictions emerged about the future of the translation profession. Some participants think that machine translation will dominate the industry in the future and therefore there will be imbalances in pricing, roles will change sharply, and there will also be unemployment as the need for human translators will decrease. Although those who think that the profession will disappear completely are in the minority, it has been revealed that the participants have significant concerns about the future of the profession. More empirical studies are needed to reach general conclusions.

Key words: MT, freelance translators, translation profession

⁵⁶ Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Mütercim Tercümanlık (İng.) Bölümü, İstanbul/Türkiye, e-posta: sseckin@fsm.edu.tr

Öz

Çeviri mesleğinin geleceği, özellikle son yıllarda çeviri sürecinin bir parçası haline gelen makine çevirisi (MÇ) sistemleri ile tamamen farklı bir yöne doğru ilerlemektedir. Sektörün bu yeni açılımı hem çeviri mesleğinin uygulanmasında hem de çevirmenlerin alan içerisindeki konumunda belirgin farklılıklara yol açmıştır. Çalışmaya konu olan teknik çeviri alanında, insan çevirmen ve MÇ, çeviri sürecini çoğunlukla birlikte şekillendirmekte ve özellikle hız ve standardizasyon açısından geçmişe kıyasla çok daha kaliteli çeviriler ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, MÇ sistemlerinin gelecek yüzyılda çeviri endüstrisine daha fazla hâkim olacağı düşünülmektedir. Hız, kalite kontrol ve maliyet bu entegrasyonu gerekli kılan en etkili faktörlerdir. Geleneksel çevirinin, hızla değişen ve sürekli büyüyen çeviri pazarının taleplerine ayak uyduramayacağı da artık bilinen bir gerçektir. MÇ ise özellikle teknolojinin son derece hızlı geliştiği günümüzde giderek artan yüksek kaliteli çıktıları ile 21. yüzyılda çeviri sektörüne damgasını vurmaya devam etmektedir. Diğer taraftan, MÇ'nin çeviri süreçlerine dahil edilmesi, geleneksel çevirinin genel anlayışını tamamen değiştirmiş ve sunduğu olanaklara rağmen çevirmenler arasında bazı endişelere neden olmuştur. Bu fikirden hareketle, mevcut çalışmada çevirmenlerin çeviri mesleğinin geleceğine dair görüşleri incelenmektedir. Çalışmada, yazarın daha önce teknik çeviri yapan serbest çevirmenler üzerine yaptığı iki farklı çalışmadan elde edilen veriler kullanılmaktadır. Google Form biçiminde hazırlanan anketler aracılığıyla yürütülen bu çalışmalardan birinde 10 katılımcıya çeviri mesleğinin geleceği hakkındaki düşünceleri, diğerinde ise 16 katılımcıya Türkiye'de serbest çeviri sektörünün geleceğine ilişkin görüşleri sorulmuştur. İlk çalışmada soruyu 10 katılımcı yanıtlarken, ikinci çalışmada 14 katılımcı görüş bildirmiştir. Çalışmanın sonucunda çevirmenlik mesleğinin geleceğine dair farklı öngörüler ortaya çıkmıştır. Katılımcıların bir kısmı gelecekte makine çevirisinin sektörü daha da domine edeceğini ve bu nedenle fiyatlandırmada dengesizlikler yaşanacağını, rollerin keskin biçimde değişeceğini, bunun yanı sıra insan çevirmene duyulan ihtiyaç azalacağı için işsizliğe neden olabileceğini düşünmektedir. Mesleğin tamamen yok olacağını düşünenler azınlıkta olsa da katılımcıların mesleğin geleceğine dair belirgin endişeler taşıdığı ortaya çıkmıştır. Genel sonuçlara ulaşabilmek için daha fazla ampirik çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: MT, serbest çevirmenler, çevirmenlik mesleği

CHINESE MYTHOLOGY AND THE NOVEL OF JOURNEY TO THE WEST

ÇİN MITOLOJISI VE BATIYA YOLCULUK ROMANI

Şükrü AKTAŞ⁵⁷

Abstract

Mythological narratives, stories, legends, myths and epics are extremely important in terms of world literature, besides, they are sources that provide valuable data on the cultural roots of the nation they belong to. These resources, which reflect the cultures, languages, beliefs, customs and traditions of the societies, peoples or nations they belong to, are the cultural treasures of the belonging societies. With this respect, at this presentation, we will briefly mention about the Chinese Mythology, which has brought many valuable resources and works to world literature and as a result of this, to give an sample about this the novel of Journey to the West, closely related to the Classical Chinese literature. On the other hand, the subject of the existence of man and the universe according to Chinese mythology will be mentioned, and the information will be given about the mythological, surrealistic elements and narratives of the novel Journey to the West (西游记), which has taken its place among the world classics of Chinese literature in terms of its elements and background. However, the unique structure of Chinese Mythology is a cultural element that has distinctive features with its distinctive and similar aspects when compared to the mythological elements of other cultures of the world.

As being a special part of this, the fictional story inspired by a true story about the journey to India that started under the leadership of Tang Sanzang (唐三藏; Xuanzang 玄奘), the main character of the novel Journey to the West, has close connection with Chinese mythology and thus Chinese literature. In addition to this, The lives of the other attendants, accompanied Xuanzang and served during the seventeen-year expedition, also contains many mythological and supernatural events and phenomena from the aspects of their coming in to being and attending into the novel and Xuanzang. One of the most important sample for this that would be given, is the arrival of Sun Wukong (孙悟空) on the stage of existence. Eventhough what he did in his life, his mischief, and what happened to him while searching for immortality, each of them appear as ordinary events, they contain mythological events in terms of their formation and content. Eventhough what he did in his life, his mischief, and what happened to him while searching for immortality, each of them appear as ordinary events, they contain mythological events in terms of their formation and content. On the other hand, the lives of side symbols such as Zhu Bajie (猪八戒), Sha Wujing (沙悟净) and their participation in the adventure in the novel contain mythical elements and phenomena. All these show how mythology and mythical stories have a place in Chinese literature. In this presentation, the brief information about Chinese mythology will be given, and then the novel Journey to the West will be briefly explained and its connection with Chinese mythology will be introduced.

⁵⁷ Dr., Ağrı İÇ. Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Mütercim-Tercümanlık Bölümü, Ağrı, Türkiye. (<https://orcid.org/0000-0002-9945-0620>) (aktas@agri.edu.tr).

Keywords: Chinese Mythology, Journey to The West, Tang Sanzang, Xuanzang, Sun Wukong

Öz

Mitolojik anlatılar, hikâyeler, efsaneler, mitler ve destanlar, dünya edebiyatı açısından son derece önemli olmakla birlikte, ait olduğu ulusun kültür köklerine dair kıymetli veriler sağlayan kaynaklardır. Ait oldukları toplumların, halkların veya ulusların, kültürleri, dilleri, inançları, örf, adet ve gelenekleri en güzel şekilde yansıtan bu kaynaklar, ait oldukları toplumun birer kültür hazineleridir. Bu bakımdan ele aldığımız bu çalışmamız, dünya edebiyatına pek çok kıymetli kaynak ve eser kazandırmış Çin toplumunun, edebiyat ve tarihine dair önemli bir olgu olan Çin Mitolojisi ve bununla yakından bağlantılı olan Klasik Çin edebiyatı eseri Batıya Yolculuk romanı kısaca değinecektir. Diğer yandan da gerek Çin mitolojisine göre insanın, evrenin varoluşu bahsine değinilecek, akabinde de içerdiği öğeler ve hikâyesi bakımından Çin edebiyatının dünya klasikleri arasında yerini almış eseri olan Batıya Yolculuk (西游记) romanının içerdiği mitolojik, gerçeküstücü öğe ve anlatılara dair bilgi verilecektir. Bununla birlikte, Çin Mitolojisini kendine has yapısı, dünyanın diğer kültürlerinin sahip oldukları mitoloji öğeleri bağlamında ayrışan ve benzeşen yönleri kendine özgü özellikleri olan bir kültür ögesidir. Bu bağlamda, Çin mitolojisiyle olan bağı ve dolayısıyla Çin edebiyatının dünya kültür mirasına ve edebiyatına kazandırdığı Batıya Yolculuk romanının ana karakteri olan Tang Sanzang (唐三藏; Xuanzang 玄奘) önderliğinde başlayan Hindistan yolculuğunun anlatıldığı gerçek bir hikayeden esinlenilmiş kurgusal hikaye de bunun özel bir parçasıdır. Xuanzang'a yoldaşlık edip, on yedi yıllık sefer boyunca hizmetinde bulunan diğer öğelerin yaşamları, varlık sahnesine gelişleri pek çok yönü ile mitolojik ve olay ve olgular içermektedir. Buna dair en önemli örneklerden biri Sun Wukong'un (孙悟空) varlık sahnesine gelişidir. Yaşamında, yaptıkları, haylazlıkları, ölümsüzlük ararken başına gelenler her biri sıradan hadiseler şeklinde meydana gelmiş olaylar olarak görünse de oluş biçimleri ve içerikleri bakımından mitolojik hadiseler içermektedir. Diğer yandan, Zhu Bajie (猪八戒), Sha Wujing (沙悟净) gibi yan simgelerin hayatları, romanda işlenen serüvene katılmaları mitik öğe ve olgular içermektedir. Tüm bunlar mitolojinin, mitik hikayelerin Çin edebiyatında nasıl bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Bu sunuda Çin mitolojisine dair kısa bilgi verilecek, devamında Batıya Yolculuk romanı kısaca anlatılıp, Çin mitolojisi ile bağı tanıtılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çin Mitolojisi, Batıya Yolculuk, Tang Sanzang, Xuanzang, Sun Wukong

YAPI BAKIMINDAN YAKIN GÖRÜNEN KALIP SÖZLERİN İŞLEVSEL FARKLILIKLARI

FUNCTIONAL DIFFERENCES OF STEREOTYPES WHICH ARE LOOKING STRUCTURALLY SIMILAR

Tuna UYSAL⁵⁸

Abstract

A large part of Turkish vocabulary consists of stereotyped expressions. Detailed studies have been carried out on these stereotyped expressions consisting of language units such as idioms, proverbs, formulaic words and reduplications, and the number of these studies is increasing day by day.

One of the stereotypical expressions is formulaic words. Molded words, also called "relationship words" or "cultural unit" have an important place in the vocabulary of Turkish. In short, the classification of these structures, which can be defined as "a set of words that are customary to be used during the relations between the members of a society" is important for a comprehensive and detailed understanding, as in other word units. Especially considering the volume they occupy in our vocabulary, it is seen that categorizing is inevitable in terms of placing it in a discipline.

Molded words have been subjected to various classifications within their own borders until today. While some researchers classify formulaic words according to their structure, some prefer to group them according to their meanings. Categorizing by considering their functions is another method followed in research. When the formulaic words are examined with a functional classification, it is seen that the expressions that seem similar in terms of structure and words used differ completely according to the way they are used. In this study, it is emphasized that although some formulaic words are similar in terms of construction, they do not have a use for the same purpose in daily life; The semantic and functional differences that occur with the change of both affixes and words have been tried to be explained with examples. With the study, an effort was made to capture a different perspective on formulaic words, a research on the function and meaning differences of the structures in question and its results were tried to be revealed.

Keywords: Vocabulary of Turkish, stereotypes, stereotypes, stereotypes in terms of structure, classification of stereotypes, meaning and function differences of stereotypes, proverbs, idioms, relation words, cultural unit, function and meaning

⁵⁸ Öğretim Görevlisi Dr., Selçuk Üniversitesi, Türk Dili Bölüm Başkanlığı, tuna.uyisal@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4982-5700, Konya, Türkiye

Öz

Türkçenin söz varlığının büyük bir kısmını kalıplaşmış ifadeler oluşturur. Deyimler, atasözleri, kalıp sözler ve ikilemeler gibi dil birimlerinden oluşan bu kalıplaşmış ifadeler üzerine ayrıntılı çalışmalar yapılmıştır ve günümüzde de söz konusu çalışmaların sayısı gittikçe artmaktadır.

Kalıplaşmış ifadelerden biri de kalıp sözlerdir. “İlişki sözleri” ya da “kültür birim” olarak da adlandırılan kalıp sözler, Türkçenin söz varlığı içerisinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Kısaca, “Bir toplumun bireyleri arasındaki ilişkiler sırasında kullanılması âdet olan birtakım sözler” olarak tanımlanabilecek bu yapıların sınıflandırılması, diğer söz birimlerinde olduğu gibi kapsamlı ve ayrıntılı bir şekilde anlaşılması için önem arz etmektedir. Özellikle söz varlığımız içerisinde kapladıkları hacim düşünüldüğünde kategorize etmenin bir disipline oturtmak açısından kaçınılmaz olduğu görülmektedir.

Kalıp sözler, kendi sınırları çerçevesinde günümüze değin çeşitli sınıflandırmalara tabi tutulmuşlardır. Bir kısım araştırmacılar kalıp sözleri yapısına göre sınıflandırırken bazıları anlamlarına göre gruplandırmayı tercih etmiştir. İşlevleri dikkate alınarak kategorize etmek, araştırmalarda izlenen bir diğer yöntemdir. Kalıp sözlere işlevsel bir sınıflandırmayla bakıldığında, yapı ve kullanılan sözcükler bakımından birbirine benzer görünen ifadelerin kullanım şekillerine göre tamamen farklılık gösterdikleri görülür. Bu çalışmada, bazı kalıp sözlerin kuruluş yönünden benzerlik göstermelerine rağmen özellikle gündelik hayatta aynı amaç doğrultusunda bir kullanıma sahip olmadıkları üzerinde durulmuş; gerek eklerin gerekse sözcüklerin değişimiyle meydana gelen anlamsal ve işlevsel farklılıklar, örneklemelerle açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma ile kalıp sözler üzerine farklı bir bakış açısı yakalanmaya gayret edilmiş, söz konusu yapıların işlev ve anlam farklılıkları üzerine yapılan bir araştırma ve sonuçları gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin söz varlığı, kalıplaşmış ifadeler, kalıp sözler, yapı bakımından kalıp sözler, kalıp sözlerin sınıflandırılması, kalıp sözlerin anlam ve işlev farklılıkları, atasözleri, deyimler, ilişki sözleri, kültür birim, işlev ve anlam

**TRANSLATION OF A HANDWRITTEN POEM FROM ROMANI INTO POLISH,
UKRAINIAN, AND RUSSIAN AS A CHALLENGE**

**ПЕРЕВОД РУКОПИСНОЙ ПОЭМЫ С ЦЫГАНСКОГО НА ПОЛЬСКИЙ,
УКРАИНСКИЙ И РУССКИЙ ЯЗЫКИ КАК ВЫЗОВ**

Viktor SHAPOVAL ⁵⁹

Abstract

The most distinguished Polish / Roma poetess Bronisława Wajs, widely known as *Papusza*, born in 1908/1910 and died in 1987. Papusza has composed many long songs or poems which weren't fully published yet. These poems are partly published in their shortened versions, which were prepared by the editor Jerzy Ficowski. I'm taking part in the collective project which aims at critical publication of the most famous poem by Papusza called *Ratvale jasva/Tears of Blood*.

I have the task to prepare for publication the whole manuscript of the poem. There are several problems with the manuscript. Papusza was a pure autodidact. There are millions who can write neatly, no one is like Papusza was. Her letters were not accurate, nevertheless her way of writing was phonetically accurate. Her Romani texts mirrored many languages she heard and spoke. My experience of reading and translating shows me the importance of restoring the linguistic underlayers in many cases. In WW2, Roma found themselves between at least 4 fires: Germans, Poles, Ukrainians and Soviet Russians. Some examples show us Romani calcs of the three Slavic languages. Some examples.

The Polish underlayer: (line 424) kaj na kaj – a calque of Polish *gdzieniegdzie* 'here and there', lit. 'where+not+where'; (lines 246–247): so To za jek – a calque of Polish *Co ty za jedna? / Co to za jedna?* 'Who are you? / Who is this <lady>?', lit. 'What <art> thou behind one?'. Papusza's spelling doesn't allow to differentiate two readings: *tu* 'thou' and *to* 'this, that', either is possible.

The Ukrainian underlayer: (lines 371–372) (mamósza) wymarde so ki cherój 'people [Poles] were killed to the last man, without trace', lit. 'They were killed to the <last> foot?'. The Romani expression is an accurate calque of the Ukrainian formula *вибити до ноги* – lit. 'to destroy, or knock out to the [last] foot'.

The Russian underlayer: (line 673) Bachtalęs tumęęę jatsien '<I wish> you happy to stay', it is a calque of the Russian formula *Счастливо вам оставаться*, lit. 'Happily to+you to remain', through the Polish (without reflexiveness) *Szczęśliwie wam zostać* 'id'.

Thus, in the Romani text, one can see underlayers mirroring Polish, Ukrainian and Russian elements.

Keywords: Papusza, Romani, calcs.

⁵⁹ Moscow City University

Выдающаяся польско-цыганская поэтесса Бронислава Вайс, всемирно известная как Папуша, родилась в 1908/1910 году и умерла в 1987 году. Папуша написала много песен или стихов, которые пока не были полностью опубликованы. Эти стихи частично опубликованы в сокращенных версиях, подготовленных издателем Ежи Фицовским. Я участвую в коллективном проекте, целью которого является критическая публикация самого известной поэмы Папуши «Ратвалэ ясва/Кровавые слезы».

Моя задача – подготовить к печати полную рукопись поэмы. При работе с рукописью возникает несколько проблем. Папуша была самоучкой. Миллионы умеют писать красиво, но Папуша не похожа ни на кого. Ее буквы не были красивыми, тем не менее ее письмо было фонетически точным. Ее цыганские тексты отражали явления языков, которые она слышала и на которых говорила. Мой опыт прочтения и перевода показывает важность восстановления этих языковых подслоев. Во время Второй мировой войны цыгане оказались как минимум между четырьмя огнями: немцами, поляками, украинцами и советскими русскими. Некоторые примеры показывают нам цыганские кальки элементов трех славянских языков. Некоторые примеры.

Польский подслой: (строка 424) kaj na kaj – калька польского *gdzieniegdzie* ‘тут и там’, букв. «где+не+где»; (строки 246–247): so To za jek – калька польского *Co ty za jedna? / Co to za jedna? 'Кто ты? / Кто эта дама?'*, букв. «Что ты за один/одна?» Орфография Папуши не позволяет разграничить два чтения: *to* ‘’ и *tu* ‘’, возможно и то, и другое.

Украинский подслой: (строка 371–372) (*mamósza*) *wymarde so ki cherój* ‘люди [поляки] были убиты до последнего человека, без следа’, букв. «Они были убиты до <последней> ноги?». Цыганское выражение является точной калькой украинской формулы *вибити до ноги* – букв. «выбить до [последней] ноги».

Русский подслой: (строка 673) *Vachtałęs tumęęę jatsien* ‘Счастливо вам остаться’, это калька русской формулы «Счастливо вам оставаться», при помощи польского (без возвратности) *Szczęśliwie wam zostać* ‘то же’.

Таким образом, в цыганском тексте можно увидеть подслои, отражающие польские, украинские и русские элементы.

Ключевые слова: Папуша, цыганский язык, калькирование

**THE ADDRESS TERMS IN THE TRANSLATION OF CHILDREN'S LITERATURE:
THE TRANSFERENCE OF ADDRESS TERMS TO TARGET CULTURE IN THE
EXAMPLES OF DONALDSON&SCHEFFLER'S BOOKS AND THE
TRANSLATORS' DECISIONS**

**ÇOCUK YAZINI ÇEVİRİSİNDE HİTAP İFADELERİ: DONALDSON VE
SCHEFFLER KİTAPLARI ÖRNEKLERİNDE HİTAP İFADELERİNİN EREK
OKURA AKTARIMI VE ÇEVİRMEN KARARLARI**

Yeşim (SÖNMEZ) DİNÇKAN⁶⁰

Abstract

As the number of the children's books being translated from foreign languages into Turkish has increased, the translation of children's literature becomes one of popular fields of translation which is widely studied in our country like it does in the world. This field has a distinctive status since the authors and the translators of the field are adults (even sometimes reading is also carried out by the adults) whereas the target readers are the children. It is well known that dialogues provide naturalness and flowability in children's books aiming children to gain reading habits and to learn while enjoying reading. In this study, the address terms (address pronouns, private names, terms of endearment, kinship terms, professional terms of address) used in the dialogues in children's books and their translations into Turkish have been analysed. For this purpose three different books, (*The Gruffalo*, *The Highway Rat* and *Zog and The Flying Doctors*) from the best-selling British author Julia Donaldson& Axel Scheffler and their translations have been studied. Two different translations of one of the books (*The Gruffalo*) have been included within the study to provide more fruitful data. A recent study of Özer and Akcan (2022:388-398) has classified Turkish address terms and the same classification is used during the analysis. The classification is as follows; 1) Pronouns; In English 'you', in Turkish 'sen/siz' 2) Names 2.1 Terms of Endearment (Honey) 2.2 Terms of respect (Khan) 2.3 Titles (Doctor) 2.4 Negative Address Terms (Stupid) 2.5 Kinship Terms (Uncle) 2.6 Address Terms Related Presumed Relatives (Aunt) 2.7 Terms of Friendship (Buddy). The questions hoped to be answered in this study are as follows: Which address terms are used in the said books? Which approaches have been preferred in translating these address terms? Are there any differences between the choices of the two different translators? If there are any, what are these? The answers and the translators' choices will be evaluated within the light of the Translation Studies and sociolinguistics and the translations of address terms are discussed within the framework of the concepts like text, context, target reader, target society and target culture.

Key Words: Translation of Children's Literature, Address Terms, Translator's Decisions.

⁶⁰ Dr. Öğretim Üyesi, Hacettepe Üniversitesi ydinckan@hacettepe.edu.tr

Öz

Yabancı dillerden dilimize çevrilen çocuk kitaplarının sayısının artması ile birlikte çocuk yazını çevirisi gerek dünyada gerekse ülkemizde daha sık araştırılan ve çalışılan bir alan olmaya başlamıştır. Çocuk kitaplarının yazarlarının ve çevirmenlerinin (kimi zaman çocuklara kitapları okuyanların) yetişkin olması ancak erek okurun çocuklar olması nedeniyle bu alan farklı bir statüye sahiptir. Bu çalışmada, çocukların okuma alışkanlığı kazanmasını, eğlenirken öğrenmesini amaçlayan çocuk kitaplarında akıcılığı ve keyifli bir okumayı sağlamak için sıklıkla kullanılan diyaloglarda geçen hitap ifadeleri (hitap adıları, özel isimler (bu isimlerin sonlarına getirilen takılar), sevgi sözcükleri, akrabalık terimleri, mesleki hitaplar) ve bunların Türkçeye çevirisi incelenmiştir. Bu amaçla, dünyanın en çok satan yazarlarından biri olan İngiliz yazar Julia Donaldson ve Axel Scheffler'ın üç farklı kitabı ve çevirileri (*The Gruffalo* (2001), *Yayazula* (Berktaş, 2016: İş Bankası Yayınları), *Tostoraman* (Türker, 2007: Popcore Yayınları); *The Highway Rat* (2012), *Maskeli Fare* (Berktaş, 2015: İş Bankası Yayınları) ve *Zog and the Flying Doctors* (2016), *Zogi ve Uçan Doktorlar* (Berktaş, 2020: İş Bankası Yayınları) karşılaştırılmıştır. Kitaplardan birinin iki farklı çevirmen tarafından yapılan çevirileri de veri çeşitliliği açısından yararlı olacağı düşünülerek çalışmaya katılmıştır. Türkçe hitaplar ile ilgili yürütülen bu çalışmada, Özer ve Akcan'ın (2022:388-398) sınıflandırması mevcut çalışma için de temel alınmıştır. Sınıflandırma şu şekildedir; 1) Adılar; İngilizcede 'you', Türkçede 'sen/siz' 2) Adlar 2.1 Sevgi Sözcükleri (Bir tanem, canım) 2.2 Saygı Sözcükleri (Han, Sayın, Bayan) 2.3 Unvanlar (Doktor, Dekanım, Albay) 2.4 Olumsuz Hitap İfadeleri (Hayırsız, Allahsız, Yaramaz) 2.5 Akrabalık Terimleri (Abla, Babaanne, Birader) 2.6 Sözde Akrabalık Terimleri (Emmi, Yavrum, Yenge) 2.7 Yakınlık/Arkadaşlık Bildiren Hitap İfadeleri (Kanka, Babalık, Anam babam). Çalışma genelinde cevap aranan sorular ise; Kitaplarda hangi hitap ifadeleri kullanılmıştır? Bu hitaplar Türkçeye hangi yöntemler kullanılarak çevrilmiştir? Farklı çevirmenlerce yapılan çevirilerde hitap ifadeleri açısından farklılıklar var mıdır varsa bunlar nelerdir? Bu soruların cevapları ve çevirmenlerin seçimleri çeviribilim ve toplumdilbilim kavramları ışığında değerlendirilerek çocuk yazınında kullanılan hitap ifadelerinin çevirileri bağlam, metin, erek okur, erek toplum, erek kültür ve çevirmen seçimleri çerçevesinde tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk Yazını Çevirisi, Hitap İfadeleri, Çevirmen Kararları.

**FROM TRANSLATOR THE AUTHOR: AN EXAMINATION OF DEMET
ALTINYELEKLIOĞLU'S LITERARY JOURNEY IN CONTEXT OF
TRANSLATION SOCIOLOGY**

**ÇEVİRMEMLİKTE YAZARLIĞA: DEMET ALTINYELEKLIÖĞLU'NUN YAZIN
SERÜVENİN ÇEVİRİ SOSYOLOJİSİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ**

Yonca Gül UĞURLU ⁶¹

Abstract

The cultural turn that took place in the 1980s affected every area where culture penetrated and showed its effect in all branches of social sciences. Translation studies, which gained its independence as a field of science after the 1970s, also got its share from this transformation. As the ideas that go beyond equivalence in linguistic dimension and accept translation as a cultural phenomenon increase, the exchange of ideas between translation studies and other disciplines has also gained momentum. In this sense, translation studies is expanding its scope day by day by nurturing from different fields of social sciences. The new perspectives gained in the field have revealed the existence of different sociocultural factors. The translation motive, which is basically to convey the message of the source text to the target text in the linguistic dimension, has also gained a sociological perspective within the processes before and after the translation. In fact, in the journey from the selection of the text to be translated to the reception of the translated text, not only the translator her/himself, but also different units of the society are involved in the process. Therefore, the visibility of the agents involved in the translation process as an act has begun to be encountered more frequently in academic studies. The agents in question may be translators or editors at the individual level, or they may be organizations such as publishing houses, institutes, and institutions that these individuals have formed. In this context, it would not be wrong to suggest that the agents involved in cultural transmission may follow different policies on an individual or institutional basis, have different motivations, and adopt different approaches to translation. Within the translation process, agents can take on different roles within the scope of these motives, as well as switch between roles. In this study, the journey of Demet Altinyelekliöğlü, who stepped into literary world as a translator and continues as a copyright owner, will be discussed, thus the transition between the roles of the agent will be exemplified. The concepts of translator and sociology of translation will be discussed under the common roof of translation studies and sociology.

Keywords: Translator sociology, translation sociology, agent oriented translation studies

⁶¹ Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, yonca.ugurlu@hotmail.com

Öz

1980'lerde meydana gelen sosyal dönüşüm, kültürün nüfuz ettiği her alanı etkilemiş ve sosyal bilimlerin tüm dallarında etkisini çoğalarak göstermiştir. 1970'lerden sonra bilim alanı olarak bağımsızlığını kazanmış olan çeviribilim de bu dönüşümden nasibini almıştır. Dilsel boyutta eşdeğerliliğin ötesine geçerek çeviriyi bir kültür olgusu olarak kabul gören düşünceler arttıkça, çeviribilimin diğer disiplinlerle olan fikir mübadelesi de ivme kazanmıştır. Bu anlamda çeviribilim, her geçen gün sosyal bilimlerin farklı alanlarından beslenerek kapsamını genişletmektedir. Alanda kazanılan yeni bakış açıları, farklı sosyokültürel faktörlerin varlığını gün yüzüne çıkarmıştır. Temelde dilsel boyutta kaynak metnin mesajını erek metne iletme olan çeviri güdüsü, çevirinin öncesi ve sonrasındaki süreçler dahilinde sosyolojik de bir bakış açısı kazanmıştır. Aslında çevrilecek metnin seçiminden, çeviri metnin alınmasınaya kadar uzanan yolculukta sadece çevirmen kendisi değil toplumun farklı birimleri de sürece dahildir. Dolayısıyla bir edim olarak çeviri sürecine dahil olan eyleyicilerin de görünürlüğüne akademik çalışmalarda daha sık rastlanmaya başlamıştır. Söz konusu eyleyiciler bireysel düzeyde çevirmen veya editör olabileceği gibi, bu bireylerin meydana getirmiş olduğu yayinevi, enstitüler, kurumlar gibi oluşumlar da olabilir. Bu bağlamda, kültür aktarımında yer alan eyleyicilerin bireysel veya kurum bazında farklı politikalar güdebileceğini, farklı motivasyonlarının olabileceğini ve çeviriye farklı yaklaşımlar benimseyebileceklerini öne sürmek yanlış olmayacaktır. Çeviri süreci dahilinde eyleyiciler bu güdüleri kapsamında farklı rolleri üstlenebilecekleri gibi roller arası da geçiş yapabilirler. Bu çalışmada da bir çevirmen olarak yazın dünyasına adım atan Demet Altınyeleklioğlu'nun telif eser sahibi olarak devam ettirdiği yolculuğu ele alınacak, böylelikle eyleyici rolleri arasındaki geçiş örneklendirilecektir. Çeviribilim ve sosyoloji ortak çatısı altında çevirmen ve çevirisi sosyolojisi konularına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çevirmen sosyolojisi, çeviri sosyolojisi, eyleyici odaklı çeviri çalışmaları